REPORTAJ PE GLOB

RODOS

Vasile Brăiloiu

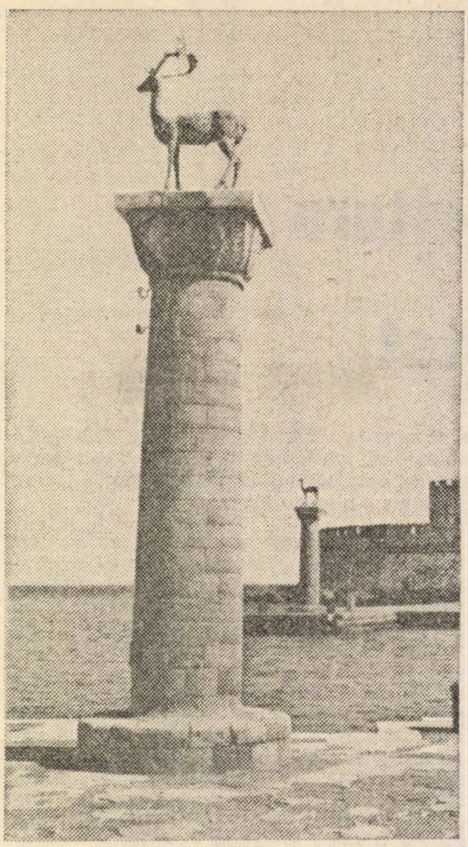

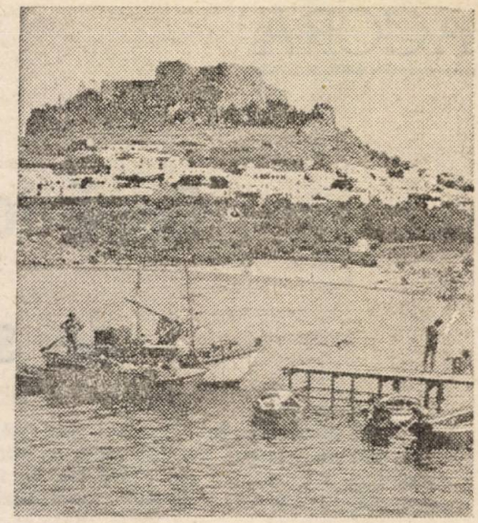

Lindos, oraș antic (anul 2 000 î.e.n.), dar și o modernă stațiune climaterică

Cerbii de la intrarea în port, emblema de azi a Rodosului ←

Legenda spune că Zeus, împărțind insulele, a uitat să atribuie una lui Apolo, zeul soarelui. Din fericire, a apărut din mare o nouă insulă care a fost oferită zeului Apolo, ce o denumi Rodos, pentru plăcerea unei nimfe.

Situată în apropierea Asiei Mici, Rodos este cea mai mare insulă din arhipelagul Dodecanez, loc ideal pentru greci și pentru numeroși turiști străini care își petrec vacanțele, avînd clima cea mai blîndă din Grecia, răcorită vara de brizele mării și protejată iarna (care nu prea există) de vînturi.

Însoțitoarea noastră, pe care, într-o asemenea insulă s-ar părea că n-ar fi putut s-o cheme altfel decît Afrodita, ne povestea, cu oarecare mîndrie, că Rodos a fost locuită încă din epoca neolitică, iar, odată cu cucerirea ei de către dorieni, prin secolul XI î.e.n., s-au construit cele trei orașe Lindos, Kameiros și Ialysos, ale căror ruine se văd și astăzi ; în anul 408 al erei noastre, pe baza planului schițat de arhitectul Hippodamos, a fost înălțat, în partea de nord-est a insulei, orașul Rodos.

Vechiul oraș s-a extins din punctul numit Dealul Fierarului – o colină unde se află cea mai veche acropolă a insulei –, ruinele unui teatru, reconstruit în prezent, și ale celor două temple dedicate zeului Apolo și zeiței Atena.

În secolul al II-lea î.e.n., romanii cuceresc insula, iar în anul 1 306 genovezii au vîndut-o Cavalerilor Sf. Ioan, care fuseseră izgoniți de pe „pămînturile sfinte", de către musulmani. Stăpînirea cavalerilor ioaniți a durat două sute de ani, pînă în 1 522, cînd, în urma unui asediu, Suleiman Magnificul a extins dominația Imperiului Otoman și asupra insulei. Ocupația otomană a durat pînă în anul 1 912 cînd italienii au intrat în posesia insulei, iar după cel de-al doilea război mondial (în care timp și germanii s-au aflat aici), insula Rodos, alături de întregul Dodecanez, s-a alipit Greciei în 1947. Mulți dintre cei care au trecut pe aici și-au lăsat amprenta pe insulă, astfel încît o vizită în Rodos echivalează cu o întoarcere în timp, cu o adevărată excursie în istorie. Temple romane stau alături de moschei turcești, de palate și hanuri ale cruciaților și de modernele hoteluri și edificii contemporane.

Călătorul, fie că vine cu vaporul, fie cu avionul (doar o oră distanță de Atena), rămîne impresionat de cele două aspecte diferite ale orașului : orașul vechi, cu străzi strîmte, întortocheate, hanuri medievale, porți și ziduri vechi, tuneluri misterioase, turnuri, parapete, și orașul nou cu edificii moderne – primăria, Palatul justiției, teatru, zeci de hoteluri (pe insulă sînt peste 135, plus moteluri și pensiuni), clădiri frumoase, toate vopsite în culori deschise, străzi late și asfaltate, magazine elegante, parcuri moderne, plaje întinse de cîte 4–5 km, cu un nisip foarte fin.

Vechiul oraș se întinde chiar din port, înconjurat de ziduri medievale ridicate de cavalerii ioaniți ca un hotar între două lumi. Lumea medievală îți apare imediat ce ai trecut de aceste ziduri, pe podurile și tunelurile ce compun impresionantul sistem de apărare restaurat ulterior de italieni. Aici se află Cartierul Cavalerilor și Cetatea medievală. De o parte și de alta a arterei principale – Strada Cavalerilor – se află hanuri cu specificul celor șapte state de unde erau originari cavalerii ioaniți. Fiecare han are blazonul său, arhitectura sa – amestec bizantin, provensal și spaniol. La capătul Străzii Cavalerilor, se află Piața Acropolis și arcada Sf. Ioan care lega biserica cu același nume de palat, o clădire masivă din secolul XIV. Folosită de turci ca închisoare, clădirea a fost distrusă de o explozie în anul 1856, și, ulterior, reconstruită de italieni pentru a adăposti operele de artă și descoperirile arheologice, frumoase statui grecești și romane care ornează curtea interioară. Turcii au construit minarete și moschei cu cupolă, balcoane de lemn, ferestre zăbrelite, amintindu-ne astăzi de epoca haremurilor, cafenele, bazarul zgomotos și veșnic animat, care îți dau impresia că te afli în Orient. În fostul spital al Cavalerilor se află astăzi Muzeul arheologic din Rodos unde se poate admira faimoasa Afrodită datînd din secolul I î.e.n.

Amestecul colorat de epoci, unde Orientul și Occidentul se îmbină, creează frumusețea specifică Rodosului.

Nu poți părăsi această insulă-paradis care este Rodos, fără să vizitezi orașul Lindos, situat doar la mai puțin de o oră de mers cu confortabilele autocare puse la dispoziție de amabilele gazde.

Orașul propriu-zis te întîmpină de departe cu ruinele unei puternice cetăți construită de cavalerii ioaniți, cu temple foarte vechi, cu case medievale, avînd ornamente în piatră și curți pavate cu mozaic. Pentru a ajunge la sanctuarul zeiței Atena trebuie să urci – nu fără oarecare greutate – un mare număr de scări, dar, dacă dorești, poți să faci această expediție cu ajutorul unor măgari blînzi și rezistenți la urcuș. Merită oboseala – dacă urci cu propriile picioare – întrucît, în afară de vizitarea acestui templu al Atenei, construit în secolul IV î.e.n., unul din cele mai frumoase din Grecia, cu coloane masive care domină marea, poți admira și o privelițe încîntătoare a împrejurimilor de care cu greu te dezlipești, ca de altfel de însăși această pitorească insulă Rodos.

Pescuitul — un sport, dar și o îndeletnicire vitală pentru o parte din locuitorii insulei

ACCRA

După lovitura de stat

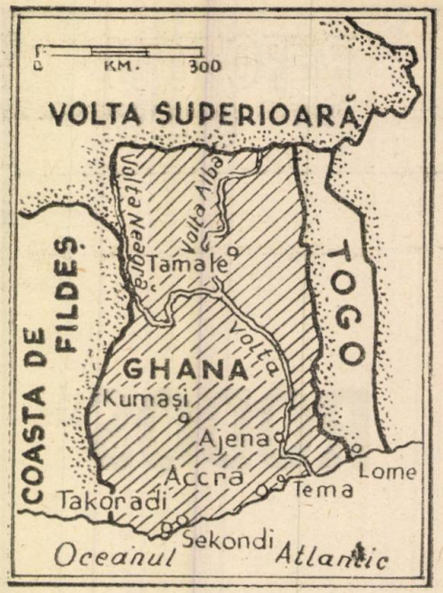

La jumătatea lunii trecute, din Accra se anunța că, în Ghana, a fost dejucată o tentativă de lovitură de stat militară, organizată de căpitanul de aviație John Jerry Rawlings, care fusese chiar arestat. În timp ce era judecat căpitanul Rawlings, se părea că situația nu va cunoaște modificări. Dar, nu s-a întîmplat așa.

În noaptea de 4 spre 5 iunie, mai mulți militari, conduși de Opoku Mensah, pe atunci adjunct al comandantului forțelor blindate staționate în capitala ghaneză, au declanșat o lovitură de stat militară. În tot cursul zilei de luni, 5 iunie, postul de radio Accra a transmis știri contradictorii. Astfel, la un moment dat, generalul Odartey Wellington, comandant șef al armatei terestre ghaneze, anunța că tentativa rebelilor „a eșuat" și cerea insurgenților să se prezinte, de îndată, la cartierul general al forțelor armate. Puțin mai tîrziu, un comunicat militar emis de un „Comitet insurecțional" preciza că lovitura de stat militară a reușit.

Abia a doua zi, marți, această ultimă știre a fost confirmată de evoluția situației : autorii loviturii de stat, numiți „tinerii ofițeri", au preluat controlul asupra întregii țări ; Consiliul Militar Suprem, organul de conducere, a fost desființat, fiind înlocuit de Consiliul Revoluționar al Forțelor Armate, compus din 10 militari, între care doi caporali și un soldat. Președinte a fost proclamat căpitanul de aviație John Jerry Rawlings, care a fost eliberat de simpatizanți, în ajunul sau în cursul loviturii de stat. Apoi, într-o declarație citită la postul de radio, noul conducător al Ghanei a informat că au fost schimbați șeful Statului Major și comandanții armatelor terestră, marinei și a aerului. Căpitanul Rawlings sublinia că membrii Consiliului Revoluționar „nu trebuie să se aștepte la un tratament special datorită noii lor misiuni și nu trebuie să comită acte de răzbunare". Pe de altă parte, el adresa un apel organizațiilor profesionale să desemneze, fiecare, un reprezentant care va participa la lucrările unui „comitet revoluționar lărgit". Timp de două zile, au fost introduse restricții de circulație între orele 20 și 6 g.m.t., frontierele și toate punctele de intrare în țară au fost închise, iar militarii au fost consemnați în cazărmi. Totodată, populația civilă era solicitată să coopereze strîns cu noile autorități și să-și reia ocupațiile imediat.

Precizări importante s-au făcut și în legătură cu trecerea la un regim civil, prevăzută și de precedenta conducere de la Accra. Astfel, Consiliul Revoluționar s-a angajat să asigure „tranziția spre un regim constituțional, așa cum era proiectat". Ca urmare, a rămas fermă pentru 18 iunie data desfășurării alegerilor generale menită să marcheze revenirea Ghanei la o viață civilă. (Știrile anterioare loviturii de stat militare arătau că ar exista zece candidați pentru președinția republicii, iar șase partide politice ar fi fost autorizate să se prezinte în competiția electorală). A fost modificată, în schimb, ziua transferului puterii : fostul guvern avea în vedere data de 1 iulie, dar noile autorități au amînat-o cu trei luni. Hotărîrile amintite au fost comunicate la întîlnirea membrilor Consiliului Revoluționar cu toți candidații la alegerile prezidențiale și cu liderii partidelor politice.

Pe de altă parte, a fost alcătuit și noul guvern în care patru miniștri au fost reconfirmați : Gloria Amon Nikoi (afaceri externe), Kwame Affaey (informații), Amissah (justiție), Abbey (planificare economică). A fost reconfirmat și J. Kingsley în funcția de comisar pentru problemele alegerilor, iar principalii secretari de la diverse departamente vor fi menținuți pînă la noi hotărîri.

În ce privește obiectivele lor, noile autorități de la Accra precizează că ele au în vedere „însănătoșirea situației interne", care s-a deteriorat datorită „proastei administrări a țării de către vechiul regim". În fapt, criticile vizează atît regimul generalului Akuffo (acesta preluase puterea la 5 iulie 1978), cît și pe cel anterior, al generalului Acheampong, care fusese constrîns să-și prezinte demisia. Este adevărat, revenirea la un regim constituțional fusese anunțată, în iulie 1977, de generalul Acheampong, dar, după rezultatul dezamăgitor al referendumului din 30 martie 1978 (cînd aproape jumătate din alegători nu s-au prezentat la vot și numai 54 la sută dintre votanți au aprobat proiectul guvernamental), Acheampong a părăsit conducerea Consiliului Suprem Militar. Succesorul său, generalul Akuffo, nu a renunțat la ideea predării puterii civililor. În perioada scursă, scena politică ghaneză a fost, însă, caracterizată de ambiguități și contradicții : în timp ce unele probleme politice se atenuau, alte numeroase dificultăți economice se accentuau.

Pe acest fundal, a intervenit noua degradare a situației din rîndurile militarilor, soldată cu tentativa de lovitură de stat din mai a.c., urmată de cea — reușită — de la începutul lunii iunie. În acest cadru, noile autorități au de rezolvat atît problema însănătoșirii ansamblului situației politice și economice a țării, cît și „continuarea procesului de democratizare și emancipare" inițiat deja — pe care-l solicită și liderii sindicatelor — și pe care ele s-au angajat să-l îndeplinească, prin predarea puterii civililor după șapte ani de guvernare militară.

Dumitru Constantin

MANILA — capitala filipineză, se înfățișează astăzi, la aniversarea proclamării independenței, în plin efort urbanistic de restructurare și modernizare (în imagine). *Transformarea sa rapidă într-o mare metropolă modernă este o parte integrantă, la nivel național, din „programul noii societăți", elaborat și pus în aplicare sub conducerea directă a președintelui Ferdinand Marcos.*

Printre țelurile programului — amplu reflectate în actualul plan cincinal (1978—1982) — figurează obiective, precum promovarea unei industrii puternice, care să valorifice, din plin, potențialul material și uman al țării, dezvoltarea agriculturii, modernizarea infrastructurii în toate insulele arhipelagului filipinez.

Actualele măsuri și inițiative economice și sociale, care au fost concepute — potrivit declarațiilor șefului statului — ca un „război total declarat subdezvoltării", sînt realizate de poporul filipinez, în primul rînd, prin eforturi proprii și, de asemenea, printr-o largă cooperare cu alte state.

Eforturile întreprinse de poporul filipinez în direcția dezvoltării întîlnesc un sprijin deplin din partea poporului român, între cele două țări și popoare fiind promovate și permanent intensificate raporturi de trainică prietenie și cooperare rodnică, în interes reciproc.

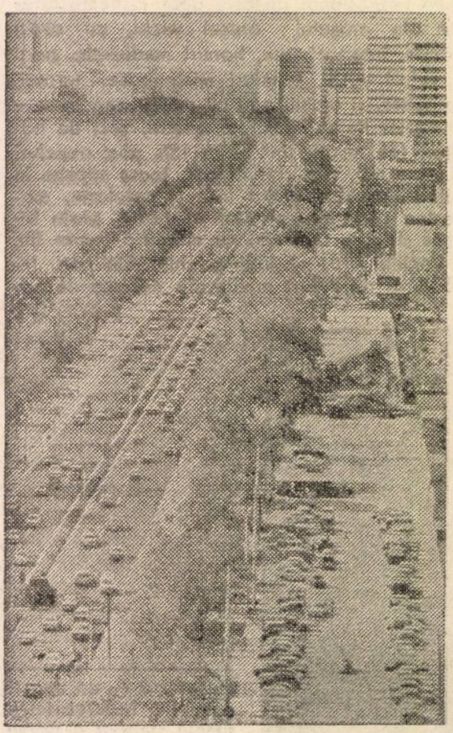

Dosarul libanez rămîne deschis

Harta reprodusă din ziarul francez „Le Figaro" înfăţişează sudul Libanului, zona cea mai „fierbinte" a ţării. De la frontiera israeliană la fluviul Litani, regiunea se află oficial sub controlul trupelor O.N.U. Partea haşurată constituie zona enclavelor de frontieră, controlată de forţele conservatoare libaneze ale fostului maior Haddad

La patru ani şi două luni de la incidentele sîngeroase din cartierul Ain Remmaneh al capitalei libaneze (13 aprilie 1975) — evenimente dramatice ce au marcat începutul stării de război civil, care a adus atîtea nenorociri Libanului— situaţia tulbure se perpetuează, dovedindu-şi în continuare extrema sa complexitate. Oficial, dacă se poate spune aşa, războiul civil s-a încheiat în noiembrie 1976, cînd cei 30 000 de militari ai Forţei arabe de descurajare — creată ca urmare a hotărîrilor reuniunii la nivel înalt a Ligii Arabe — s-au interpus între liniile taberelor combatante, la Beirut şi în alte zone ale ţării, pentru a obţine încetarea focului. După cele cîteva luni de linişte relativă ale anului 1977, în care procesul de normalizare se înfiripa vizibil, au urmat momentele grele din 1978, atmosfera de război revenind, în special după invazia israeliană (din martie) a sudului ţării. În iulie, septembrie şi octombrie, Beirutul a cunoscut din nou concertul sinistru al tirului prelungit de mitraliere şi al bombardamentelor de artilerie în cursul distrugătoarelor ciocniri armate dintre trupele Forţei arabe de descurajare şi formaţiunile paramilitare (miliţiile) coaliţiei creştin-conservatoare.

În sud, chiar şi după instalarea celor 6 000 de soldaţi ai Forţei Interimare a Naţiunilor Unite în Liban (FINUL) şi retragerea oficială a trupelor israeliene (în iunie), situaţia a continuat să se deterioreze, bombardamentele terestre, aeriene şi navale, tot mai dese, provocînd repetarea exodului masiv al populaţiei. De atacurile şi survolurile ameninţătoare ale aviaţiei israeliene întreprinse sub pretextul represaliilor împotriva palestinienilor sau chiar fără pretext, n-au fost scutite nici alte regiuni ale Libanului, inclusiv zonele cele mai îndepărtate, din nordul ţării. Pe acest fond confuz, de insecuritate internă şi insistente presiuni externe, la 16 mai guvernul prezidat de Selim Al Hoss (cabinetul cu cea mai lungă existenţă din cele aproape 70 guverne cunoscute de Liban în cursul a 35 de ani de la proclamarea independenţei sale de stat ; el a fost instalat în decembrie 1976) a demisionat, pentru a oferi posibilitatea formării unei echipe mai cuprinzătoare, în vederea refacerii autorităţii statului şi realizării unei reconcilieri naţionale.

Între parada modei şi capcanele cu trotil

Răsfoind ultimele numere ale influentului cotidian de limbă franceză din Beirut, „L'Orient-Le Jour", imaginea actuală a Libanului apare într-o diversitate neverosimilă pentru un cititor neavizat, care nu-şi poate imagina probabil că, în timp ce 15 cinematografe din centrul modern al Beirutului funcţionează cu program normal, pe vechea „linie a frontului" ,situată la doi kilometri distanţă, se trage cu mitraliere grele, tunuri automate şi aruncătoare de mine.

Tot din acest ziar se mai poate afla că, de pildă, la Casino du Liban (20 km nord de Beirut), se desfăşura o paradă a modei cu ultimele creaţii ale unor celebre case pariziene, în timp ce, la Damour (20 km sud de Beirut), un grup de opt „Phantom" şi „Shykawk", purtînd însemnele Israelului, se dezlănţuiau împotriva cartierelor locuite de refugiaţi palestinieni. Face prozeliţi şi ultima modă a atentatelor prin aprinderea de la distanţă, cu radio-comandă, a unor încărcături de trotil disimulate

Elias Sarkis, preşedinte al Republicii Libaneze. În 1976, cînd a fost ales, se punea mare speranţă în vederea reuşitei unei reconcilieri naţionale

Selim Al Hoss, premierul demisionar al Libanului, şef al unui guvern cu cea mai lungă durată de la independenţa acestei ţări, candidat cu multe şanse de a conduce şi noul cabinet

în autoturisme parcate în plin centrul capitalei sau în scorbura vreunui copac de pe marginea arterelor de circulaţie ; în cursul acestui an, au fost ucise sau rănite, prin metoda respectivă, mai multe persoane politice de diverse nuanţe, cît şi o serie de trecători aflaţi, întîmplător, în apropiere.

Organizarea vieţii cotidiene

Capitala libaneză, paralizată, în mare măsură, în primii ani de război, s-a acomodat treptat stării de tensiune, organizîndu-se pentru a supravieţui ca oraş viu. Marele bazar din vechiul centru comercial, distrus în întregime de un incendiu pustiitor în octombrie 1975 (a rămas, de atunci, într-o zonă de permanentă tensiune), a fost reînfiinţat sub forma unui lung şir de barăci încărcate cu cele mai diverse mărfuri — foarte multe de contrabandă — pe litoralul mediteranean, în extremitatea vestică a peninsulei pe care este situat Beirutul. Numeroase magazine în funcţiune pe diferite artere completează tabloul comercial al acestui oraş, căruia negoţul şi activitatea bancară îi făcuse faima cu ani în urmă. Din 1975, pe întreg teritoriu' Libanului au fost distruse sau avariate 61 000 de locuinţe, din care o bună parte la Beirut. Cele mai întinse distrugeri s-au înregistrat în punctele rămase „calde" pînă în momentul de faţă, unde, se înţelege, problema reconstrucţiei nu se dovedeşte actuală. Dar în rest, acolo unde luptele au fost efemere, localizate la timp, urmele lăsate de război au început să fie şterse, o serie de clădiri recăpătîndu-şi vechea înfăţişare. Marele aeroport internaţional al Beirutului a funcţionat şi funcţionează în general normal. Portul maritim şi-a reluat, şi el, în parte, activitatea, totuşi des întreruptă de frecvente schimburi de focuri, dat fiind faptul că se află în apropierea unui sector „cald".

Protagoniştii

Care sînt protagoniştii deselor incidente armate ? Iată întrebări firesti, dar extrem de dificile, datorită fluctuaţiilor participanţilor. Într-o situaţie, probabil unică în istorie, cînd aproape fiecare familie e dotată, acasă, cu un adevărat arsenal, iar partidele, grupările, persoanele politice dispun de formaţiuni paramilitare proprii, rivalităţile se încheie, deseori, cu confruntări armate.

RASPUNDEM CITITORILOR

Nu de puține ori, aliații de ieri devin dușmani de moarte, așa cum este cazul între gruparea fostului președinte al republicii, Frangieh, și partidul Kataeb (falangele libaneze). După cum se știe, un grup de falangiști l-au asasinat, anul trecut, pe fiul acestuia, Tony Frangieh, fost ministru și șef al puternicei grupări paramilitare a partizanilor săi din regiunea Zghorta. De atunci, flacăra vendetei arde continuu, îngroșind bilanțul sîngeros de o parte și de alta.

Recent, au avut loc la Beirut incidente serioase între falangiști și membrii partidului armean Tașnak, ce dispune de o miliție deloc neglijabilă, care și-a păstrat neutralitatea în tot cursul conflictului libanez, rezumîndu-se la asigurarea securității cartierelor armenești (în 1975, la Beirut, trăiau peste 150 000 de armeni, cu drepturi egale de cetățeni libanezi, avînd 5 deputați în parlament și membri în guvern). Ultimele ciocniri armate din capitala libaneză au fost semnalate între membri ai partidelor conducătoare ale coaliției conservatoare — național-liberali și falangiști —, soldate cu un important număr de morți și răniți.

Tablou politic

Pentru a pune capăt unor astfel de rivalități periferice, liderii celor două partide au hotărît, de curînd, unificarea lor într-o formațiune politică unică, inclusiv a puternicelor formațiuni paramilitare (miliții) ce le aparțin. Lor li se adaugă „Gardienii Cedrului" și „Tanzin", grupări de extremă dreaptă — și ele cu o intensă activitate paramilitară. De cealaltă parte, la stînga, se găsesc două coaliții politice, „Mișcarea Națională", cuprinzînd pe comuniști, socialiștii-progresiști, nasseriștii independenți etc., și „Frontul Patriotic", format din alte cîteva organizații progresiste mai mici.

Partidele și coalițiile politice amintite continuă să controleze, mai mult sau mai puțin, diverse cartiere ale Beirutului (acest control este mai accentuat în cartierele din est, locuite de comunitatea maronită — catolică). Trupele Forței arabe de descurajare (FAD) ocupă anumite puncte strategice pe principalele artere de circulație. În prezent, după retragerea contingentelor sudanez, saudit, cel din Emiratele Arabe Unite, FAD, aflat sub comanda unui ofițer superior libanez, este formată, în exclusivitate, din militari sirieni. Lor li se adaugă, în încercarea de a menține ordinea și securitatea capitalei, noi contingente ale armatei libaneze, ce se reface în prezent, după dezmembrarea pe care o cunoscuse în timpul războiului civil.

De asemenea, la Beirut își au sediile centrale atît Organizația pentru Eliberarea Palestinei, cît și diversele grupări ale rezistenței palestiniene, componente ale O.E.P. ; în taberele palestiniene din periferiile sudice trăiesc cîteva zeci de mii de persoane.

Spinoasa problemă a Sudului

Sudul Libanului a avut de suferit întotdeauna de pe urma tensiunii din Orientul Mijlociu, fiind supus, de mulți ani, incursiunilor și atacurilor aeriene israeliene. Înainte cu mult de evenimentele din 1975, regiunea dintre fluviul Litani și frontiera israeliană era considerată „zonă de război", populația fiind, deseori, hărțuită de comandouri și, uneori, de forțe masive, venite de peste graniță, pentru a ataca pe fedainii palestinieni aflați în regiune. Astfel, în toamna lui 1972, unități israeliene sprijinite de blindate și aviație au

O stradă din Beirut pustie în plină zi, datorită tirului prin surprindere al unor trăgători izolați, în scopul de a produce panică

înaintat peste 20 km dincolo de frontieră ; în ianuarie 1975, aici s-au desfășurat lupte sîngeroase între israelieni, palestinieni și milițiile locale ale partidelor progresiste libaneze. Operațiunea cea mai gravă a fost întreprinsă, în martie 1978, cînd armata israeliană a ocupat circa o zecime din teritoriul Libanului, pînă la fluviul Litani, sub pretextul curățirii regiunii de luptători palestinieni.

Conform hotărîrilor Consiliului de Securitate al O.N.U., trupele israeliene au fost obligate să se retragă, după cîteva luni, din sudul Libanului, locul lor fiind luat de trupe ale Națiunilor Unite. Evacuînd sudul Libanului, israelienii au predat fîșia de la frontieră — unde se aflau cîteva enclave cu populație creștin-maronită — grupării politico-militare conservatoare a maiorului Haddad (ulterior, radiat din armata libaneză și trimis în judecată pentru rebeliune și pactizare cu inamicul).

Prezența celor 1 500—2 000 milițieni ai lui Haddad, sprijiniți logistic de israelieni, a perpetuat starea de tensiune din sudul Libanului, înseși trupele O.N.U. fiind împiedicate să-și îndeplinească misiunea. În aprilie, un prim contingent al noii armate libaneze, format din 500 de oameni, s-a deplasat în sud, pentru ca, în colaborare cu forțele O.N.U., să înceapă restabilirea autorității guvernului central și în această regiune.

Această unitate a armatei libaneze a fost, însă, împiedicată să-și îndeplinească misiunea de milițiile lui Haddad, care s-au grăbit să proclame „independența" zonei frontaliere controlată de oamenii maiorului rebel. Sub pretextul unor recente atentate întreprinse de palestinieni pe teritoriul israelian, în ultima parte a lunii mai și în continuare, Israelul a declanșat o amplă acțiune de represalii : aviația a atacat o serie de localități de pe litoralul libanez de la frontieră și pînă la Beirut (peste 110 km), iar orașul Tyr (30 km de frontiera israeliană) și împrejurimile sale au fost bombardate sistematic de artileria cu tragere lungă amplasată în Israel sau în zona de graniță de sub controlul milițiilor lui Haddad.

Escaladarea acțiunilor agresive împotriva teritoriului libanez a determinat, la începutul acestei luni, discutarea problemei în Consiliul de Securitate al O.N.U., aceasta — și, în perspectiva faptului că mandatul FINUL expiră la 19 iunie, iar o retragere a trupelor O.N.U. ar lăsa un gol propice unei situații explozive.

Refacerea autorității statului și a economiei — obiective prioritare

În acest timp, după demisia lui Selim Al Hoss, personalitate politică care are multe șanse să fie însărcinat din nou cu formarea guvernului, la palatul prezidențial de la Baabda s-au încheiat consultările șefului statului cu liderii grupărilor politice, fără ca, deocamdată, să se cunoască precis opțiunile privind viitoarea formulă de cabinet. Președintele republicii, Elias Sarkis, așa cum a declarat anterior, ar dori un guvern de reconciliere națională, capabil să pună capăt incidentelor armate, să refacă autoritatea statului asupra ansamblului teritoriului, să reînvioreze economia și să înceapă reconstrucția țării. Alături de necesitatea asigurării securității individuale și colective, problemele economice constituie un punct nodal, în condițiile cînd jumătate din cei 700 000 de libanezi (populație activă în 1975) au plecat în alte țări arabe, în căutare de lucru, sau șomează ; de menționat că venitul național a scăzut catastrofal, turismul a ajuns la zero, iar comerțul de tranzit este, în mare parte, blocat de insecuritate. Consiliul de reconstrucție al Libanului — organism guvernamental recent creat — a întocmit un plan pe cinci ani, a cărui realizare necesită fonduri însumînd 10 miliarde de lire libaneze (1 dolar S.U.A. = 3,30 L.L.). Problema procurării acestor fonduri, ca și multe alte probleme ale normalizării vor cădea, de asemenea, în sarcina viitorului guvern.

Observatorii politici din Beirut consideră că modul în care va fi rezolvată actuala criză de guvern din Liban constituie un test privind posibilitățile normalizării. Pînă atunci, complexul dosar libanez continuă să rămînă deschis, epilogul său fiind dificil de deslușit în momentul de față, dat fiind și implantarea sa în contextul general al situației din Orientul Mijlociu, care se află încă departe de o soluționare eficientă.

Crăciun Ionescu

În Liban funcționează peste 40 de partide și formațiuni politice, de cele mai diverse nuanțe, parte din ele fiind grupate în două coaliții adverse, încă de la începutul războiului civil din 1975.

Mișcarea Națională Libaneză **cuprinde principalele partide și grupări progresiste : Partidul Socialist Progresist din Liban, Partidul Comunist Libanez, Acțiunea Comunistă Libaneză, Partidul Baas Arab Socialist din Liban și Mourabitanii (organizația nasseriștilor independenți).**

Frontul Libanez — **coalitia dreptei conservatoare — cuprinde următoarele partide și organizații : Kataeb (falangele libaneze), Partidul Național-Liberal, Gardienii Cedrului, Tanzin.**

O serie de grupări politice sînt independente și neutre în conflictul libanez, cum ar fi : Blocul Național, Partidul Democratic Socialist sau partidele armenești Tașnak și Hinceag. De asemenea, există o serie de grupări legate de personalități independente.

MAURITANIA

Un nou președinte, un nou guvern

Schimbări importante au avut loc, luna aceasta, în viața politică a Mauritaniei, culminînd cu numirea lt. col. Mohamed Mahmoud Ould Ahmed Louly **ca președinte al Comitetului Militar de Salvare Națională (C.M.S.N.) — organul suprem al țării —, după demisia din această funcție a lui Mustapha Ould Salek. Președintele C.M.S.N. exercită, de asemenea, funcția de președinte al țării. Mauritania are totodată un nou guvern, condus de Khouna Ould Heydalla, desemnat prim-ministru de Comitetul Militar de Salvare Națională, în locul lui Ahmed Ould Bouceif, care și-a pierdut viața într-un accident de avion. Prim-vicepreședinte al C.M.S.N., premierul Heydalla, își menține, în același timp, funcția de ministru al apărării.**

Aceste schimbări — precedate de instituirea, la începutul lui aprilie a.c., a Comitetului Militar de Salvare Națională și de promulgarea unei noi Constituții — au intervenit la peste 10 luni de la lovitura de stat, în urma căreia un „Comitet Militar de Redresare Națională", condus de lt. col. Mustapha Ould Salek, preluase puterea, în iulie anul trecut, înlăturînd regimul lui Moktar Ould Daddah.

Clarificări importante în legătură cu opțiunile noilor autorități ale Mauritaniei au fost făcute în discursul adresat națiunii de noul șef al statului mauritanian, precum și cu ocazia prezentării programului actualului guvern. Președintele Mohamed Mahmoud Ould Ahmed Louly a subliniat hotărîrea Comitetului Militar de Salvare Națională și a guvernului mauritanian de a acționa pentru reconstrucția economiei naționale. Evidențiind „amploarea dificultăților cu care este confruntată țara", președintele C.M.S.N. enumera, printre aceste dificultăți, în primul rînd, „restabilirea păcii în regiune și reconstrucția economiei naționale". Arătînd că a fost reținută o ordine de priorități, pentru a aborda, mai întîi, problemele vitale, președintele Louly a făcut apel „la înțelegerea și sprijinul tuturor".

Prezentînd programul noului guvern, primul ministru mauritanian, Khouna Ould Heydalla, sublinia că va fi continuată aplicarea planului de redresare economică și financiară elaborată anterior.

Mauritania — țară situată în nord-vestul Africii, la întîlnirea deșertului cu Oceanul Atlantic —, avînd o suprafață totală de 1 030 700 kmp și o populație de 1,4 milioane locuitori, este confruntată cu necesitatea dezvoltării și diversificării economiei. În prezent, aproape 90 la sută din populația activă lucrează în domeniul agriculturii și creșterii vitelor. În condițiile în care 60 la sută din suprafața țării este ocupată de deșert, se preconizează extinderea suprafețelor cultivate, de-a lungul fluviului Senegal și a afluentului său Gorgol, precum și în alte regiuni, introducerea unor metode agrotehnice moderne și executarea unor lucrări de irigații și ameliorare a solului, în vederea reducerii gradului de dependență a recoltelor de condițiile climatice și de sol. O preocupare importantă o constituie refacerea și creșterea șeptelului, grav afectată de secetele din ultimii ani.

În perioada care a trecut de la proclamarea, la 28 noiembrie 1960, a independenței Mauritaniei, eforturile s-au concentrat în direcția valorificării, în interesul național, a bogatelor resurse minerale — îndeosebi fier, cupru, fosfați. Reprezentative sînt, în acest sens, centrele miniere și industriale de la Zouérate, F'Derik, Nouadhibou. Producția minieră participă cu 40 la sută la formarea produsului intern brut, asigurînd, totodată, cea mai mare parte a exporturilor.

În domeniul politicii externe, primul ministru Heydalla declara că guvernul său va continua politica promovată de guvernul anterior, respectînd rezoluțiile O.N.U. și ale Organizației Unității Africane. Este de relevat, de asemenea, că, potrivit unui comunicat difuzat imediat după crearea Comitetului Militar de Salvare Națională din Mauritania, C.M.S.N. s-a angajat „să restabilească un climat de încredere cu toate țările dispuse să respecte demnitatea și suveranitatea Mauritaniei". În acest context, noul prim-ministru, referindu-se la problema Saharei occidentale, arăta că guvernul său preconizează „dreptul la autodeterminare al poporului saharian, respectarea rezoluțiilor O.N.U. și O.U.A., dialogul cu POLISARIO în vederea căutării căilor și mijloacelor pentru a se ajunge la această autodeterminare, precum și reluarea relațiilor diplomatice cu Algeria".

Sabina Diaconu

LUXEMBURG

Învingători, învinși și un final al incertitudinilor

În Luxemburg, ziua electorală nu depășește... șase ore. Deschise, dimineață, la 8, urnele s-au închis îndată după prînz. Duminică, la orele 14, ultimii alegători au părăsit centrele de votare. O oră mai tîrziu, începuseră să fie cunoscute primele rezultate. Calcule parțiale, grăbite. Spre seară, agențiile de presă erau categorice : înfrîngerea partidului primului ministru Gaston Thorn. Au apărut, în viteză, pe telexuri, comentarii privind perspectivele politice din Marele Ducat. Unii s-au grăbit să-l plaseze pe premierul învins în funcția de secretar general al NATO („France Presse" l-a declarat „candidat credibil"). Alții l-au văzut în postura de președinte al parlamentului vest-european.

Între timp, numărătoarea voturilor a continuat și rezultatele au fost centralizate. S-a aflat, astfel, cu exactitate, soarta celor 447 candidați ce s-au înfruntat pentru 59 mandate, o afluență masivă de solicitanți care a complicat jocul electoral — oricum dificil datorită

Deocamdată, Gaston Thorn s-a supus tradiției, oferind demisia echipei ministeriale pe care a condus-o

desfășurării, în același timp, cu alegerile vest-europene. Dublul vot a avut drept urmare logică plasarea pe un plan secundar a distribuției celor 6 mandate comunitare.

Surpriza s-a produs luni dimineață, cînd s-a aflat că „învinsul" de duminică seară a cîștigat, de fapt, un mandat. Liberalii lui Gaston Thorn vor avea în noul parlament luxemburghez 15 mandate, cu unul în plus, obținînd „cel mai bun rezultat de pînă acum" („France Presse").

Desigur, opoziția creștin-socială este marele cîștigător. Partidul lui Pierre Werner deține 24 mandate, ceea ce înseamnă un spor de 6 locuri. Guvernul iese slăbit din alegeri. Liberalii au dobîndit un mandat în plus, dar socialiștii — membri ai coaliției aflate la putere din 1974 — au pierdut trei deputați (14 în loc de 17). Reculuri au cunoscut, de asemenea, partidele social-democrat și comunist (cîte trei mandate mai puțin).

Calculul hîrtiei indică absența unei majorități în noul parlament. Creștin-socialii sînt partidul nr. 1, dar singuri nu pot să guverneze. Liberalii și socialiștii au, împreună, 29 mandate din cele 59 ale parlamentului. În felul acesta, terenul politic este acoperit de incertitudini.

Coaliția liberalo-socialistă va obține sprijinul celor doi deputați social-democrați ? Sau cărțile politice vor fi reîmpărțite, astfel încît o nouă coaliție să fie formată ? În campania electorală, liberalii și socialiștii au promis continuarea conlucrării lor. Dar rolurile s-au inversat. Socialiștii nu mai sînt al doilea partid al țării, au slăbit. În schimb, gruparea lui Gaston Thorn iese întărită.

Liderul creștin-social Pierre Werner a indicat dorința clară a partidului său de a reveni pe băncile guvernamentale. Deocamdată, Gaston Thorn s-a supus tradiției, oferind demisia echipei ministeriale pe care a condus-o. Ceea ce nu semnifică abandonul puterii. Consultările au început și se anunță dificile. Finalul destul de confuz al scrutinului lasă, totuși, intacte toate posibilitățile de ieșire din labirintul politic.

M. Ramură

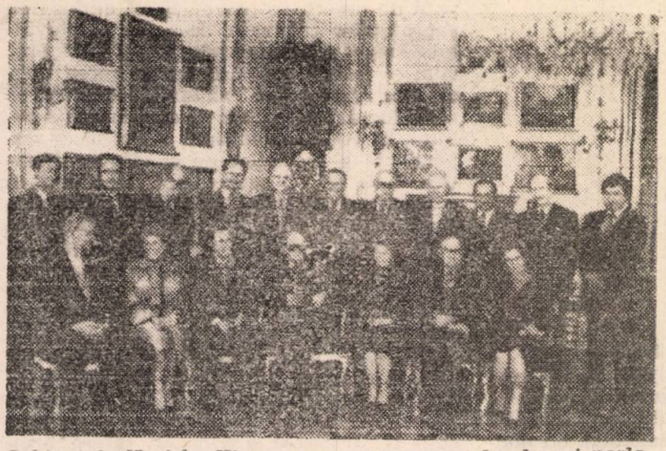

Cabinetul „Kreisky-IV", format după recentele alegeri parlamentare din Austria. Componența lui este neschimbată față de cea a guvernului anterior

1000+1

Scrisoare

Președintele Turciei, Fahri Korutürk, și-a exprimat săptămîna trecută hotărîrea de a demisiona, „dacă se dovedește că s-a îndepărtat de imparțialitatea pe care o cere exercitarea atribuțiilor sale". Respingînd — într-o scrisoare adresată președintelui Adunării Naționale — criticile recent formulate împotriva sa de către Partidul Justiției, principala formațiune din opoziție, șeful statului adăuga : „Sînt convins că am respectat, întrutotul, jurămîntul de imparțialitate depus în aprilie 1973, la preluarea funcției mele". În legătură cu aceasta, premierul Bülent Ecevit a declarat că nu se pune problema ca Parlamentul să procedeze la un vot de încredere față de președinte și că, potrivit Constituției, șeful statului „nu poate fi tăcut responsabil de actele îndeplinite în exercitarea atribuțiilor pe care le deține". Totodată, el s-a ridicat împotriva atacurilor „nejustificate" care-l pun în cauză pe președinte. Grupul senatorilor din contingentul prezidențial a arătat, la rîndul său, că președintele Korutürk, a cărui imparțialitate nu lasă nici un dubiu, „trebuie să fie ținut la o parte de certurile dintre partide".

Colombo

Vă mai amintiți pasionantul serial T.V. avîndu-l ca protagonist pe „umilul" inspector de poliție Colombo (alias actorul Peter Falk) ? Se pare că, și de data aceasta, virtuțile cinematografice ale cunoscutului actor și-au găsit expresie practică, dar împotriva unor „trădători" din propriul său anturaj. Într-adevăr, doi dintre „consilierii tehnici" ai actorului Peter Falk pentru filmul recent „The brink's job", care l-au învățat cum să „croșeteze" o broască sau să deschidă un seif de bancă prin mijloace mai puțin uzitate, au fost arestați de poliție. Ambii (Edward Colombini, zis „Eddie spaniolul", și Thomas Murray) au fost acuzați de a fi plănuit, împreună cu o a treia persoană, furtul a 2 milioane dolari la aeroprtul newyorkez „La Guardia". Asupra lor au fost descoperite mai multe pistolete cu amortizoare de zgomot și false acte de identitate. Pînă acum, celebrul „inspector Colombo" nu a comentat... această „încurcătură" neprevăzută.

Naționalizare

Toate palatele somptuoase ale fostei familii imperiale iraniene vor fi naționalizate și transformate în muzee naționale — a anunțat Hashem Sabbaghian, vicepremier pentru transferul puterii în guvernul de la Teheran. Cu această nouă destinație, parcurile, grădinile și domeniile imperiale — inclusiv Palatul Niavaran, fosta reședință a șahului, din nordul capitalei — vor fi deschise în curînd publicului vizitator.

Viitor din ce în ce mai incert pentru avionul „D.C.-10". După accidentul de la Chicago, soldat cu moartea a 275 de persoane, autoritățile de resort au hotărît să retragă certificatele de navigabilitate ale avionului. La Administrația aviației civile americane s-a apreciat că acest aparat, a cărui construcție a început în 1968, ar putea suferi de pe urma unor vicii de proiectare. În imagine : o hală a fabricii „Mc Donnell-Douglas" din Long Beach (California), care produce controversatul avion

Ministrul britanic de finanțe, Sir Geoffrey Howe — surprins de fotografi cu tradiționala „servietă roșie" a Trezoreriei — a prezentat marți, în Parlament, primul buget al noului guvern conservator

Declarație

„Dezvoltarea relațiilor economice și comerciale dintre China și R.F.G., dintre China și alte țări vest-europene are perspective ample", a declarat agenției „China Nouă" Rong Yiren, vicepreședinte al Federației naționale chineze pentru industrie și comerț, un cunoscut om de afaceri și unul dintre cei mai mari capitaliști din China înainte de eliberare. Înapoiat recent din vizite în R.F.G., Franța și Elveția, el a declarat : „Deși China are un teritoriu vast, resurse din belșug și foarte multă forță de muncă, echipamentul ei tehnic este înapoiat și necesită mari investiții. Germania occidentală și alte țări vest-europene, care dispun de tehnică avansată, sînt confruntate cu probleme generate de supraproducție și de resurse insuficiente. Așa încît, aceste țări au posibilitatea să dezvolte cooperarea economică și comerțul cu China pe bază reciproc avantajoasă". Rong Yiren a subliniat că oameni de afaceri și întreprinderi din R.F.G., Elveția și Franța au manifestat un interes deosebit față de politica economică a Chinei.

Propunere

Convocarea de urgență a unei reuniuni a regilor și șefilor de stat arabi, pentru „a se pune capăt divizării pe care o cunoaște, în prezent, națiunea arabă", a fost preconizată de către șeful statului sudanez, Gaafar Nimeiri, într-un interviu acordat hebdomadarului de limbă arabă „Al Mostakbal", care apare la Paris. Președintele sudanez a propus ca întîlnirea amintită să se desfășoare la Meca, în Arabia Saudită. „Este necesar — a apreciat el — să se pună capăt, pînă nu e prea tîrziu, deteriorării relațiilor între statele arabe și crizei de încredere care opune unele țări frățești". În interviul amintit, șeful statului sudanez a abordat diferite aspecte ale situației actuale din lumea arabă și ale relațiilor țării sale cu Egiptul.

Poliția vest-germană a reușit să-l captureze, la sfîrșitul săptămînii trecute, într-un apartament din Frankfurt, pe Rolf Heissler, unul dintre cei mai căutați teroriști din R.F.G. Între altele, el este acuzat de a fi participat la asasinarea procurorului federal Siegfried Buback și a președintelui patronatului vest-german Hans Martin Schleyer. Trebuie să ispășească, de asemenea, o pedeapsă de 9 ani închisoare, la care a fost condamnat în 1972. Împreună cu alți teroriști, Rolf Heissler fusese eliberat în 1975, în schimbul punerii în libertate, de către organizația extremistă „2 iunie", a lui Peter Lorenz, președinte al U.C.D. din Berlinul occidental

Epilog

Considerate timp îndelungat un simbol al luxului, bogăției himerice și opulenței, marile și frumoasele limuzine americane par să-și încheie existența. Criza energetică actuală i-a făcut pe mulți mai realiști, mai atenți, mai puțin risipitori. Unul dintre ultimele exemplare ale seriei amintite – un „Lincoln continental", alb și brun – a ieșit, zilele trecute, pe porțile uzinei „Ford" din Wixom. Victimă a diminuării resurselor de energie, acest „dinozaur" de două tone și jumătate, lung de aproape 6 metri și care consumă 20 litri de benzină la o sută de km, va fi înlocuit, anul viitor, cu un model mai bine adaptat epocii actuale – mai puțin impozant, mai ușor și consumînd mai puțină benzină. În versiunea lungă, automobilele „Lincoln continental" sînt folosite, în prezent, mai ales de către Administrația S.U.A., pentru cortegiile oficiale. Dar, de acum înainte, doar firma „Cadillac", filială a lui „General Motors", va continua să fabrice mari limuzine în serie mică. Construcția celorlalte modele a fost deja restrînsă considerabil în ultimii ani.

Aspect surprins de fotoreporterul agenției „France Presse" în timpul recentelor campionate internaționale de tenis ale Franței, de la Roland Garros. Ilie Năstase, în ipostază de operator, îndreaptă o cameră mobilă de luat vederi spre cunoscutul actor de film Jean-Paul Belmondo (așezat în stînga). Scena este urmărită de prințesa Carolina de Monaco — în picioare, în dreapta imaginii

Întîlnire

În cadrul unei întîlniri cu oameni de afaceri americani, partea iugoslavă a cerut o mai mare consecvență în aplicarea programului de preferințe netarifare la importul unor mărfuri din țările în curs de dezvoltare și din Iugoslavia. Guvernul american – menționează agenția „Taniug" – a operat, de-a lungul anilor, numeroase modificări în acest program. Reprezentanții părții americane au promis că vor exercita influență asupra guvernului pentru a veni în sprijinul exporturilor iugoslave pe piața Statelor Unite. La întîlnire au fost discutate o serie de proiecte pentru care Iugoslavia a solicitat credite din străinătate : o cale ferată care va lega Europa de Orientul Mijlociu, dezvoltarea turismului, precum și unele referitoare la lichidarea urmărilor cutremurului din Muntenegru.

La 45 de ani de la prima lui apariție pe ecrane, rățoiul Donald se poate mîndri cu un palmares foarte bogat : peste 125 de filme a căror puritate și candoare au rămas neatinse de trecerea vremii. Răsplată binemeritată pentru această zi aniversară : un tort pe care celebrul rățoi îl prezintă cu cunoscuta-i dezinvoltură

Congres

Pe marginea recentului congres al partidului „Herut" din Israel – forța principală a coaliției guvernamentale – agenția „France Presse" notează : „Premierul Menahem Begin a fost reales președinte al partidului... Faptul că a fost desemnat aproape în unanimitate (1 349 voturi, față de numai opt, cîte au revenit contra-candidatului său de extremă dreaptă, Katz) a infirmat toate pronosticurile în ce privește puterea reală a adversarilor săi (adepții «marelui Israel»), în fruntea cărora se află deputatul G. Cohen. De altfel, Cohen a anunțat, într-un interviu, că intenționează să părăsească partidul și să fondeze o fracțiune independentă. În cursul acestui congres, alte două personalități și-au întărit poziția. Este vorba de Ezer Weizman, ministrul apărării, care a devenit personalitatea nr. 2 a partidului (țără a se putea prevala, totuși, de faptul de a fi succesorul desemnat al primului ministru) și de David Levy, ministrul locuințelor".

Amnistie

S-a anunțat oficial, potrivit agenției „Prensa Latina", că alte 500 de persoane, arestate pentru activități împotriva securității statului, au fost amnistiate, în Cuba, în baza unui decret semnat de președintele Fidel Castro la 24 mai. Pînă acum, relevă agenția, au fost eliberați 1900 de deținuți politici, din totalul de 3 600, ca urmare a dialogului stabilit între guvernul cubanez și comunitatea cubaneză din exterior.

Uraniu

Un bizar vînzător de... uraniu, pretins emisar al Mafiei siciliene, a fost arestat, zilele trecute, la Roma. Pentru a remite prețioasa încărcătură Ambasadei americane din capitala italiană, el solicita, în schimb, suma de 10 milioane dolari. Consemnul era destul de ferm : Mafia siciliană deținea o importantă cantitate de uraniu, recent furată din R.F.G., iar, în cazul că Ambasada S.U.A. nu acceptă să o cumpere, alți clienți așteaptă la rînd. Și încă ceva : pentru a da o notă de verosimilitate scenariului său, bizarul traficant a construit chiar 30 de conteinere speciale, identice celor folosite în centralele nucleare pentru neutralizarea efectelor radioactive. Timp de o lună, în colaborare cu poliția italiană, Ambasada americană a „negociat" cu inoportunul personaj, pentru a permite identificarea și arestarea lui. Bineînțeles, uraniul se evaporase între timp din cele 30 de conteinere...

Sinucideri

20 788 de persoane, între care 7 929 femei, s-au sinucis, anul trecut, în Japonia. Potrivit unui comunicat al Poliției naționale, cauzele sînt multiple, începînd, în ordine, cu diversele maladii, continuînd cu handicapurile mentale, solitudinea, alcoolismul, problemele familiale și problemele de școală (în cazul copiilor). Din totalul menționat, aproape un sfert (23,5 la sută) sînt persoane în vîrstă (peste 65 de ani). Numărul copiilor care s-au sinucis, anul trecut, se ridică la 866, între care 289 fetițe.

Extrădare

La cererea noului guvern ugandez, Tribunalul Suprem al Kenyei a emis un ordin de extrădare a maiorului Bob Astels, care a deținut funcția de prim-consilier al fostului președinte Idi Amin. De origine britanică, Bob Astels a dobîndit cetățenia ugandeză în 1975. El urmează să fie judecat, la Kampala, sub acuzația de asasinat. În total, noul guvern ugandez a cerut autorităților kenyene extrădarea a 48 de responsabili civili și militari ai fostului regim.

Rubrică realizată de I. Madoșa

Anna Frank ar fi avut, azi, 50 de ani...

(II)

Prima notație a Annei, în viitorul său „jurnal", consemnează un eveniment pe care orice copilă de aceeași vîrstă îl socotește memorabil : ziua ei. La 12 iunie 1942, își sărbătorise ziua de naștere — împlinise 13 ani —, iar, printre numeroasele daruri primite de la părinți și prietene, cineva îi adusese un caiet cu scoarțe tari, cu titlul pompos imprimat „Jurnal". „Pe tine, jurnalul meu, te-am văzut primul — scria ea — și tu ai fost, desigur, surpriza cea mai frumoasă. Sînt așa de fericită că te am !"

Pășind pragul adolescenței, Anna — ca multe fete de seama ei — meditează asupra rostului de a nota într-un jurnal intim cazurile unor frămîntări inerente vîrstei în plină efuziune. Nu-și putea imagina aceste ecouri decît îndreptate într-o singură direcție : „Îmi închipui că mai tîrziu, nici eu și nimeni altul nu va avea interesul să cerceteze *Destăinuirile sentimentale (subl. ns.)* ale unei școlărițe de 13 ani. Dar, de fapt, nu de asta e vorba. Îmi face plăcere să scriu, și mai ales trebuie să-mi ușurez într-un fel inima".

Pe parcursul a doi ani de notații, jurnalul Annei se transformă, însă, destul de repede, într-un răscolitor mesaj adresat umanității care trecea, atunci, prin momente de grea cumpănă. Un mesaj al prieteniei și solidarității umane, o chemare la trezire a rațiunii și omeniei [1].

O percheziție superficială

Dar cum se face că acest document inegalabil nu s-a pierdut, în împrejurări atît de tragice, cînd, desigur, multe alte mărturii scrise, alte confesiuni zguduitoare transmise de victimele călăilor naziști au dispărut odată cu ele ? Păstrarea și descoperirea Jurnalului Annei Frank se datorea, pur și simplu, întîmplării. Percheziția efectuată de echipa SS-iștilor, în acea zi fatală de 4 august 1944, a fost destul de superficială, căci, în încăperile podului, nu se aflau cine știe ce lucruri de valoare care să prezinte interes. Văzînd o servietă de piele, un SS-ist a întrebat dacă nu cumva conține bijuterii sau alte obiecte de preț. Deschizînd-o și răsturnîndu-i conținutul pe podea, au căzut doar niște hîrtii și un sfeșnic care i s-a părut mai deosebit.

După ridicarea arestaților și transportarea lor în lagărul din Westerbrok, mansarda secretă a rămas pustie. Zăceau cărți vechi, reviste și ziare, iar, printre ele, neluat în seamă, caietul cu scoarțe tari, cu titlul imprimat „Jurnal". Abia peste cîțiva ani, el va fi scos la lumină.

Anna — un simbol

Știu — spune Otto Frank — că Anna a devenit un simbol. E un simbol căruia trebuie să i se păstreze valoarea și importanța. Ea a devenit simbolul celor oprimați și persecutați. Iată de ce jurnalul ei a găsit atîția cititori și va mai găsi în continuare.

Cînd se pronunță numele Annei Frank, îndată gîndul ne zboară spre jurnalul ei. Și cînd gîndesc că eu nici nu știam despre existența unui astfel de jurnal susceptibil de a fi considerat un document atît de important. Îndată după război, cînd am izbutit să mă înapoiez la Amsterdam (ajunsesem în etape, de la Odesa, trecînd prin Marsilia și Arnheim — mai cu trenul, mai cu camionul), primul drum l-am făcut ca s-o caut pe Miep și pe soțul ei [2]. Nu-mi mai rămăsese nimic, decît doar viața și prietenii, acei prieteni care ne ținuseră ascunși și ne ajutaseră. Miep și soțul ei se numără printre aceștia. Eram distrus, istovit, copleșit, dar încă nu-mi închipuiam că fetele mele nu se vor mai întoarce.

Ne despărțiseră îndată după sosirea în lagărul de triere. Pe mine m-au expediat la Auschwitz, unde, după o perioadă grea de muncă forțată, m-am îmbolnăvit. Mă aflam încă în spitalul lagărului — un spital rudimentar —, cînd au venit trupele sovietice care ne-au pus în libertate, în ianuarie 1945. Ne-am atașat lor, soldații sovietici ne-au dat din mîncarea lor și ne-au ajutat să ne deplasăm. A fost începutul unei lungi călătorii pe căile ferate sovietice, de Auschwitz la Katowice, apoi la Odesa.

Pe drum, am aflat că soția mea murise. Despre soarta fetelor nu știam însă nimic. Întrebam în dreapta și în stînga, interesîndu-mă la cei eliberați din lagărele naziste, dar nimeni nu-mi putea da vreo știre. „Poate că le-ați văzut pe fetele mele, din întîmplare ? Sau, nu ați auzit întîmplător, pomenindu-se de două fete tinere, Anna și Margot Frank ? Întrebările mele rămîneau fără răspuns.

Odată, la o oprire mai îndelungată a trenului, întîlnii o fetiță cu care se jucase Anna la Amsterdam. Dînsa mă recunoscuse, după care mă conduse la mama ei, care se găsea în aceeași situație deznădăjduită ca și mine : căuta și ea să dea de urma soțului de care fusese despărțită în condiții similare. Avea să afle curînd că, și soțul, și fiul lor, ambii erau morți. Mai tîrziu (în 1959), ea a devenit soția mea, dar atunci, la întîlnirea din gara Odesa, nici unul dintre noi nu putea ști ce ne va aduce viitorul.

Eu continuam să tot întreb pe fiecare om ieșit în cale dacă nu știe ceva despre fetele mele, dar mereu fără nici un rezultat. Vestea la gîndul căreia mă îngrozeam tot timpul la Amsterdam am aflat-o de la supraviețuitorii eliberați din lagărul Bergen-Belsen.

Cît valorează prietenia

Rămăsesem, deci, absolut singur. Cu toate că mă simțeam distrus, am încercat să-mi realcătuiesc un mod de existență cu ajutorul prietenilor și al foștilor funcționari, care mă ajutaseră în timpul cît am stat ascuns. Pornisem chiar să reînființez firma mea de altădată. Paralel cu aceasta, am început o activitate de ajutorare a copiilor-rămași orfani, căutînd să restabilesc legături cu rudele lor apropiate. Colindam spitalele și sanatoriile pentru a aduce un cuvînt de mîngîiere unor bolnavi fără familie. Toate acestea, ca să-mi găsesc un scop al vieții.

Cel mai mare sprijin l-am primit, și în noile împrejurări, tot de la cei care ne ajutaseră cu toată generozitatea în perioada clandestinității : cinci oameni care merită să fie dați ca exemplu de aleasă omenie. Toată existența noastră în ascunzătoarea din „aripa secretă" depinsese exclusiv de acești oameni. În cadrul fostei mele firme, care continua să funcționeze la parterul ascunzătorii, ei alcătuiau o adevărată echipă, și numai perfectei armonii ce se stabilise, cu vremea, între mine și această echipă a fost posibil miracolul dăinuirii noastre în tainicul adăpost.

Fiecare din cei cinci era conștient de pericolul la care se expunea, și, totuși, ne-au rămas prieteni pînă la supremul sacrificiu, dacă pot să mă exprim astfel. Nici pentru ei viața în timpul războiului și al ocupației nu era ușoară. Nici măcar în familiile lor, ei nu s-ar fi încumetat să sufle

---

1. Vocația de scriitoare a Annei, evidentă din conținutul și forma „jurnalului", este dublată și de o puternică chemare pe care ea însăși o resimte și o mărturisește. Ea nu-și ascunde „dorința fierbinte de a se face ziaristă și, mai tîrziu, scriitoare". „După război — scrie Anna — voi publica în orice caz o carte : «Aripa secretă»... Dacă va avea succes sau nu, iată întrebarea, dar însemnările mele zilnice îmi vor servi ca bază. În afară de «Aripa secretă», mai am și alte idei". (id. pag. 244).

2. Miep și Henk van Santen erau cei doi funcționari ai firmei lui Otto Frank. Miep lucra acolo de la înființare, din 1933, fiind o prietenă credincioasă a familiei Frank. Cu Henk, ea s-a căsătorit în 1942. Cuplul Miep-Henk au fost cu trup și suflet devotați tuturor celor opt prizonieri voluntari din „aripa secretă".

o vorbă despre asistența pe care ne-o acordau acolo, în refugiul ascuns, în care îi așteptam, totdeauna sub tensiune, pînă cînd soseau cu hrana și celelalte lucruri strict trebuincioase.

Pe Miep și soțul ei, de pildă, îi simt atît de aproape, de parcă ar fi propriii mei copii sau frați. Odată, m-am dus pînă la Toronto, în Canada, unde locuiește astăzi fostul meu asociat Kraler, pentru a-l revedea, după atîta amar de ani. L-am întrebat, cu această ocazie, să-mi spună sincer de ce a fost atît de bun cu noi, în acei ani grei ai războiului și ocupației naziste. El mi-a răspuns simplu : „Doar n-aveam să-mi părăsesc prietenii !"

Într-adevăr, nici unul dintre prietenii noștri nu ne-au abandonat atunci...

Epilog la Jurnalul Annei Frank

În primele zile după înapoierea la Amsterdam — își continuă Otto Frank patetica sa confesiune — m-am dus să locuiesc în casa lui Miep și Henk. După ce am aflat că fetele mele nu mai există și am comunicat acest lucru și gazdelor, Miep a scos dintr-un loc în care îl ținea cu cea mai mare grijă caietul legat în scoarțe solide al jurnalului Annei. Îl găsise, după arestarea noastră, zăcînd printre hîrtiile răvășite pe podea în ascunzătoarea secretă. Îl ascunsese bine, cu gîndul să-l restituie Annei cînd se va întoarce din deportare...

După ce l-am citit și răscitit, într-o stare ce nu e greu de închipuit, l-am transcris la mașină, fără nici un gînd de a-l da publicității. Am dat doar cîte un exemplar unor prieteni, ca să-l citească. Unul dintre aceștia, funcționar la o editură, îmi spuse : „Ar trebui tipărită o carte. E ceva prea important pentru a-ți rămîne cunoscut numai ție". A insistat mult, dar eu nu mă puteam hotărî.

Într-o bună zi, deschizînd un ziar, citesc un articol în care se vorbea despre Anna Frank. Un profesor de istorie citise, fără știrea mea, manuscrisul dactilografiat, și-l lua ca punct de plecare pentru articolul său intitulat „Glasuri de copii". Toată noaptea nu am închis ochii, frămîntîndu-mă asupra deciziei ce aveam s-o iau. S-a ivit curînd un editor olandez (citise, probabil articolul profesorului de istorie) care mi s-a adresat în legătură cu posibilitatea de a publica „Jurnalul". Pînă la urmă am cedat. Și astfel, văzu lumina tiparului „Jurnalul Annei Frank".

Gîndindu-mă adesea, în anii mulți care s-au scurs de la dispariția Annei, îmi dau seama că ea mi s-a părut a fi atunci mai copil decît era în realitate. Multe lucruri au trecut neobservate acolo, în ascunzătoarea din pod. Nu-mi puteam închipui că, în mintea Annei, și-ar fi putut găsi loc gînduri altele decît cele care se atribuie în mod obișnuit copiilor. Știam că îi plăcea să scrie, dar asta era tot. Cînd, uneori, mi se adresa : „Tată, acum vreau să scriu și doresc ca nimeni să nu mă tulbure", astfel de vorbe mi se păreau prea solemne, dar de o solemnitate copilărească.

O maturitate surprinzătoare

Îi citesc mereu jurnalul și reținacum unele lucruri deosebite. Îmi dau seama că nu am cunoscut-o cu adevărat pe Anna. Discutam mult între noi și citeam multe cărți împreună, dar acum văd că-mi scăpau atîtea lucruri despre care ea vorbește în jurnal.

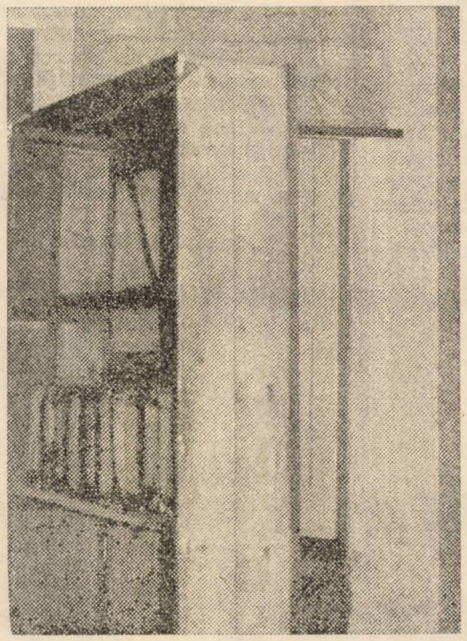

Ascunzătoarea din Amsterdam. Această bibliotecă a mascat, în timpul războiului, locul unde era ascunsă familia Frank

Anna dăduse un nume jurnalului său intim : îl chema Kitty. Scria pentru Kitty, i se adresa la fiecare început de însemnări zilnice, i se destăinuia lui Kitty. Alesese probabil acest nume fiindcă, între ea și jurnal, se crease un raport personal, o prietenie de nedespărțit. Îmi aduc aminte că, printre prietenele Annei, era și una care se numea Kitty. Odată mi-a arătat un desen făcut de această prietenă a ei, spunîndu-mi : „Ia uite ce pricepută la desen e Kitty !" Aceasta e, astăzi, la Utrecht. Nu de mult, am vizitat-o, dar nici ea, nici eu nu am putut descoperi ce anume o determinase pe Anna să dea jurnalului său numele de Kitty și să-și înceapă, de fiecare dată, însemnările cu „Dragă Kitty".

Nu numai eu mă arăt surprins de maturitatea de gîndire de care dă dovadă Anna în adnotările ei. Învăța mult și multe : germana, franceza și engleza, stenografia în olandeză și engleză. În afară de jurnal mai scria schițe și povestiri, povești. Dealtminteri, cealaltă fiică a mea, Margot, era și ea o fată serioasă. Printre altele, urma un curs de latină prin corespondență, servindu-se, ca interpus, de cineva din grupul prietenilor care ne asigurau traiul și existența în ascunzătoare.

Am rămas foarte mult legat de Amsterdam, cu toate că locuiesc acum la Basel. E o legătură indisolubilă, născută din prietenie. Mă număr, poate, printre puținii oameni din lume care pot spune că știu ce este prietenia : o prietenie căreia nu Hitler, ci doar moartea îi poate pune capăt.

Cînd m-am mutat la Basel, în 1952, pentru a trăi acolo împreună cu mama mea, cu sora și nepoții, am lăsat firma din Amsterdam salariaților mei. Nu aș mai putea trăi acolo. Mă duc din cînd în cînd, dar nu pot suporta să stau în Prinsengracht, unde e casa-muzeu și sediul Fundației Anna Frank, a cărei activitate o urmăresc cu mult interes.

...Nu știu nici pînă azi cum și de ce am fost denunțați naziștilor pentru a fi arestați. Antisemitism sau setea de bani ? N-am putut afla cine ne-a trădat. Am avut doar bănuieli, dar nici o dovadă. Nu-mi place să suspectez pe cineva dacă împotrivă-i nu sînt nici un fel de probe. S-a spus că am fi fost semnalați nemților pe cale telefonică de către o voce de femeie, dar nu știu nimic în plus și nu cred că aș avea dreptul să acuz pe cineva în aceste condiții.

Combateți prejudecățile și opresiunea

Nici SS-istul care ne-a arestat nu știa cine telefonase. El s-a prezentat pentru a executa, pur și simplu, un ordin. Pentru el era o chestiune de rutină. În fiecare zi, se ducea să aresteze pe cineva. Sînt întrebat dacă m-am gîndit să-l denunț pe acel agent al Gestapo-ului, care după război și-a găsit o slujbă la poliția austriacă. Nu m-am gîndit niciodată. Adevărații vinovați sînt cei care trăgeau sforile în sferele înalte. Nu cred că, printr-un proces și o condamnare, se poate obține mult. Faptul consumat nu mai poate fi anulat, dar trebuie să învățăm din întîmplările trecutului. Trebuie să luptăm împotriva prejudecăților și să ne străduim a ne privi pe noi înșine, cu un ochi critic.

Fundația Anna Frank a luat ființă pentru a pune în gardă pe oameni împotriva unor noi catastrofe și a combate prejudecățile, discriminările și opresiunea. Ea e menită a fi un instrument de colaborare democratică, în apărarea libertății și a tot ce e mai bun în oameni.

Cred că jurnalul fiicei mele poate fi util în acest sens. Anna a devenit un simbol al libertății. În portretul pe care Marc Chagall i l-a făcut, un porumbel alb se confundă cu figura Annei.

Am primit o scrisoare din Japonia în care o fetiță mi se adresează astfel : „Aș vrea, dacă sînteți de acord, să vă scriu cu regularitate, ca o fiică. M-ați putea socoti fiica dv. ?" De atunci, ne scriem mereu.

Știu că multe mame au dat fetițelor lor numele de Anna, în amintirea Annei Frank. Sînt multe cazuri în Elveția. Anna a murit în 1945, dar multe Anne trăiesc astăzi.

■

În relatările sale grupate sub titlul „Asasinii printre noi", activul luptător pentru urmărirea și judecarea criminalilor de război naziști, Simon Wiesenthal, arată și împrejurările care l-au dus la identificarea SS-istului care a arestat-o pe Anna Frank și pe ceilalți tovarăși de suferințe din adăpostul clandestin.

Totul a pornit de la o manifestație antisemită, provocată de bande de tineri huligani, după o reprezentație cu piesa „Jurnalul Annei Frank" a dramaturgilor americani F. Goodrich și A. Hackett, pe scena Landestheater-ului din Linz, în octombrie 1958. De la galerie, manifestanții inundaseră portretul cu foi volante, glăsuind : „Această piesă este o nemaipomenită excrocherie, Anna Frank n-a existat niciodată".

Cu cîteva zile înainte, un profesor de la un liceu din Lübeck, Lothar Stelian, declarase în public că jurnalul Annei Frank era un fals. A fost necesară intervenția justiției — un proces de defăimare, intentat de Otto Frank —, pentru ca autenticitatea jurnalului să fie confirmată de trei experți.

La cele două incidente, suficient de semnificative, Wiesenthal mai adăugă un al treilea, la care participase personal, la numai cîteva zile după

manifestațiile de la Linz. După o conferință despre primejdia neonazistă pe care o ținuse la arhiepiscopia din Viena, a urmat o dezbatere, în cadrul căreia s-a relatat următorul caz: cînd preotul profesor de la gimnaziul din Wels (mică localitate din apropiere de Linz) a vorbit odată copiilor despre atrocitățile comise de naziști la Mauthausen, unul dintre elevi s-a ridicat și a spus: „Părinte, nu vă mai osteniți să ne spuneți asemenea povești. Noi știm că, la Mauthausen, camerele de gazare nu serveau decît pentru dezinfectarea hainelor". La replica preotului, scandalizat, încercînd să invoce jurnalele de actualități, filmele documentare, fotografiile cu mormane de cadavre, băiatul a rămas imperturbabil: „Trucaje. Nimic altceva decît o propagandă menită să-i facă pe naziști să apară vinovați".

În umbra lui Hitler și Eichmann

Astfel de ieșiri cinice, din partea unor copii și tineri care nici nu se născuseră cînd Anna Frank căzuse victimă urgiei sîngeroase naziste, dovedeau că părinții și educatorii pervertiți de ură purtau vina răspunderii și perpetuării unor atari minciuni și prejudecăți. Iar lucrurile se petreceau la Linz și în împrejurimi, adică tocmai în locurile unde crescuseră Hitler și Eichmann.

Pentru a curma, cu o singură lovitură, acțiunea defăimătoare, Wiesenthal s-a gîndit că, dacă ar reuși să-l descopere pe ofițerul de Gestapo care a operat descinderea și arestarea Annei Frank și a celorlalți și l-ar preda instanței de urmărire a criminalilor de război, implicit s-ar nărui tot eșafodajul minciunilor puse în circulație. N-a fost deloc ușor nici pentru un justițiar versat ca dînsul să dea de urma acelui SS-ist identificat în persoana unui oarecare Karl Silberbaner, care își vedea liniștit de treburi, ca inspector de poliție la Viena.

La cercetări, Silberbaner a recunoscut că fusese șeful detașamentului de Gestapo care o arestase pe Anna Frank și pe familia ei în podul casei din Amsterdam, în dimineața de 4 august 1944. După capitularea Germaniei hitleriste, Silberbaner a șters-o repede din Olanda, înapoindu-se la Viena, unde fusese încadrat în poliție pînă în anul 1943, cînd trecuse în rîndurile SS-ului. În 1952, el a fost nevoit să se prezinte în fața unui birou de „denazificare" și a fost repede reîncadrat în serviciul poliției capitalei austriece.

Cînd trecutul i-a fost răscolit, la cererea lui Wiesenthal, iar el a mărturisit, anchetatorii l-au suspendat din serviciu[3], dar, după o lună „de neplăceri din cauza Annei Frank" (cum se tînguise unui coleg), autoritățile au declarat că arestarea Annei Frank „nu justifică punerea lui Silberbaner sub acuzare pentru crimă de război". Absolvit de orice vină, el a fost reintegrat în toate drepturile...

Dezamăgit de acest epilog, Wiesenthal comentează cu amărăciune, în încheierea relatării despre strădania sa de a mai fi descoperit încă o rotiță din mașinăria genocidului nazist: „Se înțelege că numele lui Silberbaner nu prezintă nici cea mai mică importanță. În comparație cu alte nume din dosarele mele, acesta nu reprezintă nimic, e un adevărat zero. Dar, în spatele acestui zero, se profilează silueta Annei Frank".

Prezentare, note și traducere de S. Maximilian

---

3. În timpul suspendării din funcție, Silberbaner a fost vizitat de un ziarist olandez, căruia i-a spus pe un ton iritat:

— De ce se leagă de mine după atîția ani? Nu mi-am făcut decît datoria.

— Nu regreți ce-ai făcut? — întreabă reporterul.

— Ba da! Uneori mă simt îngrozitor de umilit. Acuma, cînd iau tramvaiul trebuie să cumpăr bilet ca toată lumea. Nu mai pot arăta legitimația.

— Dar Anna Frank? I-ai citit jurnalul?

Silberbaner ridică din umeri.

...Am cumpărat cărțulia ca să văd dacă se vorbește despre mine. Nu se pomenește nimic.

— Milioane de oameni au citit jurnalul înaintea dumitale, dar dumneata ai fi putut fi primul.

Silberbaner privi mirat.

— Așa e, domnule! Nu m-am gîndit niciodată la asta. L-aș fi putut lua de jos...

Dacă Silberbaner ar fi luat caietul de pe podea, nimeni n-ar mai fi auzit vorbindu-se despre el... și nici despre Anna Frank.

(„Asasinii printre noi". Edit. Politică, p. 213).

IN LUMEA ȘTIINȚEI

Spațiul cosmic — „șantier al viitorului"

Andrei Bacalu

● Peste 400 de noi aliaje, imposibil de realizat pe Pămînt ● Un oțel de 1000 de ori mai rezistent ● „Crescătorii de cristale perfecte" ● Lumină la puterea a 200 de Luni

Nimic exagerat în acest titlu. În mediul perfect ferit de contaminare și eliberat de gravitație al unei stațiuni aflate pe o orbită circumterestră, fabricile viitorului vor putea produce materiale imposibil de obținut pe Pămînt. Structurile delicate ale centralelor energetice, capabile să colecteze lumina Soarelui și să o expedieze sub formă de energie pură pe planeta-mamă, vor deveni o imagine obișnuită a cerului în viitor. Un cărăuș harnic și eficient — naveta spațială — va asigura transportul necesar noilor industrii. Primii pași au fost făcuți — există nave automate (de exemplu, cele de tipul Progres) care asigură realimentarea stațiilor orbitale; dacă totul merge bine, prima navetă spațială va decola în septembrie. Vom putea realiza lentile perfecte, sfere perfecte de izotopi ai hidrogenului care să fie folosite în cercetările privind fuziunea nucleară, cristale a căror creștere să fie perfect uniformă pînă la dimensiuni enorme față de cele de pe Pămînt, vaccinuri și medicamente de o puritate încă necunoscută, aliaje de cele mai diferite tipuri, materiale cu densitate variabilă — toate cu proprietăți de neînchipuit pe Terra.

Avantajele industriei spațiale pot fi înțelese relativ ușor, dacă privim cu atenție *dezavantajele* industriei terestre, dintre care cel mai important este forța gravitației. Majoritatea materialelor solide trec printr-o fază de topire, lichidă, ceea ce presupune necesitatea unui container, evident o sursă de contaminare. Tot forța gravitației este răspunzătoare de apariția unor curenți de convecție, orientați de-a lungul zonelor de diferență de temperatură din straturile lichidului — efectul constă în apariția unor diferențe imprevizibile și nedorite în structura și compoziția materialului solid.

Mai mult decît atît, forța gravitației separă moleculele, ceea ce permite formarea unor spații în care se adună impuri-

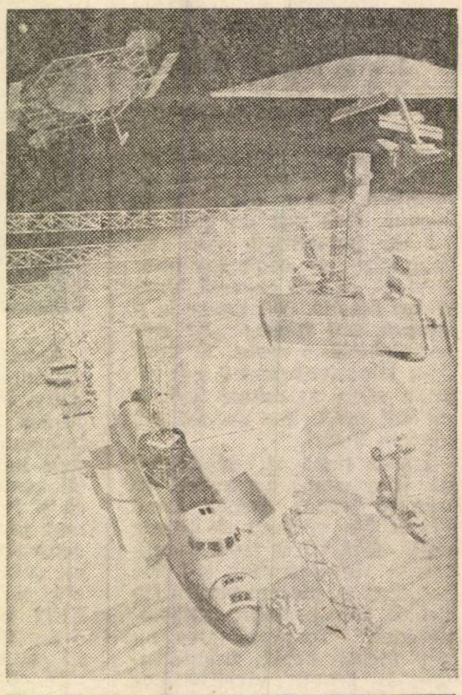

Tablou sintetic al viitorului peisaj cosmic

tățile; dacă lichidul conține mai multe tipuri de material, gravitația tinde să le separe, iar solidul final pierde în uniformitate.

Efectele dezagreabile ale forței gravitației, cunoscute încă de pe vremea primelor structuri de bronz, sînt cele care nu permit metalelor să ajungă la rezistența prevăzută de teorie. Un singur exemplu — oțelul. El ar putea fi de 100 sau 1000 de ori mai rezistent decît în momentul de

față ; turbinele motoarelor cu reacție nu s-ar dezintegra la temperaturile unde funcționarea lor ar fi cu mult mai eficientă, firele conductoare din stimulatoarele cardiace și „cuiele" protezelor osoase ar avea o durată medie de viață cu mult mai mare.

Majoritatea acestor probleme privind prelucrarea materialelor ar dispare în spațiul cosmic, pe bordul unei navete spațiale sau al unui laborator spațial, unde forța gravitației ar fi de un milion de ori mai mică decît cea de la suprafața Pămîntului. Peste 400 de noi aliaje, imposibil de realizat pe Pămînt — fiindcă refuză să se amestece, precum uleiul și apa — se vor solidifica, fără probleme, undeva la cîteva sute de kilometri la suprafața Terrei.

Multe dintre ele ar avea proprietăți uluitoare — un aliaj cupru/plumb — sau — aluminiu/plumb — ar putea fi autolubrefiante, eliminînd, de exemplu, necesitatea folosirii uleiului în motoare. Descrierea unora dintre metodele de lucru ale spațiului cosmic sună aproape ca descrierea unei scamatorii ; levitația, care are implicații de magie sau prestidigitație pe Pămînt, este starea naturală, modul de comportare al obiectelor în condițiile de absență a gravitației — sunetele unui difuzor pot menține o picătură de metal topit în stare de plutire, ca de altfel orice aplicație minimă de forță într-un cîmp acustic, electrostatic sau electromagnetic.

Poate, însă, că cel mai promițător domeniu de aplicație a condițiilor din spațiul cosmic este cel al culturii cristalelor. Pe Pămînt, această profesiune nu este, deocamdată, o știință, ci un fel de artă — specialiștii care se laudă cu „mîini de aur" nu exagerează foarte mult. Deși cristalele nu sînt ființe vii, ele cresc oarecum ca plantele, au nevoie de hrană și se îndreaptă spre sursa de hrană. Un crescător de cristale lucrează după rețete, adăugînd cîte puțin din fiecare substanță necesară, inclusiv din impuritățile esențiale (numite dopanți), pînă la rezultatul final care nu este întotdeauna cel mai fericit. În spațiu, așa cum au demonstrat-o misiunile Skylab, Apollo-Soiuz și Saliut — vor putea fi obținute cristale realmente perfecte, cu proprietăți electrice uniform distribuite și constante, practic dincolo de așteptările experților în acest domeniu.

Un exemplu aparent minor : vor putea fi produse sfere minuscule de polistiren, cu dimensiuni între 2 și 40 de microni, care să permită măsurarea exactă, sub microscoape electronice, a dimensiunilor virușilor, altor agenți patogeni și chiar a porilor din membranele folosite în filtre.

Să nu omitem, însă, biologia și medicina,

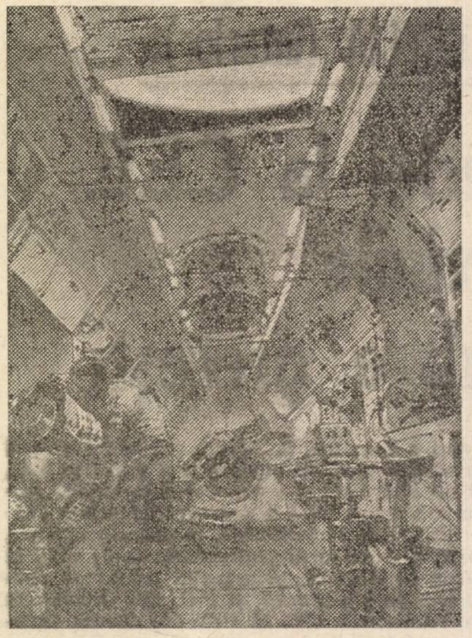

O uzină „în cea mai mare cameră de vid din lume"

întrucît condițiile de microgravitație vor permite separarea de celule, componente și produse celulare și proteine imposibil de separat deocamdată. Un exemplu de aplicație concretă : dacă am putea separa celulele renale producătoare de urokinază, am avea la dispoziție un medicament ideal, capabil să dizolve cheagurile de sînge, embolii care blochează arterele producînd accidentele vasculare. La fel ar putea fi produși hormoni, interferonul care acționează împotriva virușilor, endorfinele — adevărate medicamente analgezice produse chiar de creier —, sau, cine știe, poate chiar misterioasa eritropoetină, substanță care stimulează formarea globulelor roșii și care nu a fost, pînă acum, extrasă în stare pură, aici, pe Pămînt.

Dacă marele avantaj industrial al spațiului cosmic este absența gravitației, nu trebuie să-l omitem pe cel de-al doilea — puritatea vidului la altitudini de peste 300 de kilometri. Un specialist numea, metaforic, orbita terestră, la o astfel de altitudine, „cea mai mare cameră de vid din lume". Aplicațiile nu vor lipsi : am putea produce pelicula ultrafină, folosită în bateriile solare, la o sutime din prețul necesar pe Pămînt.

Dar, pe lîngă fabrici, vom vedea în spațiu și construcții, antene imense care să lege orice punct al Pămîntului cu oricare altul ; structuri delicate, realizate dintr-un material doar cu puțin mai gros decît folia metalică care învelește un banal pachet de ciocolată, vor fi întinse de roboți botezați, de pe acum, „păianjenii spațiului" ; imense stații solare vor oferi energie unui Pămînt mereu dornic de ea. Muncitori în costume de scafandru spațial vor putea deplasa cu o singură mînă instalații de zeci de tone, oferind pămîntenilor unul dintre marile spectacole ale erei cuceririi Cosmosului.

Proiectele foarte practice, pe termen scurt, sînt cele din domeniul comunicațiilor. Să nu uităm că naveta spațială va putea lansa și întreține sateliți artificiali de comunicații la o zecime din costul necesar în momentul de față. Antenele pe orbite geostaționare, la 36 de mii de kilometri altitudine, aparent suspendate deasupra aceluiași punct de pe Pămînt, vor recepționa și transmite semnale în cele mai bune condiții. Se vorbește chiar de „ferme" de antene, compuse din 30 de farfurii parabolice, care să poată asigura peste 45 de mii de canale de informație, suficiente pentru un milion de telefoane. Orice sat izolat va putea consulta un specialist dintr-un mare centru urban, telețcoala mondială ar putea deveni o realitate. Iar, dacă vom reuși să instalăm și oglinzi de 300 de metri diametru pe orbite terestre, vom putea transforma noaptea în ziuă, obținînd lumina a 200 de Luni, lumină necesară marilor orașe, șantierelor din apropierea polilor planetei noastre, și chiar utilizabilă pentru a mări recoltele obținute în zone mai puțin însorite.

Faimoasele stații energetice orbitale, deși par să aparțină domeniului prozei științifico-fantastice, nu vor fi decît începutul. Se vorbește din ce în ce mai serios de exploatarea mineralelor de pe suprafața Lunii, de construcția unor imense stațiuni spațiale la 400 de mii de kilometri înălțime (în așa-numitele puncte Lagrange, unde forțele gravitaționale ale Lunii, Pămîntului și Soarelui se echilibrează), existînd încă de pe acum proiecte, dintre cele mai serioase, de realizare și populare a unor astfel de stații.

E vorba, fără îndoială, de proiecte de viitor. Și doar viitorul ne va putea arăta dacă previziunile specialiștilor se vor confirma, literă cu literă, sau vor suferi modificări substanțiale. Oricum, spațiul cosmic va deveni, treptat, adăpost pentru fabrici și laboratoare, șantier de construcții, centrală de telecomunicații. Pentru omul secolului nostru, în pragul unui nou mileniu, de pierdut în această aventură extraterestră sînt doar limitele impuse de propria noastră planetă.

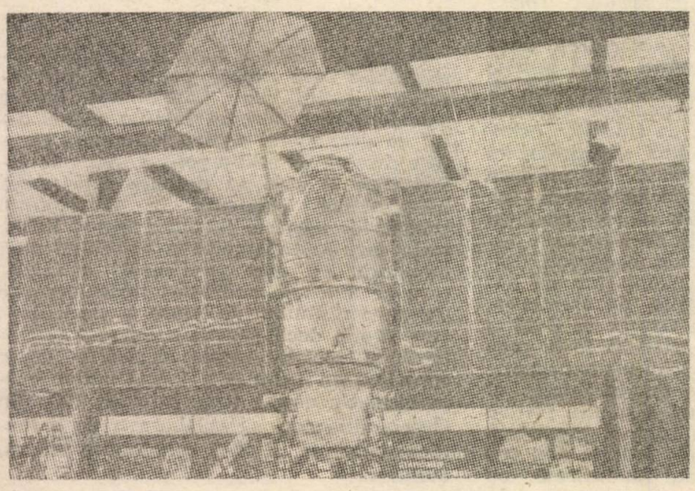

„Meteor" — satelitul meteorologic sovietic colecționează și prelucrează informații utile pe spațiul întregii noastre planete

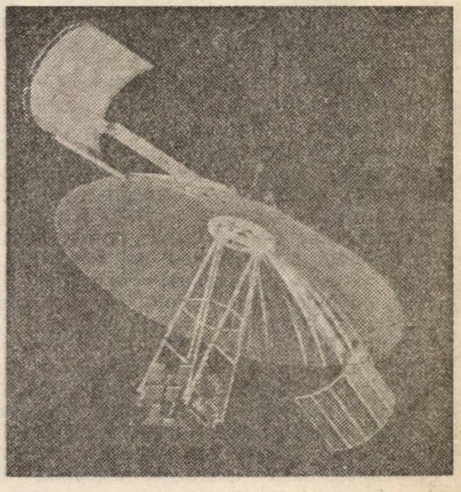

Comunicațiile prin satelit — vast teren de aplicații practice. În imagine — o instalație de proveniență americană

PARTIDUL COMUNIST DIN GRECIA (interior):

Aderarea Greciei la C.E.E. și sarcinile mișcării populare grecești

După cum s-a mai anunțat, la 28 mai a avut loc, la Atena, semnarea actului de aderare a Greciei la Piața comună. Urmînd a intra în vigoare la 1 ianuarie 1981, această măsură a antrenat și antrenează vii dezbateri și controverse în rîndul forțelor politice elene. Pozițiile variază de la conferirea unei importanțe deosebite aderării („Noua democrație", partidul de guvernămînt, se întîlnește, în această opțiune, cu Uniunea Centrului Democratic — EDIK, a treia forță politică din țară) pînă la respingerea ei (Mișcarea Socialistă Panelenă — PASOK, principalul partid de opoziție, care preconizează, în schimb, o asociere de tip special, și P.C. din Grecia). În continuare, redăm extrase dintr-o recentă rezoluție a C.C. al P.C. din Grecia (interior) în care este expusă poziția acestui partid față de intrarea țării în C.E.E.

Aderarea Greciei la Comunitatea Economică Europeană va antrena importante consecințe în toate domeniile vieții naționale. P.C. din Grecia (interior) consideră de datoria sa să facă cunoscute, poporului și muncitorilor, rațiunile opțiunii sale asupra acestei probleme și să invite partidele democratice, asociațiile profesionale și științifice, precum și toate organizațiile de masă, să-și coordoneze acțiunea pentru ca, în acest nou cadru de conflicte sociale și de clasă, cei ce muncesc să iasă victorioși; pentru dezvoltarea și amplificarea luptei în vederea consolidării și lărgirii democrației, pentru întărirea independenței și prosperității generale a țării ; pentru a deschide calea către transformarea socialistă a societății grecești...

P.C. din Grecia (interior) consideră că aderarea Greciei la C.E.E., după un regim de asociere de 17 ani, este un proces pe care trebuie să-l facem cît mai puțin posibil negativ și cît mai mult posibil pozitiv pentru țara noastră și pentru poporul nostru. Astfel, partidul nostru recunoaște că, în acest nou context, este obligat să-și adapteze acțiunea în așa fel încît să contribuie la realizarea unui viitor mai bun...

Apreciind că strategia „Noii democrații" și altor formațiuni politice elene care susțin aderarea vizează menținerea privilegiilor capitalismului grec și integrarea mișcării muncitorești „în logica unei ordini stabilite", rezoluția menționează : P.C. din Grecia (interior), dimpotrivă, vede în aderare posibilități noi de luptă pentru răsturnarea acestei ordini, luptă care vizează transformarea Europei monopolurilor în Europa muncitorilor. Mai întîi, pentru că el apreciază că lupta pentru consolidarea și lărgirea democrației, eventual pentru crearea premiselor unor transformări sociale mai profunde, — condiții mai favorabile pentru socialism — poate fi dusă și în cadrul mai larg al C.E.E. Ținînd seama de raportul internațional de forțe, aderarea Greciei, Spaniei și Portugaliei la Piața comună creează condițiile unei răsturnări a actualului raport negativ de forțe în Europa, facilitînd lupta forțelor progresiste din țara noastră și a celor din alte țări, în interiorul și în afara C.E.E., pentru o schimbare a relațiilor inechitabile impuse de către Nordul european în detrimentul țărilor din Sudul european. Pentru că, dacă aderarea, negociată în condiții favorabile, este însoțită de transformări structurale, economice și sociale, ea va putea facilita acțiunea pentru democratizarea și modernizarea de care țara are mare nevoie. Pentru că Grecia aduce, în sînul C.E.E., propria sa particularitate, legată de problema independenței naționale (de rolul special pe care țara noastră îl joacă în regiunea Balcanilor, de atacurile la care ea a fost supusă de către imperialismul american). P.C. din Grecia (interior) atrage atenția asupra faptului că perioada în care Grecia urmărește dezvoltarea relațiilor sale cu Europa (occidentală) coincide cu efortul desfășurat de țările în curs de dezvoltare pentru a impune țărilor capitaliste avansate o concepție nouă a cooperării pe plan economic și politic. În ce ne privește, vedem în acest proces elemente pozitive, care contribuie la democratizarea relațiilor internaționale și la extinderea perspectivei revoluționare în Europa.

Intrarea Greciei în C.E.E., pe picior de egalitate cu ceilalți membri, constituie, fără îndoială, reglementarea cea mai avantajoasă pentru țara noastră în relațiile ei cu această organizație. Acordul încheiat în acest sens, în decembrie anul trecut, este grevat, desigur, de inegalități în detrimentul nostru și nu ne așază imediat în toate drepturile noastre de membru deplin.

Menționînd că P.C. din Grecia (interior) a adus critici severe guvernului pentru aceasta, pentru tactica adoptată în cursul negocierilor și pentru „acceptarea unor condiții inechitabile asupra unor puncte importante", rezoluția adaugă : Totuși, în ansamblu și în ciuda aspectelor negative în ce privește perioada de tranziție, acordul actual asupra aderării constituie un pas înainte față de regimul de asociere precedent ; odată perioada de tranziție încheiată, Grecia va putea — cu condiția să efectueze schimbările de structură necesare — să beneficieze de avantajele furnizate de către C.E.E. membrilor săi actuali ; acordul va permite, de asemenea, forțelor progresiste din Grecia să ducă o acțiune concertată cu celelalte forțe progresiste din Sudul european pentru schimbarea relațiilor actuale de inechitate și pentru a găsi în comun o soluție pentru problemele țărilor din bazinul mediteranean. Pornind de la cele arătate mai sus și considerînd că acordul nu infirmă cu nimic opțiunea sa pentru aderarea țării la C.E.E., P.C. din Grecia (interior) denunță punctele negative ale acestui acord acceptat de guvernul Caramanlis (restricții impuse exporturilor de produse industriale și agricole grecești ; reducerea avantajelor acordate muncitorilor și emigranților greci etc.).

Clauzele speciale și perioadele de tranziție impuse țării noastre stabilesc raporturi inegale, ale căror efecte negative vor fi resimțite de către ansamblul economiei naționale. Intervenind la timp și de o manieră concretă, mișcarea de masă și forțele politice progresiste pot să atenueze, să inverseze, în chiar aplicarea acordului, orice relație inechitabilă, prevăzută și deci valabilă în general, dar care va cere, pentru aplicarea ei de către Comunitate, acte ad-hoc și care nu vor fi efective decît în condiții specifice, de fiecare dată. Drumul spre aderarea la C.E.E. trebuie să fie însoțit, în țară, de transformări fundamentale, devenite necesare de mai mult timp, și care ar putea contribui la neutralizarea aspectelor negative și la valorificarea aspectelor pozitive ale măsurii amintite ; aceste transformări ar constitui, în același timp, elementele esențiale ale unei politici pe termen lung, vizînd scoaterea țării din stagnare și angajarea ei pe calea dezvoltării economice. Menționăm printre cele mai importante: dezvoltarea industriei, prin exploatarea rațională a resurselor subsolului și platourilor submarine, lărgirea și democratizarea sectorului public al economiei, care trebuie să se transforme în principalul factor de avînt industrial al țării ; dezvoltarea intensă a relațiilor economice și politice cu țările socialiste și nealiniate, care trebuie să constituie celălalt pivot al politicii noastre externe pe plan economic, suport esențial al efortului desfășurat pentru dezvoltarea economiei naționale, în așa fel încît ea să reziste presiunilor exercitate de către monopolurile străine și să întărească poziția Greciei în cadrul C.E.E. ; dezvoltarea cooperativelor agricole pe baza autogestiunii... ; democratizarea legislației muncitorești și sociale, pornind de la cuceririle muncitorilor din cadrul C.E.E... ; democratizarea și modernizarea administrației, stimularea descentralizării democratice, al cărei factor principal să fie administrația locală autonomă ; utilizarea resurselor Fondului social (al C.E.E.), la care Grecia urmează să participe de la 1 ianuarie 1981, pentru finanțarea programelor de învățămînt care să acopere necesitățile reale. Municipalitățile și sindicatele vor fi chemate să joace un rol important în punerea în valoare a resurselor Fondului și, deci, ele trebuie să fie pregătite din timp.

■

Există, în Europa, forțe progresiste considerabile care luptă pentru democratizarea instituțiilor Comunității, pentru transformarea Europei într-un factor activ de destindere, pentru schimbări necesare care să fie aduse politicii agricole comunitare și care ar permite suprimarea inegalităților existente în detrimentul produselor agricole mediteraneene. Există forțe care luptă împotriva instituirii unui directorat al celor „trei mari" ai C.E.E., care ar antrena modificări nedemocratice ale mecanismului de luare a deciziilor ; care luptă, deci, pentru o politică economică și socială vizînd depășirea crizei actuale prin lichidarea inegalităților economice. Cu aceste forțe înțelege P.C. din Grecia (interior) să colaboreze, de o manieră concretă, și să-și coordoneze propria acțiune...

Business Week

JAPONIA. IMPORT — EXPORT: ROLURI SCHIMBATE

PENTRU prima dată de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, Japonia stimulează, în mod deliberat, cererea, în loc să forțeze exportul, pentru a susține economia. Procedînd astfel, guvernul primului ministru Masayoshi Ohira va înfrunta un deficit bugetar fără precedent, de 80 miliarde dolari în anul fiscal curent, mult mai mare decît deficitul american și egal cu 40 la sută din întregul buget.

Unul din rezultatele unei astfel de stimulări masive va fi o creștere a produsului național real brut, care — conform prevederilor economiștilor de la Tokio — se va situa între 4,5 la sută și 5,7 la sută, fiind mai mic decît obiectivul de 6,3 la sută al guvernului, dar mai mare decît al tuturor națiunilor industrializate. Un alt rezultat va fi un ritm uriaș al inflației care va atinge, în februarie, o rată anuală de 11 la sută, măsurată în funcție de prețurile vînzărilor cu ridicata. Pentru a reduce inflația, Banca Japoniei a fixat un prag de 4,2 miliarde dolari pentru împrumuturile pe care le vor acorda băncile japoneze în al doilea trimestru — cu alte cuvinte, o reducere cu 10 la sută față de anul precedent. Se așteaptă că, prin aceasta, taxa oficială de scont va crește de la 3,5 la sută la 4 la sută.

Astfel de acțiuni contradictorii — care stimulează, dar și frînează, în același timp, economia — reflectă dilema pe care Ohira și consilierii săi economici o înfruntă, încercînd să desprindă economia japoneză de strategia ei națională de expansiune, bazată pe export. Administrația Carter și guvernele vest-europene au dat de înțeles Japoniei că Statele Unite și Comunitatea economică vest-europeană nu vor mai tolera uriașele surplusuri pe care japonezii le adună în cadrul balanței lor comerciale și de plăți. Dar, încercînd să accelereze economia, Ohira trebuie să umfle deficitul bugetar în proporții alarmante, după standardele americane sau vest-europene, din cauza ritmului lent în care consumatorii japonezi sînt dispuși să-și cheltuiască banii ce-i economisesc.

Există, totuși, semne că politica începe să dea unele roade. De exemplu, vînzările pe plan intern ale fabricanților japonezi de automobile au atins, în martie, cifra record de 514 000 — cu 13 la sută mai mult față de anul trecut. S-au importat, de asemenea, mai multe mărfuri străine, datorită cererii în creștere, cît și a faptului că producătorii japonezi au pierdut o parte din competitivitatea lor în domeniul prețurilor — drept rezultat al creșterii bruște, în ultimii doi ani, a valorii yenului.

Producătorii de oțel se și plîng de creșterea importurilor. Fluxul de oțel din Coreea de Sud și alte țări a ajuns, în februarie, la 62 000 de tone — de 10 ori mai mare decît anul trecut și dublul mediei lunare pe 1978. Unele produse de import se vînd la un preț mai mic cu 10 la sută decît produsele din oțel japonez.

Astfel de schimbări în fluxul comercial, în paralel cu creșterea rapidă a prețului mondial al petrolului, vor reduce, în acest an, excedentul balanței de plăți a Japoniei (care, însă, va mai rămîne încă foarte mare). Akio Kohno, economist de frunte la „Daiwa Securities Co.", a calculat că, la prețul actual, excedentul va fi, în acest an, de 9,6 miliarde dolari, față de 16,6 miliarde în 1978, dar suficient pentru a exercita o continuă presiune asupra yenului. De aceea, bancherii și oamenii de afaceri din Tokio sînt încrezători că yenul va reveni față de prețul actual de vînzare speculativă, rata medie de schimb față de dolar stabilindu-se, în acest an, la 195. O astfel de revenire va menține mai moderată inflația, deși se crede că, în anul fiscal 1979, ea va atinge media de 5—6 la sută, față de 4 la sută în 1978. Un alt „amortizor" îi va constitui o creștere „rezonabilă" a salariilor de 5—6 la sută, în cadrul negocierilor de contracte de primăvară. Dar revenirea yenului va duce la erodarea, în continuare, a competitivității în prețuri a produselor japoneze în comerțul mondial.

Mai importantă pentru economia japoneză decît creșterea și scăderea temporară a valorii yenului este ceea ce se întîmplă cu comerțul japonez, exprimat în volumul fizic al exporturilor și importurilor. Pe această bază, la ora actuală, exporturile japoneze au scăzut cu 4,3 la sută în ultima jumătate a anului 1978, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. În același timp, importurile au crescut cu 30 la sută. Pentru întreg anul 1979, se prevede că volumul exporturilor va crește cu 8,3 la sută, iar cel al importurilor — cu 18,4 la sută.

Chiar și așa, surplusurile comerciale vor fi prea mari pentru a satisface Statele Unite și Piața comună, care au avut față de Japonia un deficit comercial de 12 miliarde și, respectiv, 5 miliarde de dolari.

Dar politica premierului Ohira este dureroasă pentru Japonia. Stimulînd o creștere mai rapidă a importului decît a exportului, pentru prima oară, de decenii, balanța comerțului exterior a Japoniei va deveni, mai degrabă, o frînă, decît un stimulent pentru economie, iar, prin inversarea rolurilor, expansiunea pieței interne japoneze va servi ca un mijloc pentru progresul partenerilor ei străini.

Avanti!

ROMA

SUEDIA ȘI NATO

NATO a efectuat, cel puțin din 1966, testări de materiale militare în regiunea cea mai de nord a Suediei : Norrbotten. Această dezvăluire, apărută sub titlul „NATO în Suedia", a fost făcută de publicația bilunară „Vaernplykts-Nytt" („VN"), a cărei redacție este formată din „recruți" ai armatei suedeze. În articolul de fond, care acoperă peste șapte pagini, se subliniază gravitatea problemei, care ar putea arunca o umbră asupra unuia din principiile esențiale pe care se bazează politica externă suedeză și care are la bază independența, în timp de pace, față de orice bloc militar, cu scopul de a menține neutralitatea Suediei într-un eventual conflict „limitat" sau „global". Practic, cinci țări ale NATO — Marea Britanie, Germania federală, Belgia, Franța și Norvegia — ar fi făcut încercări și testări de materiale la temperaturile polare din Norrbotten.

Se pare că au fost testate avioanele-școală și de atac Alpha-Jet 01 și 03, producție comună franco—vest-germană (1976), elicopterul francez „Dauphin" în versiune civilă și militară (SA 360 și SA 365), atît în 1975, cît și în 1978. Ar fi fost efectuate încercări continue de rachete, ca cea americană „Falcon" și engleză „Sky Flash".

Gravitatea problemei constă, după părerea ziarului „VN", al recruților suedezi, în poziția adoptată de Suedia, mai ales, cînd Luf-Fartsverket — organism de stat răspunzător de acordarea autorizațiilor pentru survolarea atît a avioanelor civile, cît și militare — a permis traversarea spațiului aerian suedez. Aparatele de zbor, ca, de exemplu, Alpha-Jet, nu aveau semnele caracteristice ale provenienței cînd au ajuns în Suedia și, deci, au „trecut" drept avioane civile, care, în consecință, nu au avut nevoie de aprobarea prealabilă și necesară a guvernului suedez. Totodată, este emisă ipoteza că avioanele, elicopterele și rachetele au fost testate în nordul Suediei tocmai pentru că, în acele zone, sînt temperaturi polare asemănătoare cu cele pe care forțele NATO le-ar întîlni dacă ar trebui să intervină, în caz de conflict, în nordul Norvegiei și în Marea Arctică. Evident, oficialitățile suedeze caută să minimalizeze și chiar să treacă sub tăcere, cît mai repede, această problemă, care, totuși, a fost dezbătută de Riksdagul (Parlament) de la Stockholm și criticată de social-democratul Aake Gustavsson, sprijinit în parte de însuși ministrul suedez al apărării, liberalul De Geer.

În Suedia se discută acum în legătură cu faptul dacă să se construiască sau nu noi avioane militare foarte moderne pentru anii '90 — problemă în care contradicțiile nu sînt ușor de soluționat. Se vorbește demult despre modul în care să se organizeze întregul sistem de apărare suedez. Social-democrații și liberalii au respins o propunere a celorlalte două partide — conservatori și de centru — în sensul unui nou și mai avansat tip de avion, B3 LA pe care societatea suedeză SAAB ar fi fost dispusă să-l construiască în deceniul viitor.

Se vorbește că Suedia și-ar „desființa" propria apărare națională ; în alte cercuri, se afirmă, în schimb, că Suedia trebuie să găsească noi sisteme de apărare împotriva unor eventuale atacuri. Confuzia este serioasă, cel puțin în ce privește proiectele care implică guvernul, parlamentul, partidele și industria de armament suedeză.

În „Vaernplykts-Nytt" se dezvăluie, de asemenea, că, timp de trei-patru luni, în iarna 1979—1980, Suedia ar fi hotărît să pună la dispoziția NATO bazele Vidsel

(cu aeroport, terenuri de tragere pentru rachete etc.), precum și aeroportul (care nu mai este „atît de civil") de la Kiruna, în Laponia. Vreo 30 de tehnicieni și experți englezi ar urma să vină să testeze elicopterul antisubmarin al anilor '80.

Ce se va întîmpla după recentele dezvăluiri ale bilunarului recruților suedezi nu se știe încă, dar probabil că intervenția premierului liberal suedez, Ola Ullsten, va bloca afacerea.

THE FINANCIAL TIMES

LONDRA

INDONEZIA: „PRESIUNI ASUPRA ECONOMIEI"

O ȚARĂ cu imense resurse naturale, cea mai importantă producătoare de petrol din Asia de sud-est, o piață vastă în una din regiunile care cunosc cea mai rapidă dezvoltare din lume — iată cîțiva din termenii superlativi folosiți pentru a descrie potențialul Indoneziei. Dar realizările nu s-au ridicat întotdeauna la înălțimea speranțelor.

În cartea sa, „Indonezia pînă în anul 2000", publicată în 1975, fostul ministru al cercetării științifice, Sumitro Djojohadikusomo, indica drept sectoare principale, destinate să cunoască o dezvoltare prioritară, printr-o folosire intensivă a capitalului — industriile extractive ale petrolului, mineralelor și a cherestelei. De atunci, noile investiții în industria minieră au încetat practic și multe din marile proiecte, care necesitau folosirea intensivă a capitalului, cum ar fi uzina siderurgică de la Krakatau sau uzina de aluminiu de la Asahan, nu și-au adus contribuția scontată, în sensul de a asigura noi locuri de muncă sau de a contribui substanțial la creșterea venitului național.

Acum, ca urmare a acestor dezamăgiri, Indonezia este nevoită să procedeze la o nouă ajustare — o ajustare care i se impune mai devreme ca în cazul altor țări producătoare de petrol — în direcția reducerii dependenței de petrol, ca unul din produsele principale pentru stimularea dezvoltării economice.

Producția s-a micșorat anul trecut, ajungînd la 1,6 milioane barili pe zi, și se așteaptă să se reducă cu încă 5 la sută anul acesta. Ritmul noilor explorări este insuficient pentru a compensa epuizarea rezervelor existente. Consumul intern, care crește cu 12 la sută pe an, diminuează și mai mult surplusul necesar pentru export.

Începînd din 1973, petrolul a reprezentat circa 55 la sută din încasările guvernului și din veniturile de devize străine. Veniturile în dolari obținute de guvern de pe urma petrolului, după o creștere medie anuală de 66 la sută, în decurs de cinci ani, respectiv pînă în 1977—1978, au sporit cu numai 6 la sută anul trecut, iar bugetul pe anul 1979—1980 prevede o creștere cu 4,5 la sută. Recenta majorare a prețurilor de către OPEC va spori aceste venituri, dar guvernul trebuie să se bazeze, în prezent, pe descoperirea întîmplătoare a unui zăcămînt de dimensiuni medii, pentru ca veniturile sale să crească în termeni reali.

Regimul președintelui Suharto este tot mai conștient de această situație. Prioritățile oficiale ale noului plan cincinal — lansat în luna aprilie și care coincide, în linii mari, cu cel de-al treilea mandat al președintelui — se axează pe sectorul agricol tradițional și pe dezvoltarea industriilor care folosesc intensiv forța de muncă — confecții, electronică, de prelucrare a cauciucului, de cherestea și de produse agricole —, industrii pe care și-au bazat și alte state din sud-estul Asiei dezvoltarea exporturilor de produse manufacturate.

În luna noiembrie, guvernul a anunțat o devalorizare cu 33,6 la sută a rupiei, acțiune neobișnuit de îndrăzneață pentru un regim atît de conștient de pericolele politice ale inflației ridicate. Măsura a reprezentat o parte a aceleiași strategii de a se încerca realizarea unei deplasări fundamentale în cadrul economiei, în direcția unei mai mari competitivități a exporturilor de produse nepetroliere și de reducere a șomajului, prin înviorarea sectorului agricol și a industriilor care folosesc intensiv forța de muncă. Paritatea fixată cu dolarul, care a rămas neschimbată din 1971 încoace, a fost abandonată, moneda avînd posibilitatea să floteze la o paritate inițială de 625 rupii dolarul, față de paritatea anterioară de 415 rupii dolarul.

Noul plan reprezintă o apreciere mai realistă a potențialului Indoneziei și a capacității sale de a rezolva numeroasele probleme ce se pun unei țări care este tot mai puțin capabilă să asigure, prin resurse proprii, nevoile alimentare ale unei populații care va ajunge, probabil, la 210 milioane pînă la sfîrșitul secolului și care are un șomaj ridicat.

Devalorizarea a fost criticată la Jakarta, pe motiv că era mult prea mare și că a fost înfăptuită în mod incomplet. Această măsură a fost, însă, adoptată în scopul de a spori competitivitatea produselor indoneziene pe piețele externe, în favoarea importurilor, în perioada 1971—1978.

Planul economic actual preconizează o rată anuală de creștere de 6,5 la sută, care este ceva mai mică decît ritmul de 7—8 la sută realizat în ultimii cinci ani. Aceste ritmuri înalte au fost obținute în principal printr-o îmbinare a investițiilor masive de stat și a prețurilor favorabile la petrol și alte mărfuri. Sub raportul volumului, creșterile la producția principalelor produse agricole și alimentare aducătoare de devize — respectiv cauciuc, copra, porumb, tapioca, arahide și soia — au fost neînsemnate. O excepție a constituit-o orezul, unde s-a obținut o creștere mai încurajatoare a producției în ultimul deceniu, respectiv de 3,5 la sută pe an. Aceasta nu a ținut, totuși, pasul cu creșterea consumului, astfel încît s-ar putea ca, la începutul anilor '80, să fie probabil necesare importuri de 2—3 milioane tone, reprezentînd echivalentul unei treimi din comerțul mondial de orez.

Dar, chiar și obiectivul de a se realiza o creștere de 6,5 la sută, în următorii cinci ani, nu ar putea fi lesne înfăptuit, dacă nu vor interveni modificări favorabile în prețurile mărfurilor. După creșterea rapidă a veniturilor guvernamentale, pînă în anul 1977, care au oferit un stimulent important pentru investițiile de stat și pentru dezvoltare, este improbabil — după părerea Băncii Mondiale — să se realizeze o creștere mai mare de 2—3 la sută pe an, în termenii reali, după 1979/1980, dacă nu intervine o îmbunătățire serioasă în volumul de impozite percepute din sursele interne.

De asemenea, guvernul indonezian a promis să treacă la un ritm mai rapid de înfăptuire a proiectelor, care va duce, la rîndul său, la o dezvoltare mai rapidă.

PROFIL

JOSEPH CHARLES CLARK

primul ministru al Canadei

La alegerile din 22 mai, numărul cel mai mare de voturi, deși nu majoritatea absolută, a fost obținut de partidul conservator progresist. Liderul acestuia, Joseph Clark, a fost chemat, la 4 iunie, să formeze noul guvern.

Joe Clark s-a născut la 5 iunie 1939, la High River, în provincia Alberta. Tatăl său era proprietarul ziarului „High River Times". A studiat istoria la Universitatea din Alberta, apoi a urmat cursurile de drept ale Universității Dalhousie, din Halifax, la care a renunțat după un an. În paralel cu activitatea de ziarist — mai întîi la ziarul tatălui său, apoi colaborator al cotidianelor „Calgary Herald" și „Edmonton Journal" — Clark a început să desfășoare o activitate politică. A fost, între 1963 și 1965, președintele federației studențești a partidului conservator ; între 1966 și 1967 — primvicepreședinte al asociației partidului conservator din Alberta. În această calitate s-a evidențiat ca un bun organizator în campania încheiată cu alegerea, în 1966, a primului ministru conservator din Alberta. Tot în aceeași perioadă, Clark și-a completat studiile politice la Universitatea din Alberta.

Între 1967 și 1970, a fost adjunct al liderului conservator Robert Stanfield, care îl îndeamnă să candideze. Obține un mandat în Camera Comunelor la alegerile din 1972, mandat pe care și l-a păstrat și la consultările electorale ulterioare. În 1976, Joe Clark devine liderul partidului conservator, spre surprinderea generală, întrucît era aproape necunoscut pe plan național. A dovedit însă mari capacități de organizator și a reușit să refacă rîndurile conservatorilor.

Nauru

Andrei Dănilă, Tîrgoviște. Republica Nauru este o mică insulă din Oceanul Pacific, situată la 42 km sud de Ecuator. Produsul său național brut anual pe cap de locuitor este de aproximativ 25 000 dolari, adică de două ori mai mare decît în Emiratele arabe sau, de pildă, de patru ori decît în Franța.

Nauru este considerată drept cel mai mic stat suveran din lume : suprafața sa este de 20 kmp. Parlamentul său este compus din 18 membri. Văzută din avion, insula are forma unei pălării : o fîșie de țărm — fertilă și plată, după care, în centru, adică pe 2/3 din teritoriu — o colină joasă, adăpostind sursa bogăției țării :

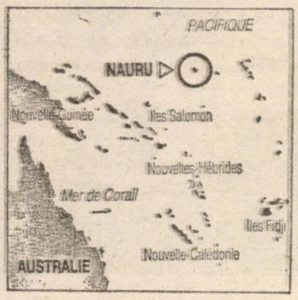

fosfații. Vreme de milenii, aceste resurse au rămas neștiute ; chiar și în secolul trecut, insula era cunoscută mai cu seamă ca loc de refugiu pentru evadații din închisorile britanice din colonii.

Nauru a cunoscut o nouă soartă începînd din 1898, cînd un australian a găsit aici un arbore fosil pe care l-a transportat la Sidney, unde s-a descoperit că el conține 78 la sută fosfat. Vreme de 66 de ani, nauruanii au muncit în contul puterilor coloniale (întîi, Germania, apoi, Marea Britanie) pentru a extrage fosfații destinați să fertilizeze pășunile din Australia și Noua Zeelandă. Acestei situații i s-a pus capăt la 1 ianuarie 1968 — data proclamării independenței insulei.

Anual, din Nauru se extrage o producție de două milioane de tone minereu, ceea ce situează insula pe al cincilea loc în lume. Geologii n-au izbutit încă să găsească o explicație unanim acceptată asupra originii filonului bogat de fosfați; s-a presupus, însă, că este vorba de o acumulare, în timp îndelungat, a excrementelor păsărilor — guano. Oricum, exploatarea filonului aduce, anual, statului nauruan, fonduri de circa 120 de milioane dolari. Un procent de 35 la sută este plasat într-un fond special, 7 la sută revin direct locuitorilor, iar restul — 58 la sută — rămîne în gestiunea guvernului, ceea ce permite întreținerea unui sistem administrativ din care lipsesc impozitele, plata chiriei, electricitatea și telefonul sînt gratuite ca și îngrijirile medicale ; produsele de import sînt exceptate de taxe.

Dar există perspectiva ca, în aproximativ 10—12 ani, rezervele de fosfați să fie epuizate. Perspectivă prevăzută însă : fondurile de investiții, spre care se îndreaptă anual cele 35 de procente din veniturile obținute din exploatarea fosfaților, se vor ridica, în anul 2 000, la 3 miliarde dolari, adică la un capital de 500 000 de dolari pe cap de locuitor. Apoi, Nauru a făcut investiții în sectorul imobiliar : cel mai înalt zgîrie-nori din Melbourne (Australia), cu 52 de etaje, e construit cu capital nauruan. El posedă, de asemenea, o companie maritimă cu cinci cargouri, ca și o companie aeriană, asigurînd legăturile unor arhipelaguri din Pacific cu Hong Kong, Tokio, Melbourne.

Turismul viitorului

Iulian Marinescu, București. Viitorologul american Herman Kahn, care a fondat, cu 18 ani în urmă, Institutul Hudson, organism privat pentru studierea viitorului, a făcut recent o serie de previziuni și în ce privește turismul în prima jumătate a secolului al XXI-lea. Apreciind că industria turismului va cunoaște, în următorii 50 de ani, o dezvoltare fără precedent, Kahn opinează că, spre anul 2029, vor fi puse în circulație avioane supersonice cu o viteză de 8000—9000 km pe oră, care vor utiliza hidrogenul drept carburant sau vor dispune de reactori cu propulsie nucleară. Mijloacele tradiționale de transport — automobilele, autobuzele, trenurile — vor continua să circule. Dar Kahn se gîndește și la posibilitatea unui „metrou planetar", ale cărui vagoane să fie propulsate grație unui sistem pneumatic sau electromagnetic. Luna și spațiul cosmic vor deveni — în opinia viitorologului — locuri turistice de predilecție. Navete spațiale vor deservi hotelurile de pe Lună, unde tinerii își vor putea petrece voiajul de nuntă. La fel de obișnuite — consideră el — vor deveni vacanțele în hotelurile submarine. Turismul secolului al XXI-lea va beneficia de posibilitatea cunoașterii în numai cîteva secunde a previziunilor meteorologice pe mai multe luni, datorită sistemelor speciale de ordinatori. „Oracolul" lui Herman Kahn omite, însă, să abordeze problemele privind organizarea societății și mijloacele financiare pentru a putea beneficia de noile mijloace de transport și de turism ale viitorului.

Dragomir Balmuș, Suceava. „Batic" — în limba javaneză înseamnă „punct" sau „desen în puncte", indicînd o tehnică specială de pictare a țesăturilor, hîrtiei, pielii, cu ajutorul unor băi succesive de culoare. Arta respectivă este foarte veche și răspîndită în largi arii asiatice, în special în China, India, Malayezia, Indonezia etc. În Europa a fost adusă, în secolul al XVII-lea, de către corăbieri olandezi veniți din insula indoneziană Java.

Mori de... apă

Florea Herescu, Pitești, 1. Sînteți bine informat : în unele părți ale lumii, morile de vînt au revenit în actualitate, în cadrul eforturilor de economisire a energiei obținute pe baza hidrocarburilor și de găsire de noi forme și surse de energie. De pildă, în Sri Lanka au fost create mori de vînt speciale care, folosite în mediul rural, vor furniza energia necesară scoaterii apei din puțuri pentru consum sau pentru irigații. Este vorba de un proiect — realizat de specialiști din Sri Lanka în colaborare cu experți olandezi — care va intra în aplicare în 1980. Experiențele de pînă acum au dovedit că, la o viteză a vîntului de 10 mile pe oră, o moară de vînt poate să scoată, zilnic, de la adîncime de aproximativ șapte metri, 40 000 de galoni de apă.

2. Acvacultura este un sector în plin avînt, contrar unor supoziții inițiale. Astfel, în urma unor experimente efectuate de „Centrul oceanologic din Pacific", în ultimii ani, producția de creștere a ajuns la cote industriale, înregistrîndu-se, în Tahiti și Noua Caledonie, producții de 8,7 tone în 1977 și peste 10 tone în 1978.

Aerostat

Stan Tănăsescu, Craiova. Informația dv. este exactă. Vă furnizăm, în continuare, detaliile solicitate. Un francez, Alain Balejguier, specialist în domeniul aerostatelor, plănuiește o încercare de traversare în balon a Atlanticului, din direcția est-vest. După ce a proiectat un balon umflat cu aer cald, cu alimentare diurnă, energia fiind procurată cu ajutorul unui captator de energie solară, iar apoi un balon susținut cu vapori, s-a decis în final să creeze un balon original în formă de ac vertical, presurizat, capabil astfel (ca și baloanele din programul Eol) să zboare la o altitudine constantă, voit mică (500—1000 m). Forma verticală a balonului, care va avea 30 m înălțime și un diametru maxim de 5,45 m, este explicabilă datorită căutării unei mai bune rezistențe la turbulențele verticale. Suprapresiunea este considerată realizabilă datorită folosirii unei plase din fibre sintetice, cu o mare rezistență specifică (de șapte ori mai mare ca aceea a oțelului, la greutate egală), care înconjoară învelișul cu o rețea foarte strînsă. Fabricarea învelișului s-a terminat la Bourget în octombrie 1978, iar balonul a fost supus unor încercări de rupere la presiune. Zboruri de încercare de scurtă durată au avut loc la sfîrșitul anului trecut. Încărcătura utilă a acestui balon cu un singur loc, de cubaj mic (400 m^3), este formată dintr-o nacelă pneumatică, asemănătoare unei bărci de salvare pneumatice, încorporată părții inferioare a balonului. Această nacelă este detașabilă. A fost prevăzut și un echipament complet de supraviețuire pentru caz de naufragiu. Meteorologia națională a recomandat alegerea momentului lansării la sfîrșitul lunii iunie, plecarea urmînd să aibă loc din Portugalia, iar sosirea între gura Amazonului și coasta de sud a Statelor Unite. Balonul, botezat „Alizé", va fi dotat cu aparatură completă de radio și navigare și va folosi sistemul „Argos" de localizare și reperare prin satelit practicat de Centrul național de studii spațiale din Franța. Tentativa este extrem de îndrăzneață (cu atît mai mult cu cît promotorul ei va fi singur la bord).

Ioana Damian, Cluj. Bugetul danez pentru exercițiul financiar 1979 (ianuarie-decembrie) prevede la capitolul venituri 95 miliarde coroane, cheltuielile urmînd să se ridice la 109,1 miliarde coroane.

POSTA REDACȚIEI

Marin Ionescu, Brăila. În ședința plenară, din 5 iunie, a celei de-a patra sesiuni a Comitetului Permanent al Comitetului Național al Consiliului Consultativ Politic Popular, au fost aleși 109 noi membri ai celui de-al V-lea Comitet Național al C.C.P.P. Printre noii membri figurează : **Lu Dingyi,** fost membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P. C. Chinez și fost vicepremier al Consiliul de Stat ; **Yang Shangkun,** fost membru supleant al Secretariatului C.C. al P. C. Chinez și, concomitent, director al Biroului general al C.C. al P. C. Chinez, în prezent al doilea secretar al Comitetului de partid al provinciei Guangdong și vicepreședinte al Comitetului revoluționar al acestei provincii ; **Shuai Mengci,** fost șef-adjunct al Secției organizatorice a C.C. al P. C. Chinez și membru al Comitetului Permanent al actualei Comisii centrale pentru controlul disciplinei ; **Yang Xianzhen,** vicepreședinte al fostei Școli de partid a C.C. al P. C. Chinez, în prezent, consilier al Școlii centrale de partid ; **Zhang Youyu,** jurist de frunte și director-adjunct al fostei secții de filozofie și științe sociale a Academiei chineze de științe și fost director al Institutului de studii juridice ; **He Zizhen,** veche membră a partidului comunist, participantă la renumitul marș lung (He Zizhen a fost cea de-a doua sotie a lui Mao Zedong, în perioada 1930—1937) ; **Zhang Quan,** cîntăreață de renume ; **Cheng Xingling,** fosta oficialitate a Kuomintangului, care a trecut de partea poporului, în prezent vicepreședinte al comitetului provincial Hunan al C.C.P.P. (nepotul lui Cheng Qian, fost vicepreședinte al Comitetului Permanent al Adunării Naționale a Reprezentanților Populari) ; **He Zhuquo,** general în fosta armată din nord-est, care a participat la incidentul din Xian, în prezent membru al Comitetului Permanent al Comitetului provincial Zhejiang al C.C.P.P. ; **Liào Yunzhou,** fostă oficialitate a Kuomintangului, care a trecut de partea poporului, în prezent membru al Comitetului permanent al Comitetului provincial Jilin al C.C.P.P. ; **Guo Xiuzhen,** din rîndurile capitaliștilor naționali, membru al Comitetului Permanent al Federației Naționale chineze pentru industrie și comerț ; **Yan Gaojian,** secretar general adjunct al Asociației pentru cultivarea patriotismului în rîndurile catolicilor și clerului din dioceza Changde. Majoritatea noilor membri — informează agenția „China Nouă" — sînt veterani comuniști și patrioți cunoscuți, foști membri ai celui de-al IV-lea Comitet Național al C.C.P.P. Din cauză că situația lor a rămas neclarificată — continuă agenția citată — ei nu au fost citați nominal în timpul primei sesiuni a celui de-al V-lea Comitet Național. Unii dintre noii membri sînt persoane binecunoscute în China și în străinătate, al căror nume este legat de acțiuni importante sau care au fost acuzați pe nedrept, situația lor fiind elucidată după prima sesiune a celui de-al V-lea Comitet Național, în special în urma Plenarei a III-a a celui de-al XI-lea Comitet Central al partidului. Numărul inițial al membrilor celui de-al V-lea Comitet Național a fost de 1 988, dintre care 79 au decedat. În prezent, după alegerea noilor membri, numărul lor a ajuns la 2 018. Este de presupus — apreciază „China Nouă" — că alegerea noilor membri va consolida și dezvolta în continuare actuala situație de stabilitate și unitate, va mobiliza toți factorii pozitivi, va lărgi frontul revoluționar unit și va accelera procesul de modernizare socialistă a Chinei.

Marin Florea, Craiova. Șeful misiunii diplomatice elvețiene în San Salvador este al 19-lea ambasador ucis în ultimii zece ani. În America Latină aceștia au fost : la 28 august 1968 — John Cordon, ambasador al S.U.A. în Guatemala ; 31 martie 1970 — Karl von Spretti, ambasador al R.F.G. în Guatemala ; 7 iunie 1976 — Carlos Abdala, ambasador al Uruguayului în Paraguay ; 15 iunie 1976 — Fernando Rodriguez, ambasador al Perului în Jamaica ; 4 iulie 1977 — Delorme Mehu, ambasador al Haitiului în Brazilia.

Costela Bratu, b-dul Tineretii, nr. 24, et. I, ap. 1, Timișoara, vinde colecția revistei pe anii 1963—1968, 1970—1972, 1975—1976 și numere disparate din ceilalți ani.

Nicolae Darian, Sibiu. R.F. Germania nu posedă armament nuclear.

Dispariția navelor-gigant

Vasile Domide, București. Criza petrolului și, de asemenea, a marilor transatlantice a înregistrat o nouă „victimă" — pachebotul „Queen Elizabeth II", cunoscut și sub numele prescurtat „Q. E. II". El era ultimul supraviețuitor al marilor nave transatlantice după retragerea vaselor „France", „United States", „Q. E. I.". Toate aceste mari nave de croazieră de lux n-au rezistat concurenței transporturilor aeriene, mai ieftine și mai rapide.

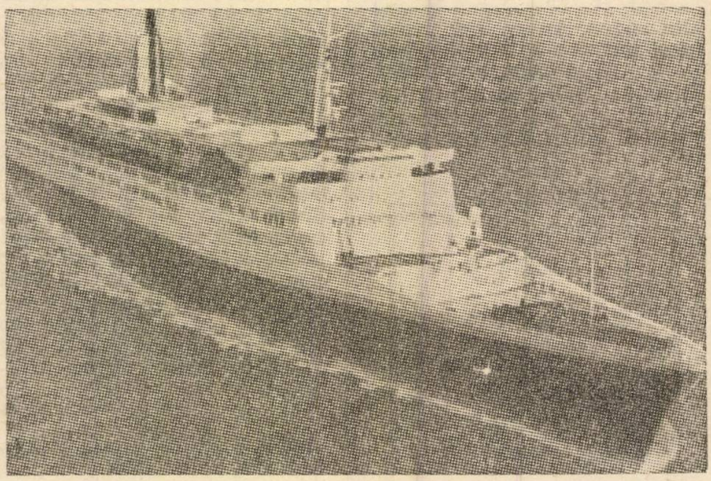

Deși la ora octuală „Q.E.II" este primul pachebot din lume, el este cel mai mic din seria „Queen". Este o navă de 65 800 tone, deci mai puțin decît alte celebre „dispariții", precum „Queen Mary" sau „Queen Elizabeth I" care aveau în jur de 80 000 de tone. „Q.E. II" dispune de 13 punți, 900 de cabine și un echipaj format din 1 000 de persoane pentru a servi un număr de, în medie, 1 200 de pasageri. Aceștia aveau la dispoziție patru piscine, opt baruri, patru săli de restaurant, un cazino, un cabarat, o bibliotecă, diverse magazine, o bancă și un spital. Anul trecut, pachebotul a avut nevoie de reparații și amenajări, care au costat două milioane de lire sterline — cele mai importante operații de acest fel de după lansarea vasului, în 1969. Deși structurile navei făceau funcționarea sa mai economică decît a altor nave asemănătoare, proprietarul pachebotului a anunțat că „Q.E.II" nu mai este rentabil : factura sa de carburanți, care era de un milion de lire sterline în 1973, adică înainte de „criza petrolului", a atins, anul trecut, 3,5 milioane de lire sterline și se prevede că va depăși, anul acesta, opt milioane. Încă nu se știe ce se va întîmpla cu „Q.E.II". În ceea ce privește alte nave-gigant retrase : „Q.E.I" a fost vîndut unui om de afaceri din Hong Kong, care l-a transformat într-un fel de universitate plutitoare, dar, în 1972, după un incendiu, s-a scufundat în portul Hong Kong. (În al doilea război mondial, el servise ca transportor de trupe și Hitler oferise „Crucea de fier" comandantului submarinului german care ar fi reușit să-l scufunde).

„Queen Mary" este ancorat la Long Beach, în California, servind de decor pentru filmări, iar „France" — la cheiurile din Hâvre (Franța) unde așteaptă să i se decidă soarta.

Ion C. Burdușel, Predeal. Vă mulțumim pentru scrisoare. Întrucît spațiul de care dispunem în cadrul acestei rubrici nu ne permite publicarea unor detaliate răspunsuri de istorie mai veche, vă sugerăm să vă adresați revistei „Magazin istoric".

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

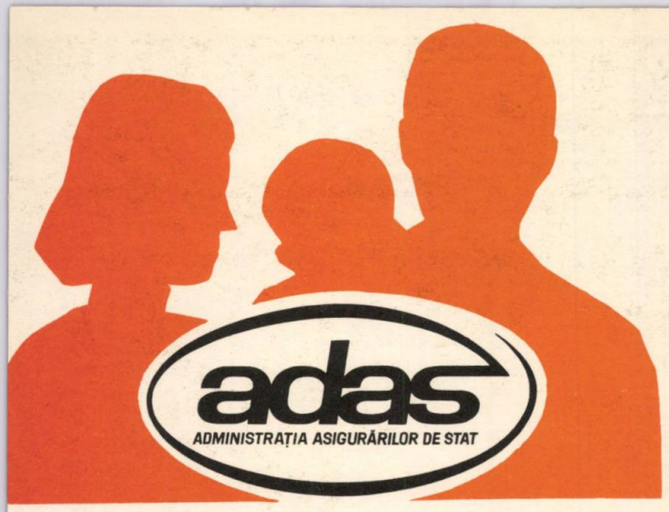

ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ

ȘI VARIANTELE

ACESTEIA

Asigurarea mixtă de viață constituie un sprijin bănesc pentru cel care o contractează, în cazul pierderii sau reducerii capacității sale de muncă în urma unui accident, sau pentru familia sa, în cazul decesului asiguratului din orice cauză. Totodată, o astfel de asigurare dă posibilitatea asiguratului să economisească în mod planificat o anumită sumă de bani pe care o va primi la expirarea duratei asigurării.

În scopul de a răspunde unor cerințe ale populației, asigurarea mixtă de viață se practică și în alte trei variante, realizate prin extinderea protecției asupra unui număr mai mare de persoane, prin suplimentarea sumei asigurate în cazul survenirii unor anumite categorii de evenimente asigurate, ori prin prelungirea în timp a prestațiilor ADAS.

● **Asigurarea familială mixtă de viață** dă posibilitatea cuprinderii în asigurare a tuturor membrilor de familie în vîrstă de la 5 la 65 de ani, oricare din aceștia putînd încasa suma asigurată, în funcție de evenimentul asigurat întîmplat.

● **Asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente** este o variantă la care suma asigurată stabilită pentru urmările accidentelor reprezintă de 6 ori suma prevăzută pentru celelalte evenimente cuprinse în această asigurare.

● **Asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași** garantează urmașilor înscriși în poliță primirea eșalonată a unor sume de bani. În baza acestei asigurări, ADAS plătește : jumătate din suma prevăzută în poliță, la decesul asiguratului ; o pensie anuală de 10% din suma asigurată, pînă la expirarea asigurării ; a doua jumătate a sumei asigurate, la termenul de expirare a asigurării.

Asigurările mixte de viață prezintă o serie de caracteristici, comune, dintre care enumerăm :

● Sînt accesibile tuturor persoanelor în vîrstă de la 16 pînă la 65 de ani.

● Se pot contracta pe termene de la 5 la 15 ani.

● Primele de asigurare sînt diferențiate în funcție de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata poliței de asigurare și de mărimea sumei asigurate, putînd fi achitate și în rate.

● La expirarea asigurărilor la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, sumele asigurate se plătesc concomitent cu o indemnizație de 10%.

● Asigurările participă la tragerile de amortizare lunare și speciale, acordîndu-se pentru fiecare combinație de litere ieșită la tragere 1 000 de lei.

● Dacă asiguratul a suferit un accident — chiar în prima zi după intrarea în vigoare a asigurării — de pe urma căruia s-a stabilit o invaliditate permanentă (fie imediat, fie în decurs de 1 an de la accident), primește de la ADAS întreaga sumă asigurată înscrisă în poliță, dacă invaliditatea este totală, sau o parte corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, dacă invaliditatea este parțială. Prin încasarea acestor sume, asigurarea nu încetează, ci rămîne mai departe în vigoare pentru întreaga sumă înscrisă în poliță și pentru toate drepturile ce decurg din aceasta, plățile ulterioare făcîndu-se de ADAS independent de cele efectuate pentru invaliditate permanentă.

● În cazul în care în urma unui accident s-a stabilit un grad de invaliditate permanentă mai mare de 50%, asiguratul nu mai plătește prime de asigurare, pînă la expirarea duratei poliței.

● Asiguratul are posibilitatea de a modifica, pe parcursul duratei asigurării, datele prevăzute în poliță referitoare la beneficiarul asigurării, mărimea sumei asigurate, durata asigurării, precum și de a transforma asigurarea prin trecerea de la o formă de asigurare la alta.

● Asigurarea se poate repune în vigoare prin plata dintr-o dată sau în rate a primelor de asigurare rămase neachitate, ori prin prelungirea termenului de expirare a asigurării, în situația în care, din diferite motive, plata primelor a fost întreruptă timp de pînă la 3 ani.

Pentru a beneficia neîntrerupt de toate foloasele ce le oferă asigurările mixte de viață, este necesar ca ratele de primă să fie achitate la termenele stabilite.

În acest scop, se poate folosi forma de plată pe bază de „consimțămînt scris", prin împuternicirea ce se dă de către asigurat lucrătorilor care efectuează plățile de retribuții de a achita Administrației Asigurărilor de Stat, din drepturile sale, primele, atît pentru asigurările în curs, cît și pentru cele pe care le va încheia sau reînnoi.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

BELLATRIX

BELLATRIX — un nume cu... renume pentru 5 produse cosmetice românești, realizate pe bază de ingrediente active extrase din plante: emulsie demachiantă, loțiune tonică, cremă emolientă de noapte, cremă hidratantă de zi și cremă pentru zona din jurul ochilor. Aceste produse asigură o bună circulație a sîngelui la nivelul epidermei, demachierea, tonifierea, hidratarea, hrănirea și, implicit, reducerea sensibilității la agenții fizici (soare, vînt). BELLATRIX se recomandă pentru tenurile uscate și grase.

BELLATRIX — un succes de prestigiu european

Lei 2

Nr. 27 • 28 iunie 1979

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

ENTRU VIITORUL FERICIT
AL COPIILOR TĂRII,
L COPIILOR DE PRETUTINDENI

BUCUREȘTI-NICOSIA
Un dialog constructiv, prietenesc

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

„Cei nouă" înainte de Tokio

Momente decisive în Nicaragua

Ecuația Dezarmare-Dezvoltare

Exigențe pentru o abordare de fond

ROMÂNIA-IDEI IN ACȚIUNE

Vizita în România a președintelui Republicii Cipru, Spyros Kyprianou

La invitația tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei ELENA CEAUȘESCU, a efectuat o vizită de stat în țara noastră președintele Republicii Cipru, SPYROS KYPRIANOU, împreună cu doamna MIMI KYPRIANOU.

Cei doi președinți au subliniat importanța deosebită a convorbirilor de la București, apreciind, de comun acord, că dialogul româno-cipriot la nivel înalt va marca o contribuție de cea mai mare însemnătate la extinderea și aprofundarea legăturilor de strînsă prietenie și colaborare dintre țările și popoarele noastre, în folosul și spre binele lor, în interesul cauzei păcii, securității, cooperării și înțelegerii în Balcani, în Europa și în lume.

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

27 [818]28 iunie 1979

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Rezultatele rodnice ale dialogului româno-cipriot la nivel înalt. I. Madoșa 2

Pentru copiii țării și ai lumii, pentru viitorul prosper al întregii umanități. Gheorghe Almăjan 5

Ședința jubiliară consacrată aniversării a 30 de ani de activitate a C.A.E.R. – Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu 7

Relațiile interoccidentale – de la Strasbourg la Tokio. Vest-europenii și dilemele energetice. Eugeniu Obrea 12

„Triunghiul divergențelor" va putea fi depășit ? Florea Țuiu 13

Nicaragua. Bătălia pentru Managua continuă. Anca Voican 14

Beijing. Sesiunea Adunării Naționale a Reprezentanților Populari. Ștefan Stancu 15

Solidaritate deplină cu cauza dreaptă a poporului coreean. Sabina Diaconu 21

Roma. Noul parlament și problema viitorului guvern. Marcel Negreanu 24

Lisabona. Opțiuni pentru ieșirea din criză. Liana Enescu 24

Washington. SALT-II înaintea dezbaterilor din Senat. Stelian Țurlea 25

Accra. După alegerile generale. Dumitru Constantin 26

INTERVIUL NOSTRU

Sam Nujoma, președintele Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest – SWAPO 6

CONTACTE, SCHIMBURI DE OPINII

Convorbiri cu : Johan Galtung, Eleonora Massini, Carlos Mallmann, Karl Kaiser 8–9

23 AUGUST 1944 – 23 AUGUST 1979

România și marile cauze ale omenirii. Socialismul – chezășia marilor noastre realizări, temelie de nezdruncinat a prestigiului României în lume. Crăciun Ionescu 10

România – idei în acțiune. Ecuația dezarmare-dezvoltare : exigențe ale unei abordări de fond. Constantin Ene 18

REPORTAJ PE GLOB

Despre Bristol, oarecum... George Serafin 16

1000 + 1 22–23

SERIAL

Din istoria celui de-al treilea Reich. Enigme descifrate. Lev Bezimenski 27

PUNCTE DE VEDERE 29

PROFIL

Flora MacDonald, ministrul de externe al Canadei 30

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Rezultatele rodnice ale dialogului româno-cipriot la nivel înalt

XXXV
23 AUGUST 1944
23 AUGUST 1979

SOCIALISMUL — chezășia marilor noastre realizări, temelie de nezdruncinat a prestigiului României în lume

Din actualitatea internațională

Relațiile interoccidentale și problema energiei

NICARAGUA

Bătălia pentru Managua continuă

WASHINGTON

SALT-II înaintea dezbaterii din Senat

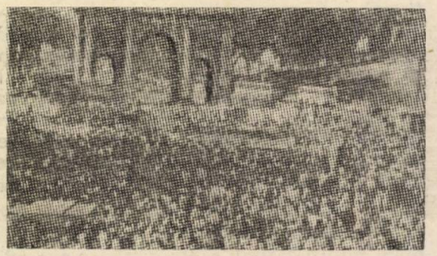

ROMA

Noul parlament și problema viitorului guvern

LISABONA. Opțiuni pentru ieșirea din criză

Serial

Din istoria celui de-al treilea Reich

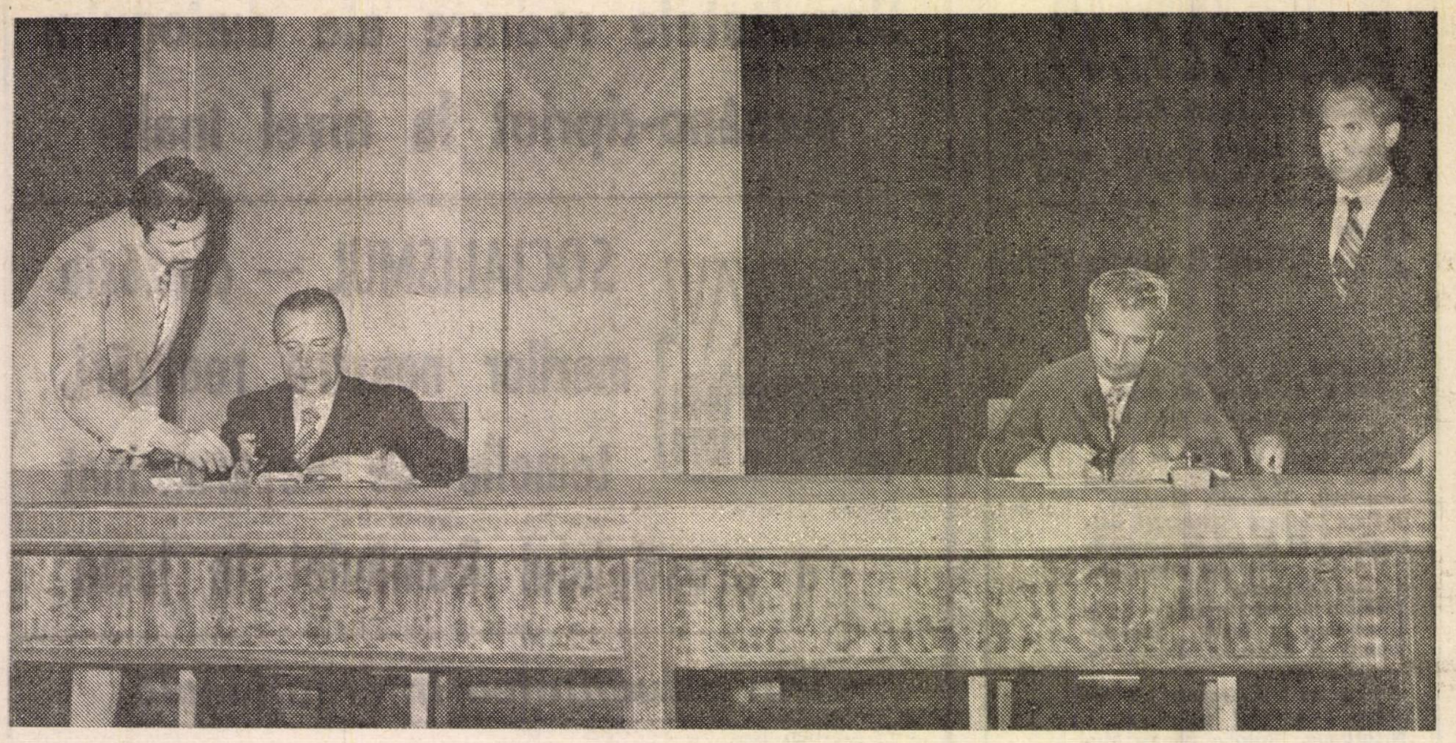

Rezultatele rodnice ale dialogului româno-cipriot la nivel înalt

„Un moment important în dezvoltarea colaborării și cooperării româno-cipriote, atît pe plan bilateral, cît și în viața internațională". Prin aceste cuvinte, președintele Nicolae Ceaușescu sintetiza, luni seara, la dineul oferit în onoarea înalților oaspeți ciprioți, rezultatele dialogului româno-cipriot la nivel înalt, prilejuit de vizita de stat pe care a întreprins-o în țara noastră președintele Republicii Cipru, Spyros Kyprianou. **„Împărtășesc convingerea dumneavoastră, domnule președinte, că această vizită, convorbirile pe care le-am avut împreună vor reprezenta o nouă etapă în dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre, în toate domeniile"** — sublinia, cu aceeași ocazie, șeful statului cipriot.

Bilanțul rodnic al dialogului la nivel înalt de la București, documentele și înțelegerile semnate corespund voinței celor două părți de a extinde și aprofunda conlucrarea bilaterală, marcînd, indiscutabil, o etapă nouă, superioară, a bunelor raporturi tradiționale, de prietenie și stimă, româno-cipriote. Iar climatul de cordialitate și prietenie, de înțelegere și stimă reciprocă, în care s-au desfășurat convorbirile, ilustrează țelurile și aspirațiile comune ale celor două țări, năzuința lor de pace, progres economico-social independent și cooperare pe plan internațional.

Ambianța generală a vizitei înalților oaspeți ciprioți — despre care trebuie spus că reprezintă o premieră a relațiilor bilaterale — confirmă ceea ce menționam și săptămîna trecută, în corespondențele transmise din Nicosia : căldura sentimentelor pe care și le nutresc reciproc cele două popoare, atenția și interesul deosebit cu care este urmărită, în Cipru, politica de pace, colaborare și înțelegere pe plan internațional a României, a președintelui ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Asemenea premise au favorizat totdeauna și favorizează dialogul constructiv, fructuos, între țări și popoare. Spre satisfacția opiniei publice române și cipriote, ele au fost permanent evidențiate pe parcursul vizitei la care ne referim : în toasturile rostite de cei doi șefi de stat, la dineul de luni seara, în timpul convorbirilor oficiale, în **Declarația solemnă comună** și în **Comunicatul comun.** Și, ceea ce constituie un argument în plus al utilității, al caracterului constructiv, caracteristic dialogului româno-cipriot la nivel înalt, este convingerea părților că înțelegerile și documentele la care s-a ajuns vor contribui, în egală măsură, la îmbunătățirea climatului politic internațional, la instaurarea unei atmosfere de pace, prietenie și colaborare în Balcani, în Europa și pe plan mai larg.

Firește, stadiul și evoluția relațiilor politice și economice dintre cele două țări și-au găsit, prin recenta vizită de stat, momentul cel mai caracteristic, mai reprezentativ. Dar, ceea ce trebuie subliniat este că raporturile multilaterale dintre cele două țări, schimburile comerciale, colaborarea economică, tehnico-științifică și culturală, contactele politice la diferite niveluri s-au intensificat continuu în ultimii ani, cunoscînd o evoluție constant ascendentă. Recent, la prima sesiune a Comisiei interguvernamentale de colaborare economică și cooperare industrială și tehnică, atît realizările, cît și perspectivele de amplificare a schimburilor comerciale, a activității de cooperare economică au fost atent analizate. S-au convenit o serie de acțiuni de co-

După încheierea convorbirilor oficiale, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Cipru, Spyros Kyprianou, au semnat, în cadrul unei ceremonii care a avut loc la Palatul Republicii, Declarația solemnă comună a Republicii Socialiste România și Republicii Cipru

←

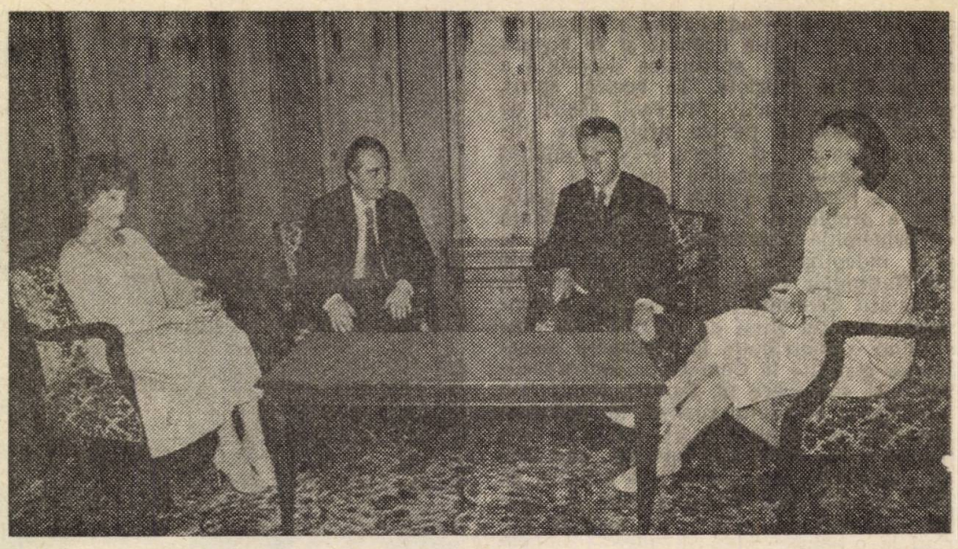

În timpul vizitei protocolare făcute de președintele Republicii Cipru, Spyros Kyprianou, și doamna Mimi Kyprianou, președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășei Elena Ceaușescu

operare în domeniul autovehiculelor și al exporturilor miniere. Totodată, protocolul sesiunii consemna hotărîrea celor două părți de a impulsiona, prin toate mijloacele, creșterea schimburilor bilaterale și concretizarea altor acțiuni de cooperare de interes reciproc.

Conform speranțelor reciproc împărtășite, dorinței comune de adîncire a colaborării, dialogul la nivel înalt a contribuit la depistarea unor noi resurse, a unor noi posibilități de cooperare în diferite domenii. A fost exprimată, astfel, voința României și Ciprului de a depune toate eforturile în vederea creșterii volumului schimburilor comerciale bilaterale, de cel puțin 4—5 ori, și diversificării lor în cursul următorilor cinci ani, față de perioada identică anterioară. În acest sens, a fost relevată importanța amplificării contactelor între întreprinderi și firme din cele două state, precum și necesitatea extinderii schimbului de informații economice pentru promovarea comerțului și cooperării industriale bilaterale. A fost acordată o atenție deosebită cooperării în domeniile construcțiilor de mașini, minier și în cel al agriculturii. S-a convenit să se acționeze pentru realizarea unor acțiuni de cooperare pe termen lung, ca și a unor acțiuni pe terțe piețe. Cu prilejul vizitei, a fost semnat Acordul de cooperare pe termen lung în domeniul asamblării și comercializării de diverse autovehicule între întreprinderi specializate din România și Cipru. O voință similară, de extindere și aprofundare, a fost exprimată în ce privește colaborarea în domeniile culturii, artei, științei și învățămîntului. Convingerea fermă a celor două țări — exprimată, în repetate rînduri, cu ocazia vizitei șefului statului cipriot la București — este că aprofundarea relațiilor de prietenie și colaborare româno-cipriote, întemeiate pe normele noi de relații interstatale, pe stimă și avantaj reciproc, reprezintă o contribuție importantă la dezvoltarea generală a raporturilor bilaterale, la instaurarea unui climat de pace, înțelegere și colaborare între popoare.

Idealurile și aspirațiile de pace, de conlucrare și progres economico-social independent ale României și Ciprului reprezintă liantul cel mai puternic al bunelor și tradiționalelor relații de prietenie româno-cipriote. În slujba acestor nobile comandamente, România, președintele Nicolae Ceaușescu au depus și depun, după cum se știe, stăruitoare eforturi, larg apreciate pe plan internațional. Declarațiile făcute presei române de către unele din cele mai înalte oficialități cipriote, cuvintele de caldă prețuire rostite la adresa politicii externe a țării noastre constituie încă un argument, încă o dovadă a audienței de care se bucură, în lumea actuală, poziția constructivă a României, favorabilă soluționării politice, democratice, a celor mai importante probleme ale epocii contemporane.

Această poziție a fost reafirmată de președintele Nicolae Ceaușescu și în toastul rostit la dineul de luni seara. În mod deosebit, au fost relevate eforturile țării noastre pentru instaurarea unui nou tip de relații internaționale, care să ducă la abolirea vechii politici imperialiste, de forță și dictat, necesitatea excluderii forței și a amenințării cu forța în raporturile interstatale, a soluționării politice, pașnice, a diferitelor probleme litigioase, înfăptuirii securității și cooperării în Europa, a dezarmării, a noii ordini economice mondiale. O expresie firească a acestor preocupări, ca și a poziției sale geografice specifice o constituie acțiunea consecventă a României pentru asigurarea securității, păcii și colaborării în Balcani, în Mediterana — regiuni cu probleme strîns conexate. **„Dorim ca toate problemele existente în regiunea Balcanilor și Mării Mediterane** — arăta președintele **Nicolae Ceaușescu — să fie cît mai curînd depășite, ca în această zonă să se instaureze relații trainice de bună vecinătate, de colaborare bilaterală și multilaterală între state. Aceasta va contribui la însănătoșirea climatului politic pe întregul continent european, la cauza întăririi încrederii și colaborării popoarelor pe plan mondial".**

Tocmai într-un asemenea spirit, România s-a pronunțat și se pronunță pentru rezolvarea pașnică a situației din Cipru, în așa fel încît să fie asigurate independența și integritatea acestei țări, conviețuirea pașnică a celor două comunități din insulă — cipriotă-greacă și cipriotă-turcă. Trebuie subliniat, de altfel, că

Convorbiri oficiale între președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Cipru, Spyros Kyprianou

această poziție — consecvent afirmată de țara noastră — s-a bucurat și se bucură de interesul, de aprecierea deosebită a oficialităților cipriote. În același spirit, pe deplin constructiv, favorabil găsirii de soluții negociate pentru problemele litigioase, România și Cipru s-au pronunțat — cu ocazia recentului dialog la nivel înalt — pentru o soluție pașnică și grabnică a problemei cipriote, în concordanță cu principiile înscrise în Carta O.N.U. și prin îndeplinirea rezoluțiilor pertinente ale Națiunilor Unite. O asemenea soluție, apreciază **Comunicatul comun**, ar fi conformă Actului final de la Helsinki, constituind o contribuție la realizarea obiectivelor stabilite la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa. Subliniind importanța acordului realizat la întîlnirea intercipriotă la nivel înalt din luna mai, părțile și-au exprimat, totodată, speranța că negocierile intercomunitare actuale, pe baza înțelegerilor amintite, vor fi substanțiale și constructive, vor duce în curînd la o soluție justă și viabilă. Ambele părți au fost de acord că reglementarea durabilă a problemei cipriote trebuie să includă retragerea tuturor trupelor străine din Cipru, adoptarea măsurilor necesare pentru întărirea încrederii reciproce și cooperării între cele două comunități, pe baza dreptului poporului cipriot de a-și hotărî singur soarta, fără nici un amestec din afară. Aceasta, s-a apreciat, va fi în folosul cauzei păcii și cooperării în Balcani și în Mediterană, în Europa și în întreaga lume. Totodată, părțile au exprimat sprijinul lor pentru ideea demilitarizării Republicii Cipru, pentru transformarea insulei într-o zonă de pace și cooperare.

Asupra tuturor problemelor examinate în cursul convorbirilor, a fost relevată existența unei largi apropieri și similitudini a pozițiilor celor două țări. În toastul rostit la dineul de luni seara, șeful statului cipriot insista, de altfel, asupra poziției comune a celor două țări într-o serie de probleme majore ale actualității politice internaționale, ca și asupra rolului deosebit pe care Ciprul îl acordă aplicării, în practica relațiilor interstatale, a principiilor Cartei O.N.U. și Actului final de la Helsinki. **„Doresc să vă mulțumesc, domnule președinte, pentru înțelegerea pe care a-ți manifestat-o, convorbirile cu dumneavoastră constituind o bogată experiență pentru mine** — a ținut să sublinieze președintele **Spyros Kyprianou. Am fost întotdeauna conștient de faptul că discut cu una din cele mai distinse personalități ale lumii contemporane".**

Declarația solemnă comună a celor două țări constituie, desigur, dovada cea mai elocventă a bilanțului rodnic al vizitei, un argument în favoarea largii convergențe a punctelor de vedere ale României și Ciprului cu privire la actuala situație politică din lume. Se exprimă deopotrivă, în acest document, voința celor două țări de a acționa continuu pentru aprofundarea colaborării și conlucrării bilaterale, precum și hotărîrea lor de a contribui la soluționarea grabnică a marilor probleme ale lumii contemporane, la asanarea climatului politic în Europa și în lume. Purtînd semnătura președinților Nicolae Ceaușescu și Spyros Kyprianou, documentul proclamă între altele : **„Dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, de a alege și dezvolta în mod liber sistemul său politic, economic și social, în conformitate cu voința și interesele sale proprii, în deplină libertate și fără nici un amestec din afară".** Este afirmată, astfel, o linie de conduită de valabilitate generală, care — fidel respectată în practica relațiilor internaționale — ar putea contribui, hotărîtor, la democratizarea profundă a raporturilor interstatale, la aplicarea — de către toți și față de toți — a normelor noi de convietuire între națiuni. Toate principiile menționate de Declarația solemnă comună constituie, firește, fundamentul trainic al relațiilor româno-cipriote. În același timp, însă, asemenea principii se bucură de o nedezmințită vocație universală, respectarea lor fiind indisolubil legată de cîteva comandamente majore ale epocii actuale : menținerea, întărirea și dezvoltarea unui climat de pace și colaborare între națiuni, înfăptuirea securității și dezvoltarea cooperării în Europa, realizarea dezarmării generale și, în primul rînd, nucleare, edificarea noii ordini economice internaționale — cu un cuvînt, construirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

Schimbul de păreri între cele două părți s-a referit — cum arată Comunicatul comun — la toate aceste probleme de interes imediat și general. A fost subliniată, în mod deosebit, necesitatea aplicării stricte și consecvente, în raporturile dintre toate statele, a principiilor de bază ale relațiilor internaționale : respectarea independenței și suveranității naționale, integrității teritoriale, egalitatea deplină în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța, rezolvarea pe cale pașnică a conflictelor. Numai pe temeiul acestor principii — au arătat România și Cipru — se pot realiza raporturi cu adevărat noi, de colaborare egală între state, se pot asigura încrederea și stabilitatea în viața internațională, pacea și progresul în Europa și în lume. Este și sensul în care cele două părți au acordat o atenție deosebită problemelor edificării securității și promovării cooperării în Europa, traducerii în viață, ca un tot unitar, a Actului final de la Helsinki, necesității pregătirii temeinice a reuniunii de la Madrid din 1980 ; dezvoltării cooperării economice, industriale și științifice, largi și neîngrădite, pe continent ; adoptării unor măsuri practice în direcția dezarmării și, în primul rînd, a dezarmării nucleare ; imperativului noii ordini economice internaționale, care să asigure eliminarea subdezvoltării, progresul echilibrat al întregii omeniri. Faptul că punctele de vedere ale celor două țări au evidențiat apropierea sau similitudinea pozițiilor lor ilustrează, o dată în plus, multitudinea domeniilor în care opțiunile de politică externă ale României și Ciprului oferă posibilitatea efectivă a unei tot mai rodnice conlucrări pe plan internațional. În interesul și spre binele celor două popoare, al cauzei păcii, securității, cooperării și înțelegerii în întreaga lume.

Urmărit cu viu interes de opinia publică din cele două țări, dialogul româno-cipriot la nivel înalt a scos în evidență dorința și voința reciprocă de a extinde colaborarea și conlucrarea bilaterală, de a asigura raporturilor tradiționale dintre România și Cipru o evoluție mereu ascendentă.

În același sens se înscrie și invitația adresată președintelui Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, de a face o vizită de stat în Cipru. Invitație care a fost acceptată cu plăcere de șeful statului român. Tradiționalele raporturi de prietenie și colaborare dintre România și Cipru și-au găsit, prin recentul dialog la nivel înalt, prin rezultatele rodnice ale convorbirilor de la București o confirmare și o expresie de factură deosebită. Este ceea ce îndreptățește aprecierea că vizita șefului statului cipriot în țara noastră constituie un moment de referință în cronica relațiilor bilaterale, un eveniment cu consecințe salutare pentru apropierea, pacea, securitatea, colaborarea și înțelegerea între națiuni.

I. Madoșa

Pe străzile Capitalei, mii de bucureșteni salută cu căldură pe cei doi președinți

Florile dragostei nețărmurite, ale recunoștinței pentru copilăria fericită

Pentru copiii țării și ai lumii, pentru viitorul prosper al întregii umanități

Copiii se află în prima linie a preocupărilor oamenilor din întreaga lume. E un semn bun pentru ziua de mîine, e o dovadă concretă a grijii umanității pentru propriul său viitor. Copiii și viitorul. Anul 1979 este Anul internațional al copilului.

Luna iunie a aceluiași an este data aniversării celor 30 de ani ai Organizației Pionierilor din România. Am fost cu toții copii. Dar copilăria noastră nu se poate asemui cu cea pe care o trăiesc copiii de astăzi. Pentru că acum, partidul ce ne conduce cu succes spre societatea socialistă multilateral dezvoltată, spre comunism, înconjoară copiii patriei cu cea mai caldă dragoste și grijă părintească. Se face totul pentru a asigura tinerei generații condiții optime de viață, pentru a i se crea cele mai largi posibilități de atingere a celor mai înalte trepte ale științei și culturii. Cel pe care toți copiii patriei îl socotesc ca pe propriul lor părinte, tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** spunea în Mesajul adresat cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la crearea Organizației Pionierilor: **„Putem afirma cu deplin temei că în România de astăzi toți copiii, întregul tineret trăiește o viață luminoasă și se bucură de perspectiva unui viitor fericit, liber și prosper. Ei dispun de tot ce este necesar pentru a deveni continuatori demni ai măreței opere de transformare revoluționară a societății noastre, constructori capabili ai comunismului în România".**

Au trecut trei decenii de la înființarea Organizației Pionierilor. Sute de mii de tineri au făcut parte, în acest interval de timp, din organizație. Ce au devenit ei astăzi ? Cadre de nădejde ale partidului și statului, specialiști de înaltă competență, militanți activi pentru înfăptuirea Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate. Poate fi găsită o altă expresie mai concludentă a condițiilor create de partid și de stat pentru creșterea și educarea tinerei generații, a climatului social-politic nou în care cresc și se dezvoltă tinerii țării, a largilor posibilități de manifestare a energiei și elanului lor, a valorificării plenare a cunoștințelor și talentului lor în slujba propășirii patriei ?

A propășirii patriei, dar, în același timp, a consolidării păcii și bunei înțelegeri în lume. Deoarece, preocupat permanent să asigure fiilor patriei, întregului popor, condiții de liniște și pace, astfel ca niciodată noile generații ale României să nu mai trăiască ororile războiului, partidul cultivă neabătut în rîndul tineretului dragostea de pace, sentimentele de prietenie și înțelegere cu toate popoarele pămîntului.

Anul internațional al copilului nu poate fi rupt de preocupările pentru desfășurarea pașnică și constructivă a vieții internaționale. Din nefericire, nu toți copiii se bucură de condițiile existente în România și în alte cîteva țări ale lumii. Sute și sute de milioane de copii de pe diferite meridiane ale globului sînt constrînși la o existență plină de privațiuni, se zbat în sărăcie și ignoranță, sînt lipsiți de cele mai elementare posibilități pentru însușirea cuceririlor cunoașterii umane universale. Și, firește, această situație nu e nici întîmplătoare, nici determinată de cauze accidentale. Ea își găsește originea în persistența unor grave anomalii în viața social-politică a lumii, în dezvoltarea mondială contemporană — acestea

Imagine din timpul vizitării expoziției jubiliare

răsfrîngîndu-se negativ asupra nivelului de trai al popoarelor, a posibilităţii ca toate ţările să-şi valorifice deplin resursele materiale şi umane de care dispun asupra grăbirii procesului de instituire fermă a unei cooperări internaţionale echitabile. Iar cei ce resimt efectele acestei stări de lucruri sînt popoarele însele şi, în primul rînd, copiii. Iată de ce, sublinia preşedintele Nicolae Ceauşescu, Anul internaţional al copilului trebuie să fie un prilej de intensificare a luptei pentru soluţionarea problemelor majore ale vieţii internaţionale de care depind pînă la urmă, ameliorarea existenţei copiilor, crearea unor condiţii mai bune de viaţă materială, de pregătire şcolară şi ocrotire socială a tinerelor generaţii de pretutindeni. În acest sens, eforturile statelor trebuie să se concentreze în direcţia lichidării împărţirii actuale a lumii în ţări bogate şi ţări sărace, a făuririi noii ordini economice internaţionale, în felul acesta devenind posibil progresul multilateral mai rapid, în special al statelor rămase în urmă, valorificarea bogăţiilor lor naţionale în vederea ridicării nivelului de viaţă materială şi spirituală a maselor şi, în primul rînd, al tinerilor şi copiilor.

Firește, vorbind despre dezvoltarea economico-socială a popoarelor, despre viaţa copiilor din lumea de astăzi, nu se poate trece cu vederea peste efectele profund negative pe care le au asupra acestora cursa înarmărilor, uriaşele cheltuieli militare sustrase din avuţia naţională în scopul producerii unor arme de distrugere în masă din ce în ce mai perfecţionate. Dacă Anul internaţional al copilului a intrat, într-adevăr, în conştiinţa conducerii statelor ca expresie a preocupării pentru destinul şi viitorul copiilor din întreaga lume, atunci acest lucru ar trebui să se materializeze în adoptarea unor măsuri concrete în direcţia opririi cursei înarmărilor, a dezarmării, în reducerea cheltuielilor militare şi transferarea unor fonduri astfel eliberate spre acele sectoare care sînt în măsură să asigure accesul tinerelor generaţii la marile cuceriri ale civilizaţiei contemporane, materiale şi spirituale.

Majorînd alocaţiile de stat pentru copii, din fondurile create prin reducerea cheltuielilor militare, ţara noastră aduce o nouă şi elocventă dovadă a obiectivului primordial al luptei sale pentru dezarmare: consolidarea păcii şi progresul în colaborare al tuturor popoarelor lumii.

Prin preocuparea permanentă şi largă pe care o manifestă concret faţă de condiţiile de existenţă şi educaţie ale tinerei generaţii, partidul conducător al ţării face o bogată investiţie de încredere în viitorul fericit al patriei. Programul de dezvoltare a ţării, proiectele de înnoire a tuturor compartimentelor de activitate au în vedere construirea unui nou peisaj fizic şi moral al României, peisaj în care figura centrală va fi omul de mîine, copilul de azi. Dar România face parte din lume şi doreşte să-şi aducă o substanţială contribuţie la progresul acestei lumi. De aceea, în mesajul tovarăşului **Nicolae Ceauşescu** se subliniază din nou că ţara noastră se pronunţă ferm **„pentru folosirea tuturor cuceririlor civilizaţiei contemporane, a tuturor roadelor create de geniul uman numai şi numai în scopul bunăstării şi fericirii popoarelor, al făuririi unei vieţi mai bune şi mai fericite pentru copiii lumii"**. Iar faptul că aceste cuvinte au fost spuse cu ocazia unui mare eveniment din viaţa copiilor ţării înseamnă mai mult decît un gest simbolic. Înseamnă un angajament în faţa tinerelor vlăstare ale ţării şi ale lumii, înseamnă un angajament privind viitorul fericit al ţării şi al lumii.

Gheorghe Almăjan

INTERVIUL NOSTRU

„Sîntem profund recunoscători pentru sprijinul concret ce ni se acordă"

Sam Nujoma

preşedintele Organizaţiei Poporului din Africa de Sud-Vest – S.W.A.P.O.

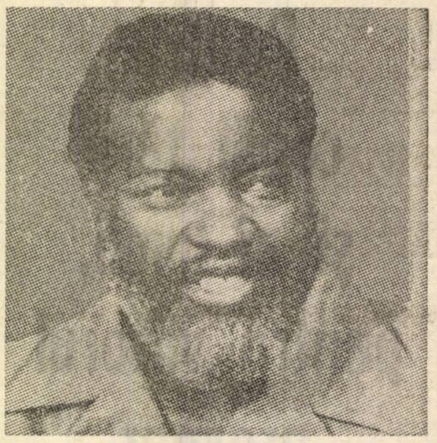

Recent, la invitaţia C.C. al P.C.R., a efectuat o vizită de prietenie în ţara noastră o delegaţie a S.W.A.P.O., condusă de Sam Nujoma, preşedintele organizaţiei. În timpul şederii sale la Bucureşti, delegaţia S.W.A.P.O. a fost primită de tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU. De asemenea, ea a avut convorbiri la C.C. al P.C.R. şi a vizitat unele obiective economice din Capitală. Înainte de a părăsi Bucureştiul, Sam Nujoma a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei noastre.

– În ultimele trei luni, v-aţi întîlnit în două rînduri şi aţi avut convorbiri cu preşedintele Nicolae Ceauşescu. Vă rugăm să vă referiţi la semnificaţia acestor momente.

– Într-adevăr, acest fapt are o semnificaţie deosebită. Mai întîi, în aprilie a.c. la Luanda, în cadrul vizitei sale prin state ale Africii, l-am revăzut pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, prilej cu care eu şi delegaţia S.W.A.P.O. am avut posibilitatea să-l informăm despre lupta pentru independenţă a poporului namibian, sub conducerea Organizaţiei Poporului din Africa de Sud-Vest, cît şi despre lupta sa împotriva prezenţei în Namibia a regimului rasist ilegal sud-african.

Acum, în iunie, am fost în măsură să dăm curs invitaţiei Comitetului Central al P.C.R. de a face o vizită de prietenie în România. În cadrul întrevederii cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu, am discutat despre Namibia şi lupta noastră împotriva ocupării ilegale a Namibiei, pentru deplina independenţă a ei şi a poporului nostru.

Părăsim România cu satisfacţia acestor convorbiri foarte fructuoase, purtate cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi convinşi că vizita noastră a întărit prietenia şi solidaritatea dintre P.C.R. şi S.W.A.P.O., dintre popoarele român şi namibian. Sîntem, deci, profund recunoscători C.C. al P.C.R., Partidului Comunist Român, României şi tovarăşului Nicolae Ceauşescu pentru sprijinul acordat.

– Vă rugăm, în continuare, să faceţi o prezentare sintetică a situaţiei din Namibia.

– Putem spune că, de pildă, aplicarea planului „grupului de contact" – S.U.A., Anglia, Franţa, R.F.G., Canada –, după adoptarea rezoluţiei 435 a Consiliului de Securitate al O.N.U. privind decolonizarea Namibiei, a fost blocată de Africa de Sud, care refuză acest lucru. („Grupul de contact" este format din statele occidentale membre ale Consiliului de Securitate care au întreprins demersuri comune în vederea unei reglementări paşnice a situaţiei din Namibia – N.N.) De altfel, Africa de Sud n-a fost nici onestă, nici sinceră, cu toate că a spus că recunoaşte această rezoluţie. Ea recurge la manevre şi tactici pentru a impune o soluţie de tip neocolonial în Namibia. Apare clar faptul că Africii de Sud îi este teamă de organizarea unor adevărate alegeri libere, sub supravegherea şi controlul O.N.U., întrucît ştie că poporul namibian nu va vota niciodată pentru oprimarea lui.

Planul respectiv şi rezoluţia 435 nu se aplică şi din cauza manevrelor unor ţări ca S.U.A., Marea Britanie, Franţa. De altfel, în octombrie 1978, cînd cei cinci miniştri de externe ai statelor din „grupul de contact" s-au întîlnit cu premierul sud-african, Botha, acesta le-a spus, textual, că Namibia e prea bogată pentru a fi guvernată, în viitor, de S.W.A.P.O. şi că, în plus, ea are o mare importanţă strategică. El a arătat că va organiza „alegeri" împotriva spiritului şi sensului rezoluţiilor O.N.U. privind Namibia, iar Africa de Sud are intenţia să ajungă la o reglementare internă, de tip rhodesian, încercînd să excludă S.W.A.P.O. din procesul actual. Noi sîntem, însă, decişi să dejucăm aceste planuri diabolice ale Pretoriei, fiind pe deplin convinşi că forţele de gherilă ale S.W.A.P.O. sînt în măsură să lupte, în continuare, pînă la victoria finală. Altfel spus, pentru noi rămîne calea luptei armate, şi nu există nici o îndoială că vom învinge. Ştim ce vrem, sîntem ferm hotărîţi să realizăm acest lucru, chiar dacă va fi nevoie de noi sacrificii umane şi materiale ; independenţa ne e prea scumpă, pentru a nu face totul ca să o obţinem.

– Peste cîtva timp se va desfăşura reuniunea la nivel înalt a O.U.A. Din punctul de vedere al S.W.A.P.O., ce probleme trebuie abordate cu prioritate în cadrul întîlnirii respective ?

– Unele dintre aceste probleme vor privi, fără îndoială, problemele eliberării Zimbabwe Namibiei, Saharei occidentale şi Africii de Sud. De asemenea, sîntem convinşi că, şi la această reuniune, şefii statelor africane membre vor reînnoi ajutorul acordat mişcărilor de eliberare de pe continent.

– Aţi mai vizitat România în urmă cu cîtva timp. Ce înseamnă pentru dumneavoastră contactul cu realitatea românească ?

– O impresie profundă mi-a produs, în special, dezvoltarea economică şi industrială a României, sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Interviu realizat de Mircea Bec

Şedinţa jubiliară consacrată aniversării a 30 de ani de activitate a C.A.E.R.

Mesajul tovarăşului Nicolae Ceauşescu

În sala coloanelor a Casei sindicatelor din Moscova au început, la 26 iunie, lucrările celei de-a XXXIII-a şedinţe a sesiunii Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (C.A.E.R.). Delegaţia Republicii Socialiste România este condusă de tovarăşul Ilie Verdeţ, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., primul ministru al guvernului.

Şedinţa de marţi a fost consacrată aniversării a trei decenii de activitate a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc.

Şeful delegaţiei sovietice, A.N. Kosighin, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., care a deschis lucrările şedinţei, a salutat delegaţiile la sesiune şi a prezentat mesajul adresat participanţilor de către tovarăşul L.I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S.

În cadrul şedinţei festive, tovarăşul Ilie Verdeţ, conducătorul delegaţiei române, a dat citire Mesajului tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, adresat participanţilor la lucrări, în legătură cu cea de-a XXX-a aniversare a C.A.E.R. şi a rostit o cuvîntare de salut. Mesajul conducătorului partidului şi statului nostru a fost primit cu un deosebit interes de cei prezenţi, fiind subliniat cu vii aplauze.

România apreciază în mod deosebit rolul şi contribuţia C.A.E.R. în dezvoltarea colaborării dintre ţările socialiste membre, precum şi în accelerarea progresului economico-social al fiecărei ţări socialiste participante la activitatea acestei organizaţii.

Subliniind că ţara noastră a acţionat consecvent pentru dezvoltarea colaborării economice şi tehnico-ştiinţifice cu ţările membre, şi-a adus contribuţia activă la eforturile pentru perfecţionarea acestei organizaţii, astfel încît ea să corespundă cît mai bine scopurilor şi ţelurilor pentru care a fost creată, să-şi îndeplinească în condiţii corespunzătoare obiectivele şi atribuţiile ce i-au fost stabilite prin statut, în Mesajul tovarăşului **Nicolae Ceauşescu** se spune :

Întemeiată pe principiile deplinei egalităţi, avantajului reciproc şi liberului consimţămînt, pe respectarea drepturilor suverane ale fiecărui stat în conducerea şi planificarea propriei economii naţionale, în dezvoltarea proprietăţii socialiste, unice şi indivizibile, a fiecărui popor, colaborarea în cadrul C.A.E.R. are drept ţel fundamental să aducă o contribuţie importantă la modernizarea forţelor de producţie în fiecare ţară membră, la înflorirea multilaterală a economiilor naţionale, la egalizarea nivelurilor de dezvoltare economică ale statelor respective. Prin aceasta, — se subliniază în Mesaj — activitatea C.A.E.R. este menită să constituie un model de relaţii de tip nou, cu adevărat democratice, între state, care să permită colaborarea nestingherită, reciproc avantajoasă, dezvoltarea şi modernizarea potenţialului economic al fiecărei naţiuni, în interesul propriei propăşiri, al afirmării libere şi independente a fiecărui popor atît pe plan naţional, cît şi pe plan internaţional. În felul acesta se va demonstra în modul cel mai convingător superioritatea socialismului, atît în organizarea vieţii economice şi sociale în fiecare ţară, cît şi în desfăşurarea unei conlucrări libere, egale, pe deplin echitabile, între popoare, faptul că el poate asigura dezvoltarea suverană, de sine stătătoare a fiecărei naţiuni, manifestarea ei plenară în lupta mondială pentru progres şi o viaţă mai bună, pentru destindere şi pace. Afirmarea acestor principii şi practici superioare în raporturile de colaborare dintre ţările membre ale C.A.E.R., ca de altfel dintre toate ţările socialiste, este de natură — se arată în Mesaj — să exercite o profundă influenţă pozitivă în întreaga viaţă internaţională.

În prezent, ţările socialiste parcurg o fază nouă, superioară, în construcţia noii orînduiri sociale, în care pe primul plan se situează dezvoltarea impetuoasă a bazei tehnico-materiale a societăţii, valorificarea celor mai avansate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii contemporane, perfecţionarea conducerii întregii vieţi sociale, organizarea participării efective a maselor populare la conducerea tuturor domeniilor de activitate, ridicarea pe un plan superior a democraţiei socialiste, care pune pe primul plan omul, bunăstarea şi fericirea lui, independenţa şi suveranitatea patriei.

În aceste condiţii — se arată în Mesaj — apare în mod obiectiv necesar să se lărgească, să se diversifice şi să se perfecţioneze tot mai mult colaborarea şi cooperarea în cadrul C.A.E.R., să se intensifice schimburile şi conlucrarea pe toate planurile între ţările membre.

Pornind de la aceste considerente, România îşi va aduce şi în viitor întreaga contribuţie la dezvoltarea şi perfecţionarea colaborării multilaterale în cadrul C.A.E.R., la creşterea aportului Consiliului de Ajutor Economic Reciproc în soluţionarea concretă, efectivă a unor probleme de mare importanţă pentru progresul economic şi social al ţărilor membre. În acest sens — se subliniază în Mesaj — ne preocupăm permanent de realizarea „Programului complex" şi a programelor speciale de colaborare pe termen lung.

Apreciind că o atenţie deosebită trebuie acordată, de altfel aşa cum se specifică şi în Program şi în înţelegerile convenite, asigurării satisfacerii, în condiţii tot mai bune, a necesităţilor de materii prime, combustibil şi energie, în Mesaj se arată că este necesar să se acţioneze mai intens pentru adîncirea specializării şi cooperării în producţia industrială, îndeosebi în construcţiile de maşini, în vederea dotării economiei naţionale a fiecărei ţări cu tehnica şi tehnologiile cele mai moderne. O importanţă deosebită are, de asemenea, extinderea cooperării în domeniul ştiinţei şi tehnicii, cu deosebire în domeniile de vîrf ale acestora, în scopul introducerii cît mai rapide în producţie a celor mai noi cuceriri ale revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane. Acţionînd în acest sens, C.A.E.R.-ul va putea aduce o contribuţie sporită la accelerarea progresului multilateral al fiecărei ţări membre, la înflorirea fiecărei economii naţionale.

România consideră, de asemenea, că este necesar să se acţioneze mai intens în direcţia perfecţionării activităţii C.A.E.R. şi a organelor sale, a adîncirii caracterului democratic al acestora, a promovării unor modalităţi mai operative şi eficiente de soluţionare a problemelor concrete ale colaborării reciproce, ale cooperării în producţie, în ştiinţă, tehnică şi în alte domenii de interes comun.

Subliniindu-se exigenţele determinate de interdependenţele tot mai strînse din economia mondială, precum şi necesitatea participării largi la diviziunea internaţională a muncii, la schimbul mondial de valori, România — se subliniază în Mesaj — dezvoltă continuu relaţii de colaborare şi cooperare cu toate ţările socialiste, amplifică conlucrarea şi solidaritatea cu ţările în curs de dezvoltare, cu ţările nealiniate, extinde, pe baza principiilor coexistenţei paşnice, raporturile sale economice, tehnico-ştiinţifice, cu toate ţările lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Partidul şi guvernul ţării noastre — se arată în Mesaj — sînt conştiente că dezvoltarea economico-socială a fiecărei ţări depinde într-o măsură însemnată de evoluţia situaţiei internaţionale, de tendinţele şi procesele care au loc în viaţa politică a lumii.

În continuare, în Mesaj se apreciază că, în condiţiile în care omenirea se confruntă astăzi cu probleme deosebit de complexe, de soluţionarea cărora depind desfăşurarea bunelor raporturi între state, pacea şi progresul întregii omeniri, toate ţările lumii trebuie să acţioneze cu cea mai mare fermitate pentru oprirea cursei înarmărilor şi trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, asigurîndu-se punerea tuturor cuceririlor civilizaţiei contemporane exclusiv în slujba păcii şi bunăstării popoarelor. În acest context, în Mesaj este salutată încheierea acordului SALT-II şi sînt adresate călduroase felicitări C.C. al P.C.U.S., Guvernului U.R.S.S., personal tovarăşului L.I. Brejnev. Considerăm — se subliniază — că trebuie făcut, în continuare, totul, de către toate ţările, pentru promovarea tot mai fermă a politicii de destindere şi pace.

România apreciază, de asemenea, că stabilitatea mondială impune cu stringenţă lichidarea hotărîtă a împărţirii lumii în ţări sărace şi ţări bogate şi făurirea noii ordini economice internaţionale bazată pe deplina egalitate şi echitate între naţiuni. O însemnătate deosebită au, totodată, lichidarea stărilor de conflict şi încordare, cu deosebire a ciocnirilor militare între state, soluţionarea tuturor problemelor litigioase pe calea tratativelor paşnice, democratizarea vieţii internaţionale şi rezolvarea problemelor complexe actuale cu participarea tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau sistem social. Evoluţia în acest sens a cursului vieţii internaţionale este — se evidenţiază în încheierea Mesajului — o condiţie importantă a asigurării construcţiei paşnice a socialismului şi comunismului în ţările noastre, a colaborării rodnice între toate naţiunile, a prosperităţii întregii umanităţi.

BUCUREȘTI. Colocviu internațional despre viitor

Vasta problematică a descifrării viitorului a ocupat, dintotdeauna, un loc aparte în conștiința umanității. Momentul prezentului invită însă la efortul științific de a prevedea tendințele, evoluțiile semnificative, de a găsi soluții gravelor probleme cu care se confruntă omenirea.

In acest context de preocupări, s-a circumscris și tematica unei interesante reuniuni internaționale, găzduite recent de capitala țării noastre și care s-a desfășurat sub egida Universității Națiunilor Unite și a Centrului de studiul sistemelor al Universității din București, în cadrul Proiectului internațional G.P.I.D. (Scopuri, procese și indicatori de dezvoltare). Reuniunea — consacrată analizării unor modele de evoluție a lumii viitoare — a prilejuit întîlnirea, la sediul Centrului european al UNESCO pentru învățămîntul superior — CEPES —, a mai multor experți din domeniul prospectării posibilităților de evoluție a omenirii. Partea română a fost reprezentată la această reuniune de o delegație condusă de prof. Mircea Malița și prof. Solomon Marcus, directorul Centrului de studiul sistemelor.

La terminarea reuniunii, cîțiva dintre participanți au răspuns cu amabilitate unei anchete inițiate de revista „Lumea".

„Societatea românească — originalitate și creativitate"

Johan Galtung

coordonatorul Proiectului internațional G.P.I.D.

— În calitate de coordonator al proiectului „Scopuri, procese și indicatori de dezvoltare", vă rugăm să ne vorbiți despre problematica acestui proiect, despre țările care participă la cercetările sale.

— Universitatea Națiunilor Unite, cu sediul la Tokio, are un program asupra dezvoltării umane și sociale în toată lumea. În cadrul acestuia, există un proiect intitulat „Scopuri, procese și indicatori de dezvoltare", pe scurt — G.P.I.D., pe care îl coordonez. Sîntem bucuroși să avem, printre cele 27 de echipe de cercetători din întreaga lume, o excelentă grupă condusă de prof. Solomon Marcus. Una dintre preocupările acestui proiect este de a încerca să înțeleagă tendințele actuale în politică, economie și cultură mondială și, în același timp, să degaje sensul în care ar vrea oamenii să fie această lume. Deoarece aceste tendințe nu se îndreaptă într-o anume direcție, încercăm să concepem, liber și creator, cîteva strategii. Ceea ce am discutat aici este exact ceea ce credem noi că are loc în lume.

Am prezentat, și eu, un referat unde am încercat să exprim acest proces în funcție de transferul de tehnologie. Știința și tehnologia există, acum, peste tot în lume, nu sînt numai monopolul vestului capitalist, ele se dezvoltă și în țările socialiste și în lumea a treia. În context, se ridică o întrebare : ce înseamnă pentru țările occidentale bogate faptul că nu mai pot folosi restul lumii ca furnizor de materii prime ieftine, piețe avantajoase, brațe de muncă ieftine și ca depozitar de capital în băncile noastre ? Cred că se va întîmpla următorul lucru ; edificiul social occidental — unde foarte puțini oameni sînt angrenați în producția materială efectivă — se va destrăma ; el se și află deja în mari dificultăți, iar noi discutăm acum tocmai această criză.

Referatele românești au urmat tradiția care a devenit foarte puternică în țara dumneavoastră, și anume matematizarea, modelele matematice. Cînd spun aceasta, trebuie să adaug că ele nu sînt numai modele matematice, ci reflectă și înțelegerea teoretică adîncă, adică originalitatea și creativitatea societății în România, fapt ce atrage un mare respect peste tot în lume.

„Apreciez gîndirea politică, profund științifică, a președintelui României"

Eleonora Massini

secretar general al Federației Mondiale pentru Studierea Viitorului

— Vă rugăm, pentru început, să vă referiți la tematica, atmosfera de lucru și rezultatele reuniunii care s-a încheiat la Centrul european al UNESCO pentru învățămîntul superior.

— Modelele de evoluție a lumii viitoare constituie una din părțile cele mai importante ale proiectului G.P.I.D., în cadrul căruia am vorbit despre felul cum am dori să arate lumea în realitate ; de asemenea, am analizat în mod critic situația existentă în prezent. Întîlnirea de la București a fost extrem de interesantă, în sensul unui larg schimb de păreri foarte valoroase. Echipa de cercetători români, care a impresionat prin viziunea sa asupra lumii viitoare, a adus o contribuție foarte importantă în contextul discuțiilor noastre.

Lumea de astăzi este confruntată cu un variat set de crize. Din această cauză, trebuie să ne preocupe pe toți realizarea unor modele viabile de dezvoltare globală, pe care să le transpunem în viață, cît mai rapid posibil. Sînt foarte multe de făcut în această direcție.

— Într-o alocuțiune rostită la jumătatea acestei luni în fața membrilor „Clubului economic din Detroit", secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, s-a pronunțat pentru instaurarea „unei noi ordini mondiale în domeniul energiei"...

— Cea mai periculoasă criză ce se apropie vertiginos de noi este cea energetică. În prezent, resursele energetice sînt repartizate inegal în lume. La fel se întîmplă cu posibilitățile de obținere a acestor resurse, precum și cu modul lor de utilizare și de distribuire. Se impune, în aceste condiții, instaurarea unei noi ordini mondiale și în domeniul energetic. Cred că ar fi o experiență extrem de interesantă să se aplice, pentru prima dată, noua ordine economică internațională în sfera energiei. Sînt convinsă că acest experiment ar fi plin de învățăminte și pentru alte domenii de interes mondial.

— În calitate de membră a Clubului de la Roma, ați luat parte la ultima sa reuniune de la Salzburg. Cu ce impresii vă înapoiați de la această întîlnire ?

— Am abordat, cu acest prilej, probleme din punctul de vedere al perfecționării procesului educațional. Proiectul consacrat acestei teme, prezentat la Salzburg de către Clubul de la Roma, a concretizat îndelungate eforturi depuse de trei grupe de cercetători, dintre care cea română, coordonată de prof. Mircea Malița, a avut, după părerea mea, din punct de vedere conceptual, cea mai importantă contribuție la perfecționarea procesului de învățămînt. În concluzie, pot să vă spun că întîlnirea de la Salzburg a fost extrem de interesantă, atît prin calitatea schimbului de păreri, cît, mai ales, prin importanța crucială a temei discutate, în contextul larg al formării societății viitoare.

— Ca secretar general al Federației Mondiale pentru Studierea Viitorului, cum apreciați contribuția României în cercetările din domeniul futurologiei ?

— Doresc să subliniez că România a excelat întotdeauna, cînd a fost vorba de întîlniri, reuniuni sau studii ce aveau ca obiectiv analiza viitorului. În această ordine de idei, se remarcă, în primul rînd, gîndirea politică, profund științifică a președintelui României.

„O întîlnire excelentă"

Carlos Mallmann

președintele Fundației Bariloche (Argentina)

— Cum vă explicați faptul că România a fost aleasă gazda acestei reuniuni ?

— Mai întîi, doresc să vă mulțumesc pentru ocazia pe care mi-o oferiți de a mă adresa cititorilor români și de a preciza că proiectul asupra modelelor de evoluție a lumii viitoare este coordonat de

România. Cred că am dat și răspunsul la prima dv. întrebare.

— *Vorbiți-ne, pe scurt, despre principalele direcții ale activităților Fundației Bariloche pe care o conduceți.*

— Avem trei echipe de cercetare. Prima își desfășoară activitatea în domeniul ecologiei, studiind impactul diferitelor alternative de dezvoltare asupra echilibrului ecologic la nivel național, regional și mondial. Al doilea grup se ocupă cu „economia energiei", și tocmai a terminat o lucrare despre situația energetică a Americii Latine în viitoarele două—trei decenii. Ultima echipă, din care fac și eu parte, studiază problemele calității vieții și alternativele sale de dezvoltare. Această echipă colaborează foarte fructuos cu oameni de știință români în cadrul proiectului G.P.I.D.

— *Ați amintit de colaborarea cu cercetătorii români. Cum apreciați această muncă făcută în comun cu oamenii de știință din țara noastră ?*

— O apreciez drept foarte bună. Am inițiat, prin intermediul Universității Națiunilor Unite, o cooperare bună între Centrul de studiul sistemelor al Universității bucureștene și Fundația Bariloche, și sperăm ca aceasta să constituie începutul unei fructuoase și îndelungate colaborări.

— *Ați sosit la București direct de la Salzburg, unde au avut loc lucrările unei reuniuni a Clubului de la Roma...*

— A fost o întîlnire extrem de interesantă, pentru că s-a pus problema centrală în legătură cu învățămîntul, mai exact, problema înțelegerii viitoare pe care trebuie s-o realizăm în legătură cu temele globale, proiect la realizarea căruia au participat un grup român, unul american și unul marocan. Această colaborare tripartită, cu cercetători ce aparțin unor sectoare geografice diferite, este foarte importantă, iar dezbaterea a fost tot atît de utilă, ca și activitatea pe care am desfășurat-o cu acest prilej.

— *Ce semnificație acordați reuniunii care s-a încheiat în capitala României ?*

— A fost o întîlnire excelentă și am învățat foarte multe lucruri aici. Sînt, mai ales, foarte mulțumit de rezultatele lucrărilor despre educație — studii matematice și sociale în legătură cu viitorul lumii și al națiunilor. Venind dintr-o țară a lumii a treia, cel mai mult ne preocupă problema satisfacerii necesităților fundamentale ale ființei umane. Consider că problema centrală este de domeniul socio-politic : să facem astfel încît toate autoritățile politice de pretutindeni să se hotărască, într-adevăr, să abordeze această problemă ca pe un război împotriva sărăciei. Cel mai greu este să se ia această hotărîre.

„România — partener indispensabil în procesul destinderii"

dr. Karl Kaiser

directorul Institutului de cercetări al Societății de politică externă din Bonn

Bucureștiul a găzduit, recent, lucrările unui interesant colocviu româno—vest-german, consacrat problemelor securității și cooperării europene, analizării stadiului actual și perspectivelor de dezvoltare a relațiilor dintre cele două țări.

Organizată de Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale, în colaborare cu Institutul de cercetări al Societății de politică externă din Bonn, această reuniune a prilejuit o dezbatere deschisă, constructivă. Delegația vest-germană, condusă de prof. Karl Kaiser, directorul institutului, a fost alcătuită din deputați ai Bundestagului din partea Partidului Social Democrat și Uniunii Creștin Democrate, membri ai conducerii publicațiilor „Die Zeit" și „Frankfurter Allgemeine Zeitung". Delegația română, condusă de prof. Ioan Ceterchi, președintele Consiliului Legislativ, a fost compusă din cadre didactice și cercetători de la Academia „Ștefan Gheorghiu", de la alte instituții de învățămînt superior și cercetare, specialiști în domeniul relațiilor internaționale, economice și politologiei, ziariști.

La terminarea reuniunii, dr. KARL KAISER *a răspuns cu amabilitate la cîteva întrebări.*

— *Pentru început, vă rugăm să vă referiți la semnificațiile acestui colocviu bilateral, în contextul mai larg al relațiilor existente în prezent între Republica Federală Germania și România.*

— În cadrul preocupărilor pe care le au Republica Federală Germania și România pentru intensificarea, pe multiple planuri, a relațiilor bilaterale, colocviul de la București a constituit prima ocazie cînd s-au întîlnit reprezentanții unor instituții de cercetări politice, parlamentari și ziariști din cele două țări. Desigur, specialiști în domeniul politicii externe din România și R.F.G. s-au mai întîlnit și cu altă ocazie, însă, în toate cazurile precedente, convorbirile au fost purtate într-un cadru multilateral. Abordarea bilaterală a problematicii externe — atît de complexe — este un pas necesar în procesul dezvoltării relațiilor interstatale și al realizării unui climat de destindere în viața internațională. După părerea mea, dacă ne gîndim la importanța pe care țările noastre și-o acordă una celeilalte, este necesar să aprofundăm și să accelerăm procesul de cunoaștere reciprocă, pornind de la particularitățile, de la condițiile de evoluție, de la modurile specifice de gîndire în România și R.F.G. În acest context, colocviul româno—vest-german — în cadrul căruia am abordat probleme generale ale securității și cooperării europene, precum și stadiul și perspectivele de dezvoltare ale raporturilor bilaterale — a reprezentat o întîlnire foarte fructuoasă, desfășurată într-o atmosferă prietenească. Am identificat, cu acest prilej, multe puncte comune de vedere, ne-am consultat acolo unde pozițiile noastre diferă. Sentimentul general este că am luat parte la o întîlnire deosebit de importantă. Sînt convins că această reuniune — care a adus o contribuție de valoare la lărgirea cunoașterii reciproce — reprezintă doar un început, o deschidere importantă spre viitorul ce va inaugura, sper, o suită de asemenea dialoguri în domeniul politicii externe, dar, desigur, și în alte sectoare de activitate. Colegii români, cu care am conlucrat foarte bine, au împărtășit și ei ideea permanentizării acestui gen de discuții.

Un punct general pentru relațiile economice și politice pus în discuție l-au constituit problemele intensificării relațiilor pe tărîm statal și guvernamental, completate de un dialog mai consistent între experți și specialiști din cadrul instituțiilor specializate, în cele mai diverse domenii de activitate.

— *Ar fi interesant pentru cititorii revistei noastre să cunoască cîteva din opiniile dumneavoastră în legătură cu pozițiile pe care se situează România în problemele actualității internaționale.*

— În Germania federală apreciem că România este o țară care a promovat și promovează o politică externă deosebit de activă. România a jucat un rol-pilot în domeniul destinderii, proces unde țările noastre au, cu precădere, multe poziții comune. Totodată, acordăm mare însemnătate acțiunilor cruciale pe care le-a inițiat România în ceea ce noi numim epoca destinderii. În prezent, această țară este un partener foarte important, indispensabil, în procesul destinderii europene.

Cu prilejul acestei întîlniri, cele două delegații și-au împărtășit dorința de a face progrese concrete în domeniul dezarmării. Amîndouă țările împărtășesc convingerea că trebuie să facem mai mult pentru înfăptuirea măsurilor de încredere, pentru buna pregătire a Conferinței europene de la Madrid de anul viitor, care sperăm să deschidă drumul pentru afirmarea unor noi căi și modalități de destindere internațională. Ne exprimăm speranța că Madridul va constitui un succes real, mai cu seamă în direcția unei veritabile ameliorări a atmosferei de pe continentul european, cu alte cuvinte, să se soldeze cu rezultate care să depășească stadiul Conferinței de la Belgrad, unde nu s-au înregistrat progresele așteptate. A venit timpul să folosim cadrul european pentru a înainta mai concret spre stabilirea unui climat de încredere în domeniul militar, precum și în direcția găsirii unor modalități mai eficace pentru impulsionarea cooperării economice și științifice.

În cadrul discuțiilor consacrate analizării problemelor securității globale, am abordat și tema tratativelor sovieto-americane privind limitarea armelor strategice ofensive SALT II și implicațiile acestora asupra Europei. Am putut constata că avem aceleași puncte de vedere în problemele fundamentale și s-a subliniat că Acordul SALT II are o contribuție importantă în direcția reducerii cursei înarmărilor, a destinderii în Europa și în lume.

În încheiere, directorul Institutului de cercetări al Societății de politică externă din Bonn a spus :

— Plecăm de la această întîlnire cu convingerea că reuniunea din capitala României a constituit un început promițător din toate punctele de vedere. Sîntem siguri că avem nevoie de mai multă comunicare de asemenea natură. Numai astfel vom înțelege mai rapid esența problemelor cu care ne confruntăm, numai astfel ne vom putea aduce o contribuție concretă, constructivă la realizarea unui climat real de destindere în Europa și în lume.

Interviuri realizate de Aristotel Bunescu

XXXV
23 AUGUST 1944
23 AUGUST 1979

ROMÂNIA
şi marile cauze ale omenirii

SOCIALISMUL — chezăşia marilor noastre realizări, temelie de nezdruncinat a prestigiului României în lume

Vom sărbători, nu peste mult timp, cea de-a 35-a aniversare a Eliberării patriei, moment crucial, de profundă cotitură în destinele poporului nostru, eveniment epocal, deschizător de drum larg înfloririi fără precedent a ţării, sub steagul socialismului biruitor.

Insurecţia armată antifascistă şi antiimperialistă de la 23 August 1944, organizată şi condusă de Partidul Comunist Român, a însemnat sfîrşitul unei epoci de înnegurare, de umilinţă, de grele suferinţe şi, totodată, începutul erei de deplină eliberare naţională şi socială, de clădire a temeliei noii Românii — liberă, independentă şi suverană, cu prestigiu internaţional neegalat în întreaga sa istorie. Era împlinirilor, a demnităţii şi bunăstării pentru noi toţi şi generaţiile ce or să vină ; glorioasa eră a României socialiste.

Marea aniversare, ajunsă la vîrsta maturităţii, constituie un prilej în plus de aducere aminte, de bilanţ şi perspectivă, de cunoaştere a ceea ce am fost şi ce sîntem astăzi, de gînduri înaripate pentru viitorul tot mai luminos, mai prosper, al gliei strămoşeşti şi al celor ce trăiesc şi vor trăi pe acest pămînt. Chezăşia marilor noastre succese din anii pe care-i aniversăm şi a celor ce vor urma o constituie socialismul, ideile sale călăuzitoare, roadele bogate ale transpunerii lor în practică, pentru binele poporului şi al intereselor supreme ale naţiunii.

Socialismul, ca ideologie şi practică, reprezintă neîndoielnic tot ceea ce a cunoscut mai nobil, mai înaintat, umanitatea, speranţa spre mai bine a contemporaneităţii, năzuinţa firească a eliberării omului de povara ancestrală a înjosirii, nedreptăţii, inechităţii. Şi este o mîndrie pentru noi că, prin opţiunea socialismului, scuturînd lanţurile exploatării, ne-am aflat în primele rînduri, în avangarda vremurilor, aducînd prin munca, priceperea şi gîndirea noastră proprie o contribuţie importantă la progresul omenirii ; îmbogăţind, prin exemplul celor înfăptuite, tezaurul mondial al teoriei şi practicii revoluţionare.

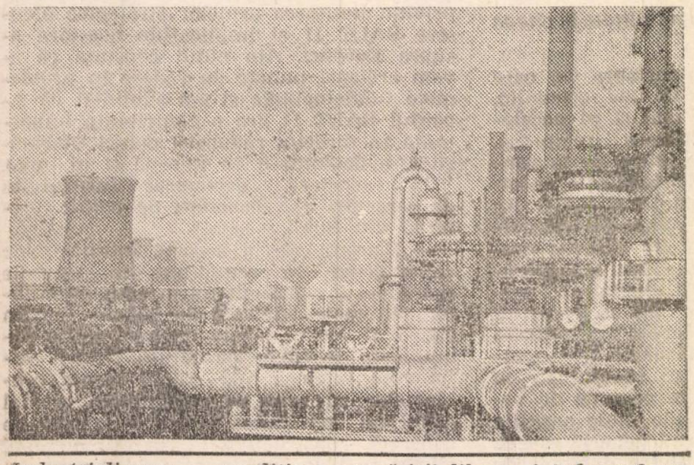

Industrializarea — condiţie a propăşirii libere şi independente a patriei

Ideile socialismului — prigonite, încă din primul moment, cu sălbăticie de clasele exploatatoare, indiferente la suferinţele maselor muncitoare şi la nevoile ţării, şi deci duşmane înverşunate ale oricăror înnoiri — au fost îmbrăţişate cu căldură de minţile luminate ale naţiunii, care au văzut în socialism singura alternativă posibilă pentru ridicarea ţării, îndelung jefuită şi obidită ; singura alternativă pentru plămădirea unei noi condiţii umane poporului.

Crearea Partidului Comunist Român i-a conferit noi valenţe luptei pentru socialism, dîndu-i poporului conducătorul căutat pentru a-l organiza şi conduce la victorie ; călăuza sigură pe calea vieţii libere şi fericite la care au visat moşii şi strămoşii noştri, confruntaţi, secole de-a rîndul, cu năvălirile străine şi jugul apăsător al exploatării.

Sub conducerea Partidului Comunist Român au fost organizate marile acţiuni de clasă de la Lupeni 1929, Griviţa şi Valea Prahovei, în 1933, Bucureşti, la 1 Mai 1939, larga activitate antifascistă din preajma celui de-al doilea război mondial.

La chemarea Partidului Comunist Român, poporul s-a ridicat ca unul, în zilele fierbinţi ale lui august 1944, pentru a izgoni din ţară trupele hitleriste şi a elibera patria de sub ocupaţia străină.

Sub conducerea Partidului Comunist Român, poporul a luat puterea în propriile mîini, trecînd la construcţia noii orînduiri, la înălţarea patriei pe treptele meritate de civilizaţie şi demnitate.

Sub conducerea Partidului Comunist Român — numărînd astăzi, în rîndurile sale, aproape trei milioane de membri — edificăm societatea socialistă multilateral dezvoltată şi punem bazele viitorului comunist, epoca de aur a patriei noastre milenare.

O privire retrospectivă a drumului parcurs, a stadiului de unde am pornit şi unde am ajuns astăzi, ne oferă imaginea elocventă, convingătoare, a ce a însemnat şi înseamnă socialismul pentru naţiunea noastră. Preocupaţi de procesul construcţiei actuale, de activitatea cotidiană, mai sîntem, uneori, tentaţi să uităm trecutul aşa cum a fost el, realitatea sa întunecată. Tineretului de astăzi, care n-a cunoscut niciodată foamea, lipsa de carte, umilinţele, îi vine greu să-şi imagineze România de acum patru-cinci decenii. Generaţia mai bătrînă îşi aminteşte, însă, prea bine de tarele vechii societăţi, în care un pumn de înavuţiţi risipeau sudoarea poporului în cazinourile şi lupanarele străinătăţii, în timp ce masa populaţiei era lipsită de asistenţă sanitară elementară, analfabetismul deţinea un procent important şi bunul plac al autorităţilor regimului domnea nestingherit.

Marile transformări din România de azi, nivelul de dezvoltare atins în prezent n-au venit de la sine, nu ni le-au făcut nimeni cadou. Ele sînt roadele socialismului, ale muncii avîntate a poporului român, ale eroismului şi sacrificiilor pe care învingerea înapoierii ni le-au impus.

Am făurit o nouă Românie înfrîngînd opoziţia claselor exploatatoare, gata să pactizeze cu oricine de peste hotare pentru a-şi conserva privilegiile ; luptînd împotriva neîncrederii, a cărei sămînţă otrăvită forţele politice ale vechii societăţi căutau s-o împrăştie cu orice prilej. În 1946, cînd s-a

hotărît construirea primului tractor românesc, scribul unei micuțe reacționare declara că este gata să se lase călcat de el dacă va ajunge cumva să funcționeze. De atunci, au ieșit pe porțile uzinelor românești sute de mii de tractoare, contribuind la mecanizarea agriculturii noastre sau putînd fi întîlnite pe ogoarele a zeci și zeci de țări străine importatoare de mașini agricole „Made in Romania".

Dintr-o țară pe care ideologii claselor exploatatoare o sorteau să fie „eminamente agricolă", România de azi — cu o producție industrială într-o zi cît într-un an din trecut — se situează pe locuri fruntașe în lume într-o serie de ramuri ale economiei naționale — în construcția de utilaj petrolier, în industria chimică, electronică etc. Producem locomotive electrice, automobile și autocamioane, nave maritime de mare tonaj, avioane și elicoptere. Se schimbă neîncetat harta țării ; urbanizarea rapidă transformă sate în orașe și vechi tîrguri de provincie, „unde niciodată nu se întîmpla nimic", în puternice centre industriale, universitare, științifice. Mai mult de jumătate din populația țării trăiește în case construite în anii socialismului ; numai în actualul cincinal, vor fi date în folosință populației, în total, un milion de apartamente construite de stat. Învățămîntul obligatoriu de zece ani este generalizat pe tot cuprinsul țării. De la cele cîteva sate cu lumină electrică înainte de război, astăzi fiecare așezare, cît de mică, dispune de curent electric, de cinematograf propriu, de cămin cultural. Sînt lucruri îndeobște cunoscute și recunoscute, în țară ca și peste hotare, pentru a mai fi amintite, realizări multiple și rapide, explicabile prin ritmul de dezvoltare pe care îl cunoaște România, de mulți ani ocupînd un loc fruntaș în ierarhia mondială.

Construim prin noi și pentru noi un viitor strălucitor, într-o țară liberă, independentă și suverană, preocupați să perfecționăm continuu democrația socialistă — care înseamnă conducerea directă de către popor ; să găsim noi căi și metode de sporire a eficienței în economie și în toate domeniile, pentru creșterea continuă și mai rapidă a nivelul de trai al populației. Socialismul a asigurat nu numai dreptul la muncă fiecărui cetățean al țării — condiție primordială dezvoltării libere a omului — dar și dreptul la civilizație, cultură, demnitate umană.

Socialismul a ridicat națiunea și țara întreagă pe treptele înalte ale unei înfloriri permanente, făurind unitatea de monolit a întregului popor angajat în zidirea avîntată a propriului destin, așa cum și l-a dorit și îl dorește el. Români, maghiari, germani și de alte naționalități, toți fiii acestui pămînt, egali în drepturi și uniți în cuget și simțire, construiesc împreună, în deplină armonie și frăție, viața lor nouă, lipsită de asuprirea, învrăjbirea și apăsarea cunoscută de generațiile anterioare.

Desigur, drumul parcurs de la 23 August și pînă azi n-a fost lin, lipsit de asperități și necazuri. Noua societate nu s-a construit pe teren neted, bine curățat, imaculat. Reziduurile trecutului, din ce în ce mai mult estompate, le mai deslușim pe undeva și în zilele noastre, rămase sub haina birocratismului, arivismului, nepăsării etc. Dar aria de manifestare a acestor tare ale unei nefaste moșteniri se restrînge tot mai mult, socialismul îngustînd-o pînă la lichidare. Au fost și împiedicări, erori firești într-un proces atît de complex cum este transformarea din temelii a societății, dezvoltarea generală a țării într-un ritm extrem de rapid. Au fost greșelile noastre, ale creșterii, pe care noi înșine le-am sesizat și reparat la timp, deschizînd cîmp liber făuririi unei opere de edificare corectă a socialismului.

Într-o istorie de milenii, 35 de ani sînt ca o picătură într-un ocean. Dar, cît de mult au însemnat aceste trei decenii și jumătate pentru soarta poporului român, dacă ne uităm, comparativ, înapoi ! Niciînd în istoria sa, poporul român nu s-a simțit mai sigur pe sine, unit și deplin stăpîn pe pămîntul pe

Numai în actualul cincinal vor fi date în folosință populației țării un milion de apartamente

XXXV
23 AUGUST 1944
23 AUGUST 1979

care trăiește și muncește, ca în acești ani minunați ai construcției socialiste, cînd țara întreagă înflorește de la un capăt la altul, sub soarele strălucitor al socialismului, prin hărnicia, priceperea și inteligența bravilor săi fii. Ultimul deceniu și jumătate a consemnat, cu litere de aur, în cartea patriei, o dezvoltare accelerată pe toate tărîmurile, realizări memorabile ce ne umplu inimile de firească mîndrie. Sînt roadele politicii înțelepte a Partidului Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ale efortului creator al întregului popor, pentru desăvîrșirea măreței opere a edificării noii societăți. Fiu devotat al poporului, revoluționar încercat, Om între oameni, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu pasiunea și puterea de muncă ce-l caracterizează, cu clarviziunea sa politică, profund științifică, se identifică în conștiința poporului român cu marile sale victorii din epoca de aur a deplinei înfloriri a patriei, a desăvîrșirii edificării socialismului.

Marile succese ale poporului român pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate constituie nu numai prețioase cuceriri ale țării și oamenilor ei ; realizările noastre întăresc forțele socialismului și progresului în întreaga lume, prin puterea exemplului, ele dau strălucire ideilor și practicii socialismului ; sînt, în acest sens, o contribuție internaționalistă de prim rang.

Îndeplinindu-și cu cinste misiunea sa națională de conducător al poporului în construirea socialismului și comunismului în România, Partidul Comunist Român, consecvent principiilor și îndelungatei tradiții internaționaliste, acționează, în același timp, cu hotărîre și perseverență, pentru întărirea unității clasei muncitoare, a țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor revoluționare și progresiste din lumea contemporană. Partidul Comunist Român, România socialistă depun eforturi încununate de succes, pentru dezvoltarea continuă a prieteniei și colaborării, pe multiple planuri, cu toate țările socialiste, întărind totodată solidaritatea și larga cooperare cu tinerele state independente, cu țările în curs de dezvoltare, cu statele nealiniate, preocupîndu-se, de asemenea, în spiritul coexistenței pașnice, de extinderea relațiilor cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială.

Relațiile internaționale ale României socialiste sînt așezate pe temelia solidă a principiilor deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, principii ce cunosc o tot mai largă recunoaștere internațională.

Politica externă românească, izvorîtă din înaltul umanism al societății noastre socialiste, pusă în slujba intereselor supreme ale națiunii și slujind cele mai nobile idealuri ale omenirii — pacea, înțelegerea și cooperarea între popoare — se bucură de apreciere unanimă pe plan mondial, datorită spiritului ei activ, creator, care își aduce o contribuție de preț la soluționarea marilor probleme ale contemporaneității.

Avem astăzi, în lume, mai mulți prieteni decît oricînd, un înalt prestigiu internațional, al cărui făuritor este președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, prin gîndirea sa înaintată și activitatea sa neobosită, s-a afirmat ca o eminentă personalitate a contemporaneității, un strălucit promotor al unei politici noi, de deplină egalitate și respect între toate statele.

Întîmpinînd aniversarea a trei decenii și jumătate de la Eliberarea patriei, de la începutul de drum spre culmi de victorii, ne pregătim să pășim în al 36-lea an al noii ere, socialiste, cu satisfacția împlinirilor, dar și cu preocuparea de viitor, în spiritul gîndirii și practicii revoluționare de a vrea mai mult, de a tinde continuu spre mai bine, spre mai perfect.

Sărbătorim anul acesta marea aniversare a Eliberării în atmosfera creatoare ce însuflețește întregul popor în preajma celui de al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, care va deschide noi orizonturi, jalonînd calea pentru noi succese, spre gloria și înflorirea patriei, sub steagul larg desfășurat al socialismului victorios.

Crăciun Ionescu

„Cei nouă" la Strasbourg. Pentru prima dată s-a aflat, printre ei, doamna Margaret Thatcher. În schimb, pentru Gaston Thorn s-ar putea să fi fost un moment de despărţire, deoarece guvernul său a pierdut alegerile din Luxemburg. Dezbaterea de la Strasbourg a reflectat dorinţa de a elabora o strategie comună. Rămîne, însă, problema realizării ei în practică...

„Cei nouă" la Strasbourg, „Cei şapte" la Tokio. La o distanţă de numai o săptămînă, statele industrializate ale Occidentului încearcă să schiţeze o strategie comună în problemele energetice. Confruntate cu o criză economică acută, obligate să ia în considerare perspectiva prelungirii actualei situaţii, statele prezente la cele două conclavuri constată nevoia acută a economisirii energiei şi a dezvoltării de noi surse. Nevoia este recunoscută unanim, dar soluţiile sînt privite într-o optică diferenţiată. Apelurile la solidaritate sînt inconsistente. Problema esenţială este cea a unor măsuri concrete. Conjugarea eforturilor, găsirea soluţiilor eficiente nu se pot realiza, însă, într-un cerc restrîns. Dosarul energiei priveşte toate statele, întreaga umanitate şi trebuie examinat în corelaţie cu ansamblul problemelor economiei mondiale. Criza energetică este doar o latură a unei realităţi complexe.

Vest-europenii şi „dilemele energetice"

La întîlnirea de la Strasbourg a Consiliului C.E.E., agenda a inclus destule puncte — de la evaluarea alegerilor vest-europene la analiza situaţiei politice mondiale. Energia a eclipsat, însă, celelalte probleme aduse în discuţie.

Cei nouă şi-au început deliberările cu o întîrziere de jumătate de oră. Abaterea de la program s-a datorat timpului frumos. O promenadă pe străduţele din jurul catedralei a sustras pe şefii de stat şi de guvern de la dosarele care-i aşteptau pe masa reuniunii. Lipsa de grabă contrastează, totuşi, cu îngrijorarea pe care n-au încetat să o afişeze în faţa unor realităţi definite lapidar prin „sfidarea energetică". Firește, o întîrziere de jumătate de oră contează prea puţin pe lîngă cei cinci ani despre care multe gazete vest-europene scriu că Occidentul i-a pierdut prin neglijenţă sau calcule false. Momentul critic din 1973 n-a fost urmat de o lucidă adaptare la noua situaţie, ci de o tentativă iluzorie de a redobîndi ceea ce aparţinea trecutului. Revaluarea „civilizaţiei petrolului" nu s-a produs imediat. S-a mizat pe dezacorduri între producători şi s-a omis că actuala criză energetică nu este doar o problemă de preţuri, ci una de perspectivă, deoarece epuizarea rezervelor petroliere este un fapt de care trebuie să se ţină seama. Au trecut peste cinci ani de la „şocul petrolier", ani irosiţi în labirintul speranţelor deşarte, pentru ca, abia acum, ţările industrializate ale Europei occidentale să se dovedească apte a digera adevărurile neplăcute. Din acest punct de vedere, Consiliul C.E.E. de la Strasbourg reprezintă o piatră de hotar ? Greu de răspuns, deoarece în această materie, a proclamării de intenţii, momentele „mari" nu lipsesc. În schimb, sînt mai greu de înregistrat cele în care intenţiile sînt transferate pe terenul concretului.

La Strasbourg s-a discutat mai ales despre energie. S-a ştiut că agenda va fi, în cele din urmă, redusă la acest punct, că celelalte componente ale ordinii de zi vor fi parcurse în grabă. Nimeni nu a fost, de aceea, surprins aflînd că energia şi dilemele ei au consumat cea mai mare parte a timpului. Dosarul a devenit preocupant pentru Occidentul obligat să-şi redefinească strategia economică. Creşterea bazată pe o energie ieftină nu mai poate fi luată în considerare. Scumpirea energiei obligă la reducerea consumului. În aceste condiţii, mai este oare posibilă menţinerea unui nivel de creştere economică apropiat de proiecte ? Poate fi „îngheţată" folosirea petrolului fără a bloca economia ? Parisul a lansat formula „creşterii sobre", formulă vagă, menită să camufleze o orientare puţin populară : cea a austerităţii.

Categoric, fiecare ţară îşi are propriile probleme în funcţie de resurse şi de „sănătatea" monetară. Economia vest-germană, mai solidă, suportă fără tensiuni vizibile povara petrolieră, ceea ce nu se întîmplă în Franţa, unde o „factură" mai încărcată antrenează noi dificultăţi. Pentru Marea Britanie, producătoare de petrol, lucrurile se prezintă altfel decît pentru Italia care trebuie să conteze pe importuri costisitoare. Ceea ce explică motivul pentru care, la Londra, se consideră că situaţia nu este atît de catastrofală precum afirmă Comisia de la Bruxelles, care apreciază la două milioane de barili pe zi minusul din aprovizionarea pieţei.

Dincolo de aspecte imediate diferenţiate, există însă conştiinţa faptului că problema petrolului are un *caracter global*, cum observa Alain Vernay în „Le Figaro". Această trăsătură este determinantă în elaborarea unei strategii pe termen lung a „celor nouă", şi nu numai a lor. Axul acestei strategii îl reprezintă reducerea progresivă coordonată a consumului petrolier şi căutarea unor resurse energetice capabile să înlocuiască „aurul negru" sortit, treptat, disparitiei. La Paris şi la Bonn, dosarul energetic este evaluat într-un context care depăşeşte cadrul strict economic : se exprimă temerea că nesoluţionarea la timp şi într-o manieră constructivă a problemelor aprovizionării cu petrol ar putea declanşa, în deceniile următoare, conflicte cu riscuri imprevizibile.

După cele cîteva ore de deliberări de la Strasbourg s-a anunţat că „cei nouă" au realizat o armonizare a punctelor de vedere. Ei au decis ca importurile de petrol ale C.E.E. pe perioada 1980—1985, să fie menţinute la nivelul anului 1973, sau chiar sub acest nivel, adică la maximum 470 milioane tone pe an. Participanţii au pus un accent deosebit pe economisirea energiei. Paralel cu diminuarea consumurilor, se prevede un apel mai consistent la cărbune, o coordonare a politicilor în materie de energie nucleară, geotermică şi solară.

Hotărîrea reflectă o voinţă politică de a confrunta în comun dificultăţile energetice. Dar pînă la ce punct este posibilă acţiunea comună ? S-a fixat un plafon al importurilor, însă nu s-a putut realiza ceea ce doreau unii participanţi : defalcarea pe ţări, stabilirea exactă a cotelor ce revin fiecăruia („Le Matin" scria că, pentru a fi credibil, proiectul comunitar ar fi trebuit să fie însoţit de indicaţii precise). În plus, dezideratul de a consuma doar 470 milioane tone pe an este realizabil cu condiţia ca S.U.A. şi Japonia să adopte o poziţie similară. Preşedintele Valéry Giscard d'Estaing a subliniat : „Este clar că un efort de o asemenea amploare nu va fi continuat decît dacă un efort simultan, de o importanţă comparabilă, va fi consimţit de către alte state consumatoare industrializate". Adică : S.U.A. şi Japonia. După cum observa un comentator, balonul a fost expediat în terenul americano-japonez. Partenerii C.E.E. s-au văzut plasaţi în faţa propriilor responsabilităţi.

„Frontul comun" al celor nouă este suficient de rezistent spre a suporta confruntarea de la Tokio ? În capitala niponă vor fi prezenţi doar patru din cei nouă (Franţa, R.F.G., Marea Britanie, Italia), deoarece, potrivit tradiţiei, membrii mai mici ai C.E.E. n-au acces în conclavul statelor industrializate. Acordul de la Strasbourg nu a putut să elimine neconcordanţele de interese şi poziţii. Comentatorul agenţiei „France Presse", Paul Loby, consideră că, fără o sincronizare franco—vest-germană, n-ar fi fost posibil să se ajungă la înţelegerea finală din Consiliul C.E.E. (în funcţie de raporturile dintre Bonn şi Paris, Europa „celor nouă" avansează, bate pasul pe loc sau înregistrează reculuri — afirma Loby). La Strasbourg, vest-germanii au dovedit maleabilitate, o anumită înţelegere a considerentelor franceze. Comentatorii parizieni scriu că „succesul de la Strasbourg a fost posibil printr-o remarcată evoluţie a politicii vest-germane". Această evoluţie nu înseamnă, totuşi, abandonarea unor interese proprii, care nu coincid cu cele franceze sau britanice. Bonn-ul a acceptat fără entuziasm supravegherea „pieţelor libere" gen Rotterdam şi nu pare dispus a renunţa la avantajele acestei surse de aprovizionare. R.F.G. şi Marea Britanie, care dispun de resurse carbonifere, reclamă o reconver-

siune în această direcție a industriilor utilizatoare de petrol. Energia nucleară suscită rezerve în Olanda și R.F.G., dar Franța și Belgia investesc speranțele în forța atomului. În colocviul comunitar la nivel înalt, Franța a avut un rol activ ce trebuie atribuit nu numai funcției prezidențiale pe care o ocupă pînă la 1 iulie în cadrul C.E.E. (și pe care o va ceda Irlandei). Economia franceză este extrem de vulnerabilă la capitolul petrolier. Măsurile preconizate la Paris tind să reducă efectele negative ale unei crize resimțite dureros. Insistența pentru un dialog cu producătorii provine din aceleași mobiluri.

Neîndoios, „cei nouă" au interese comune care-i apropie și interese proprii ce generează dezacorduri. La Strasbourg s-a încercat să se demonstreze că diferendele sînt secundare în raport cu factorii ce pledează în favoarea acțiunii comune. Dar omogenizarea pozițiilor este departe de a se fi realizat. În fond, în Consiliul C.E.E. nu s-au asumat angajamente concrete, ci s-a schițat o posibilă strategie unitară. S-a acceptat ideea „sacrificiilor", fără a se preciza conținutul lor concret. Goana după stocuri petroliere, în perspectiva iernii, riscă să readucă lucrurile în punctul inițial. Rămîne de văzut în ce măsură vest-europenii vor pleda, la Tokio, cauza lor cu o „singură voce". Alain Vernay avea dreptate cînd afirma că succesul întîlnirii de la Strasbourg va putea fi apreciat abia la capătul confruntării de la Tokio.

Eugeniu Obrea

Întîlnirea la nivel înalt a „celor șapte" țări industrializate din lumea occidentală a avut ca prefață o reuniune a sindicatelor din aceste state. Cei ce muncesc refuză să suporte, doar ei, greaua povară a crizei

„Triunghiul divergențelor" va putea fi depășit?

Corespondență de la Florea Țuiu

Cînd telexul recepționează la București aceste rînduri, aici, la Tokio, se încheie pregătirile în vederea celei de a V-a reuniuni la nivel înalt a principalelor șapte state industrializate occidentale, convocată pentru zilele de 28 și 29 iunie, și la care participă șefi de stat și guvern din S.U.A., R.F.G., Japonia, Franța, Marea Britanie, Canada și Italia.

Observatorii — fie locali, fie din rîndurile celor aproape 1 500 de ziariști veniți special pentru a relata lucrările reuniunii — comentează evenimentul, acceptînd fără rezerve ideea că reuniunile „celor șapte" au devenit o tradiție, că ele sînt privite de țările participante ca o necesitate, date fiind dificultățile prin care trec acestea, mai ales în domeniul economic. Se fac tot felul de comparații între prima reuniune, convocată la Rambouillet, în 1975, din inițiativa președintelui Franței, și cele care i-au urmat — la Porto Rico, în 1976, la Londra, în 1977, la Bonn, în 1978 —, subliniindu-se, în esență, că agendele acestora au cuprins o problematică relativ constantă, referindu-se în principal la economie și vizînd dificultățile serioase cauzate acestor țări de recesiunea prelungită ce le-a cuprins pe toate, dintr-o dată. Efectul ei imediat, resimțit cu deosebită tărie, a constat în creșterea fără precedent a șomajului și inflației, în agravarea funcționării sistemului monetar și colaborării economice, toate acestea avînd repercusiuni negative asupra evoluției colaborării dintre țările industrializate însele și dintre acestea și țările în curs de dezvoltare. Această situație a fost agravată de intensificarea nemaiîntîlnită pînă acum a crizei energetice, care, în aceste zile premergătoare reuniunii „celor șapte", a căpătat în capitala niponă valoarea de simbol al dificultăților resimțite din plin de țările industrializate lipsite de resurse petroliere, cum este, de pildă, cazul Japoniei, și al țărilor vest-europene, întrucîtva mai puțin, Marea Britanie.

În comentariile lor, observatorii scot în evidență că documentele cu care s-au încheiat cele patru reuniuni anterioare, indiferent de denumirea și forma pe care au luat-o, au fost, aproape fără excepție, veritabile declarații de intenții, dincolo de care s-au putut dovedi prea puține semne practice de acord.

Reuniunea de la Tokio este așteptată cu deosebit interes, în speranța că ea va adopta, în sfîrșit, măsuri ferme prin care să se pună în practică strategia economică comună a țărilor bogate. Ea a fost pregătită mai intens decît toate cele precedente, prin patru întruniri pregătitoare — la Tokio, în martie a.c., la Washington, în mai, la Paris, în iunie, și ultima din nou la Tokio, în ajunul reuniunii — și prin numeroasele vizite reciproce la diferite niveluri, inclusiv cel mai înalt, între țările participante — cancelarul R.F.G., Helmut Schmidt, și ministrul de externe francez, François Poncet, la Washington, președintele Jimmy Carter, la Tokio —, încercîndu-se realizarea unui consens asupra problemelor ce urmau să fie înscrise pe ordinea de zi și să capteze bunăvoința aliaților, precum și a altor eventuali sprijinitori ai pozițiilor proprii.

Dacă la reuniunea de la Bonn atenția a fost concentrată asupra unor măsuri privind un evantai de probleme economice și vizînd o perioadă scurtă, acum, la Tokio, se așteaptă ca, în centrul dezbaterilor, să se afle problema energiei, încercîndu-se să se întreprindă măsuri vizînd perioade scurte, medii, dar și de perspectivă mai îndelungată, atît în ce privește energia, cît și în alte probleme economice și financiare majore. Căci, după afirmația recentă a lui Roy Jenkins, președintele Comisiei Pieței comune, invitat la reuniunea de la Tokio, problema de bază a țărilor industrializate occidentale constă în aceea că ele nu mai pot să soluționeze șomajul și alte fenomene dificile fără să înregistreze un ritm de dezvoltare economică semnificativă și susținută, pentru care însă aceste țări nu mai dispun de suficientă energie.

Problema energiei este deci cheia întregii reuniuni. Prin prisma ei vor fi abordate toate celelalte chestiuni ce se așteaptă să formeze agenda de lucru a reuniunii: inflația, structurile industriale din țările dezvoltate, îndeosebi lupta împotriva reducerii productivității în anumite sectoare, schimburile comerciale, relațiile țărilor industrializate cu țările în curs de dezvoltare, sistemul monetar internațional, securitatea acestor țări.

Pentru reuniunea de la Tokio — prima de acest fel care se ține în Asia și la scurt timp după conferința UNCTAD de la Manila — unele țări participante și-au anunțat deja public intențiile. Președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, a anunțat un „proiect de plan în patru puncte", care preconizează reducerea importurilor de petrol, eforturi în vederea reglementării pieței libere de produse petroliere din Rotterdam și din alte zone, valorificarea și a altor surse de energie și începerea convorbirilor cu țările producătoare de petrol. În măsura în care la Tokio nu se va elabora un plan coordonat de măsuri „se poate prevedea — opina șeful statului francez — o depresiune economică mondială și un val de șomaj fără precedent".

La rîndul său, Japonia a prezentat la ultima întrunire pregătitoare „un plan în cinci puncte" prin care cere stabilirea de limite la importul de petrol pentru fiecare țară, măsuri împotriva tranzacțiilor cu petrol pe piața liberă, alocări de petrol în cazuri de urgență pentru partenerii din „grupul celor șapte" care nu mai au disponibilități, eforturi comune pentru dezvoltarea surselor alternative de energie și dialogul între țările producătoare și cele consumatoare pe petrol. Explicînd acest plan, guvernul nipon subliniază necesitatea de a se lua în considerare, individual, situațiile celor șapte țări și programele lor de dezvoltare, arătînd că Japonia ar avea nevoie, pentru a asigura o creștere economică de 6,3 la sută, de circa 250 milioane tone de petrol pe an.

Președintele S.U.A., Jimmy Carter, își va dirija propunerile spre măsurile de reducere a importurilor de petrol, metodele de control asupra tranzacțiilor de pe piața liberă, unde prețul petrolului este de două ori mai mare decît cel stabilit oficial și spre dezvoltarea altor surse de energie. S.U.A. se pronunță, ca de altfel și cele-

lalte țări participante, împotriva confruntării cu țările producătoare de petrol din O.P.E.C. și, de aceea, ele resping ideea unui cartel al cumpărătorilor care ar avea ca răspuns instituirea unui cartel al producătorilor — ceea ce ar agrava contradicțiile dintre țările industrializate importatoare de petrol și țările în curs de dezvoltare producătoare de petrol.

Aici se apreciază că, de această dată, ar fi posibil ca dezbaterile să aibă loc pe baza unor eforturi comune, cel puțin în problema energiei și, în acest fel, să se sublinieze importanța cooperării trilaterale dintre S.U.A., Europa occidentală și Japonia, ca principali piloni ai lumii dezvoltate occidentale.

Această posiblitate este, însă, diminuată, între altele, și de faptul că reuniunea de la Tokio are loc în condițiile cînd, între acești trei piloni, se mențin divergențe economice și comerciale care, pe măsura trecerii timpului, în loc să fie soluționate, se accentuează. După prima criză a petrolului, din 1973, țările Pieței comune și, îndeosebi, Franța au pierdut teren pe piața internațională, în special pe cea americană, beneficiind de aceasta mai ales Japonia. Potrivit analizelor recente ale Centrului de studii prospective și de informații internaționale din Franța, partea Pieței comune în importurile Americii de Nord a scăzut de la 29 la sută în 1973, la 23,5 la sută în 1977, în timp ce partea Japoniei a crescut de la 20,5 la 23,5 la sută. Un alt fenomen sesizat — industrializarea țărilor în curs de dezvoltare a căpătat, relevă aceeași analiză, caracterul unei „mișcări profunde și ireversibile" ce cuprinde nu numai sectoarele industriale puțin importante, ci și pe cele producătoare de echipamente moderne și perfecționate.

La rîndul lor, S.U.A. sînt nemulțumite de dezechilibrul crescînd în balanța lor comercială cu Japonia, soldată anul trecut cu un deficit de 11,6 miliarde dolari. O situație similară reclamă și „cei nouă" din Piața comună, al căror deficit în comerțul cu Japonia se așteaptă să ajungă anul acesta la circa 8 miliarde dolari. Întîlnirea preliminară de la Tokio, din ajunul reuniunii la nivel înalt a țărilor vesteuropene, la care iau parte președintele Valéry Giscard d'Estaing, cancelarul Helmut Schmidt și premierii Margaret Thatcher și Giulio Andreotti, are în atenție, pe lîngă coordonarea strategiei lor în problema energetică, și relațiile comerciale cu Japonia, S.U.A. și Canada.

Discuțiile care au avut loc, în aceste zile, la Tokio, pentru a se face „ajustări pozitive" asupra termenilor în care va fi redactată declarația reuniunii, au dovedit, se pare, că părțile cedează greu acestor ajustări, preferînd — datorită pozițiilor proprii dictate de interese proprii — să se mențină în limitele unor termeni generali, mai puțin angajanți, atît între ele, cît și față de țările în curs de dezvoltare, în ciuda optimismului manifestat de premierul nipon, Masayoshi Ohira, președinte al reuniunii din Tokio, potrivit căruia dezbaterile în problemele comerciale nu vor prezenta dificultăți reale, datorită „climatului bun" creat de recentele negocieri din cadrul „rundei Tokio". Ohira admite, însă, că „cei șapte" se găsesc în dificultatea de a găsi mijloace pentru a stabili un dialog promițător între țările consumatoare și cele producătoare de petrol. Acestea din urmă susțin — așa cum declară ambasadorul Kuweitului în Japonia, Ahmed Ghaid Abdullah, — că „criza energetică și problema prețului petrolului sînt rezultatul, nu cauza instabilității mondiale", că ele reprezintă „numai un aspect al crizei economice globale". În această lumină se degajă întreaga complexitate a problemei care i-a reunit pentru a cincea oară, în cinci ani, pe șefii de stat și guvern din principalele țări industrializate occidentale.

Tokio, 27 iunie

NICARAGUA

Bătălia pentru Managua continuă

Pe toate fronturile din Nicaragua, lupta este în plină desfășurare. Guvernul Somoza se află confruntat cu înfrîngeri pe plan intern și cu accentuarea izolării sale pe plan extern. În țară, se duce una din cele mai crîncene bătălii împotriva unei dictaturi ce ține deja de trecut, dar care se cramponează cu disperare de putere. Mișcarea insurecțională nu și-a încetinit, însă, ofensiva. Bătălia pentru Managua continuă.

Evenimentele din Nicaragua pun în evidență, în această săptămînă, desfășurarea lor pe trei planuri distincte, dar strîns legate între ele: luptele în sine, cu alte cuvinte continuarea confruntărilor armate între membrii Gărzii naționale și insurgenții din cadrul Frontului sandinist de eliberare națională (F.S.E.N.) ; rezultatele reuniunii speciale a Organizației Statelor Americane, consacrată situației din Managua ; precizarea pozițiilor — față de evenimente — ale guvernului Somoza și ale opoziției.

În ceea ce privește primul aspect, trebuie relevat, de la bun început, faptul că ansamblul confruntărilor politice din Nicaragua are loc, în permanență, pe fundalul continuării luptelor armate. În tot acest timp, în această țară s-au auzit explozii, au murit oameni, a crescut numărul victimelor. Noi fronturi au fost deschise în partea de nord și de sud a țării. Trupele guvernamentale au atacat, de asemenea, cu tancuri și artilerie grea, cartierele din nord-estul capitalei, aflate în mîna insurgenților, declanșînd operațiuni și împotriva pozițiilor rebele de la frontiera cu Costa Rica. Crucea Roșie nicaraguană a arătat că, în momentul atacului forțelor somoziste la Managua, mii de civili se aflau pe străzi, numărul morților și răniților fiind foarte mare. Conducătorii militari ai Frontului sandinist au declarat, în ceea ce îi privește, că vor declanșa, în curînd, a doua fază a ofensivei, care constă în înaintarea grosului unităților patriotice din nordul țării spre capitală. Potrivit unor surse, date fiind aceste evenimente, mai mulți ofițeri ai Gărzii Naționale au cerut azil la ambasadele Columbiei și Perului.

Din cauza înverșunării evidente a luptelor, numeroși corespondenți de presă au părăsit, zilele trecute, Managua. Un motiv în plus l-a constituit faptul că William Stewart, corespondent de presă american, operator la postul de televiziune ABC, a fost ucis de către membri ai Gărzii Naționale. Colegii săi de echipă au filmat în întregime scena petrecută la Managua, proiectată apoi pe toate canalele de televiziune din S.U.A., ceea ce a făcut să crească și mai mult indignarea opiniei publice americane față de regimul Somoza. Președintele Jimmy Carter a calificat asasinarea ziaristului american drept „act de barbarie, condamnat de toți oamenii civilizați". Guvernul Somoza, care a descoperit vinovatul în persoana unui caporal, a anunțat că acesta va fi judecat de Curtea Marțială.

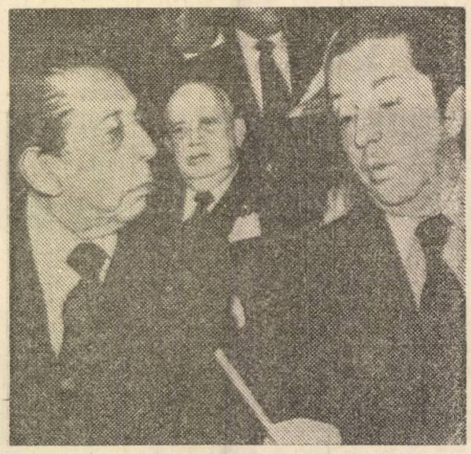

Aspect din timpul reuniunii O.S.A. de la Washington. În imagine, miniștrii de externe ai Nicaraguei (stînga) și Venezuelei (dreapta), înaintea punerii la vot a rezoluției privind situația din Managua

În urma acestor evenimente, reuniunea consultativă ministerială a Organizației Statelor Americane a adoptat, sîmbătă, la Washington, o rezoluție de condamnare a regimului nicaraguan. Au fost 17

Leon, al doilea oraș ca mărime din Nicaragua, a fost teatrul unora din cele mai înverșunate lupte dintre sandiniști și membrii Gărzii Naționale

voturi pentru, 2 contra (Nicaragua și Paraguay) și 5 abțineri (Chile, Guatemala, Honduras, El Salvador și Uruguay). Documentul reuniunii cere dictatorului Somoza să-și prezinte demisia, arătînd că „înlăturarea imediată și definitivă" a acestuia constituie condiția indispensabilă pentru restabilirea păcii în Nicaragua, pentru instaurarea, în această țară, a unui regim care să reprezinte voința poporului și care să organizeze alegeri generale, în vederea instaurării unui guvern democratic.

Reacțiile guvernelor latino-americane înaintea și în timpul reuniunii O.S.A. sînt semnificative. Întîi Costa Rica, apoi Mexic, Ecuador, Panama și Brazilia au rupt relațiile diplomatice cu regimul Somoza. Ulterior, o serie de state, între care Cuba, Panama și Granada, au anunțat că recunosc guvernul de reconstrucție națională, format de opoziție, drept singurul guvern legitim. Această atitudine exprimă clar izolarea externă a regimului, confruntat cu înfrîngerile militare la care este supus și cu necesitatea de a-și apăra în permanență pozițiile.

Pe de altă parte, țările membre ale Grupului andin (Peru, Ecuador, Venezuela, Columbia, Bolivia), care au acordat Frontului sandinist statutul de „parte beligerantă", au cerut la reuniunea O.S.A. „excluderea definitivă din organizație a regimului Somoza". Tot la reuniunea de la Washington, ministrul de externe venezuelan, Jose Zembrano, a exprimat voința statelor din Grupul andin de a acorda poporului nicaraguan ajutor de urgență în vederea „depășirii situației catastrofale".

La rîndul lor, Statele Unite au propus „înlăturarea negociată" a guvernului Somoza, crearea unui guvern interimar „de conciliere" și trimiterea în Nicaragua a unei „forțe de pace" pentru a ajuta viitorul guvern să organizeze alegeri. Mexicul a respins, însă, categoric orice intervenție a O.S.A. în Nicaragua, precizînd că „nimeni nu-i poate dicta poporului nicaraguan cum trebuie să se guverneze după răsturnarea dictatorului". Pe aceeași poziție, a respingerii intervenției O.S.A., s-au situat și alte state latino-americane.

După cum se știe, în Nicaragua a fost format, în urmă cu două săptămîni, un guvern provizoriu de reconstrucție națională, reprezentînd principalele mișcări de opoziție față de regimul Somoza. Acest guvern a anunțat că este gata să-și asume puterea imediat după căderea regimului Somoza. Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor reuniunii ministeriale consultative a O.S.A., Miguel Escoto, reprezentantul guvernului de reconstrucție națională, s-a ridicat împotriva „propunerilor de mediere" și a trimiterii unor „forțe de pace" ale O.S.A. în Nicaragua, apreciate doar ca modalități de escamotare a unei intervenții în interiorul țării. „Ruperea colectivă a relațiilor diplomatice cu regimul Somoza ar fi cea mai bună contribuție a O.S.A. la soluționarea situației din Nicaragua", ceea ce „ar convinge Garda națională că zilele regimului sînt numărate". Escoto a subliniat că singura soluție pentru actuala situație din țară este destituirea imediată a dictatorului Somoza și recunoașterea guvernului de reconstrucție națională. De altfel, conducerea Frontului sandinist a respins direct, într-o declarație, sugestia secretarului de stat al S.U.A., Cyrus Vance, făcută la reuniunea O.S.A., de la Washington, privind încetarea mișcării insurecționale în Nicaragua, cu scopul inițierii unor negocieri cu reprezentanți ai actualului regim. „Vom continua lupta pînă la capăt. Respingem orice acțiune a O.S.A. și nu vom primi nici o misiune a acesteia în Nicaragua", se afirmă în declarație. „Unica soluție acceptabilă pentru Frontul sandinist, în vederea soluționării crizei politice din țară, este instaurarea guvernului provizoriu, deja creat, și demobilizarea Gărzii naționale", a declarat, la rîndu-i, în cursul unui interviu acordat agenției France Presse, Moises Hassan, membru al Mișcării Poporul Unit (alianță a forțelor de stînga opoziționiste, din care fac parte unii din membrii guvernului provizoriu). „Acest guvern, a precizat Hassan, va fi de tranziție, urmînd ca, la un an sau doi de la instalarea lui, să organizăm alegeri democratice".

Cramponîndu-se de putere, președintele Somoza a respins, într-o declarație radiotelevizată, rezoluția adoptată de O.S.A. Ulterior, surse apropiate guvernului au declarat că Anastasio Somoza se va retrage, Congresul țării fiind convocat marți de urgență, pentru a desemna un înlocuitor la putere.

Este semnificativ răspunsul dat, încă în februarie, de ministrul de atunci al unei țări vecine cu Nicaragua, la întrebarea „Considerați că regimul Somoza se poate menține încă mult timp?". Acest răspuns este următorul : „Anastasio Somoza — al treilea dintr-o dinastie care a început în urmă cu o jumătate de secol — va mai sta puțin la putere. Este un adevăr inevitabil. Somoza aparține trecutului. Este ca o umbră care tulbură pacea Nicaraguăi, este coșmarul ei. Va dispărea curînd. Amenință inclusiv pacea în zona Americii Centrale".

Evoluția de azi a evenimentelor, cursul lor din ce în ce mai tensionat vorbesc despre o agravare a situației care face din Nicaragua punctul fierbinte din zonă, greu de adus la o temperatură normală fără înlăturarea de la putere a dictaturii Somoza și instalarea în țară a unui regim democratic, de unitate națională.

Anca Voican

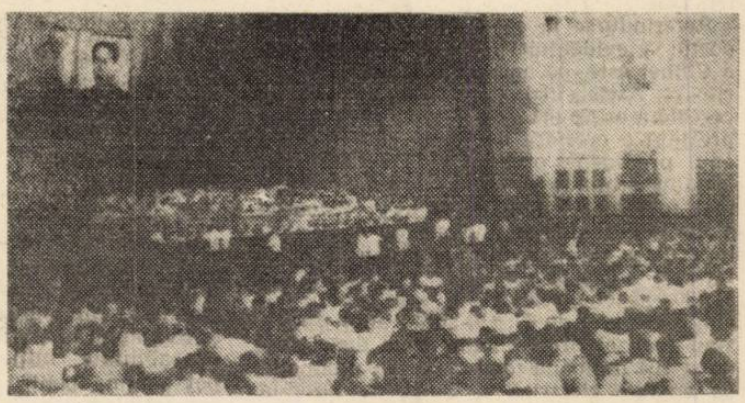

Aspect de la lucrările celei de-a II-a sesiuni a Adunării Naționale a Reprezentanților Populari a R.P. Chineze

BEIJING

Sesiunea Adunării Naționale a Reprezentanților Populari

În Marea Sală a Poporului de la Beijing se desfășoară, începînd de luni, 18 iunie, cea de-a II-a sesiune a actualei legislaturi a Adunării Naționale a Reprezentanților Populari (A.N.R.P.) a R. P. Chineze.

Așteptat cu viu interes de întregul popor chinez și urmărit cu mare atenție de cercurile ziaristice și politice din întreaga lume, evenimentul se înscrie ca un moment de referință în viața politico-socială și economică a Chinei, țară socialistă în care se înregistrează, în ultimii ani, o activitate transformatoare de o amploare neobișnuită. Această activitate vizează, deopotrivă, adoptarea celor mai adecvate măsuri pentru traducerea în viață a obiectivului stabilit la sesiunea precedentă a A.N.R.P., din martie 1978 — pentru a face din China, pînă la sfîrșitul secolului, o țară socialistă puternică, cu agricultură, industrie, știință și tehnologie moderne —, ca și întărirea democrației socialiste și a legalității socialiste, precum și alte măsuri pentru îmbunătățirea activității organizatorice în economie.

Sarcinile actualei sesiuni (la care sînt prezenți peste 3 000 de deputați, plus observatori și alți invitați, care au ocupat toate cele 10 000 de locuri ale imensei săli a Congreselor) pot fi desprinse din chiar enunțarea ordinii de zi, care a cuprins printre principalele puncte : raportul asupra activității guvernului, prezentat de Hua Guofeng, premier al Consiliului de Stat ; raportul asupra proiectului planului economic național pentru anul 1979 ; raportul asupra îndeplinirii planului de stat de venituri și cheltuieli pe 1978 și a proiectului bugetului de stat pe 1979 ; dezbaterea și aprobarea unei serii de proiecte de lege.

Cuvîntul de deschidere a lucrărilor sesiunii a fost rostit de Ye Jianying, președintele Comitetului Permanent al A.N.R.P., care a arătat — subliniind modul în care trebuie să se desfășoare dezbaterile — că „garanția fundamentală a îndeplinirii în mod corespunzător și eficient, de către guvern și stat, a muncii de promovare a modernizării socialiste a Chinei rezidă în exercitarea deplină a democrației, reținerea ideilor juste provenind de la mase și stimularea entuziasmului păturilor largi ale poporului".

În raportul asupra activității guvernului, premierul Hua Guofeng a arătat că, în cursul celor 15 luni care au trecut de la

precedenta sesiune, poporul chinez a obținut realizări remarcabile. Unitatea poporului — a subliniat vorbitorul — s-a întărit și mai mult, s-a afirmat democrația socialistă, iar sistemul egalității socialiste s-a perfecționat, O serie de probleme politice majore în legătură cu ce este bine și ce este rău, ivite în cursul revoluției culturale, au fost în mare clarificate. Au fost adoptate măsuri în domeniul cadrelor, intelectualilor, naționalităților, religiei, al problemelor chinezilor din străinătate, în legătură cu foștii industriași și oameni de afaceri, precum și în legătură cu fostul personal gomindanist care s-a alăturat poporului. A fost desăvîrșită acțiunea de renunțare la eticheta de adepți ai dreptei, iar numeroase persoane etichetate astfel pe nedrept au fost reabilitate. Este în curs acțiunea de modificare a statutului acelor moșieri și țărani bogați care muncesc de ani de zile și care au respectat legea.

„Astfel — a declarat premierul Hua — am eliminat cauza esențială a tulburărilor și dezbinărilor politice, iar situația politică activă, stabilitatea și unitatea, la care aspiră poporul de multă vreme, devin o realitate".

Referindu-se la economia națională, raportul a evidențiat că situația economică a Chinei este, pe ansamblu, bună și înfloritoare. Astfel, în 1978, producția totală de cereale a atins 304 750 000 tone, ceea ce reprezintă o creștere de 7,8 la sută față de anul precedent, producția de cereale pe locuitor situîndu-se la un nivel care n-a mai fost înregistrat în trecut ; valoarea globală a producției industriale a marcat, în același an, o creștere de 13,5 la sută, față de 1977 ; producția de oțel a fost de 31 780 000 tone, realizîndu-se, în ultimii doi ani, o creștere de 55,3 la sută ; anul trecut, s-au realizat 618 milioane tone de cărbune și 104 milioane tone de țiței ; producția de energie electrică a ajuns, în 1978, la 256 miliarde kWh ; tot în ultimii doi ani, volumul total al importurilor și exporturilor a crescut cu 53,7 la sută, iar venitul național — cu 44,4 la sută, venitul mediu al țăranilor, provenit din munca desfășurată în unitățile colective, a crescut cu 17,7 la sută ; au fost sporite, în diferite grade, salariile muncitorilor și funcționarilor ; locuințele construite și date în folosință muncitorilor și celorlalți oameni ai muncii au însumat o suprafață totală de peste 37 milioane mp, cu 33 la sută mai mult decît în anul 1977.

Vorbitorul a arătat, totodată, că mai există și dificultăți și că numeroase probleme își așteaptă rezolvarea. Există dezechilibru între diferite sectoare ale economiei și între unele ramuri industriale. În construcțiile capitale au fost întreprinse mult prea multe proiecte în același timp. De aceea — a continuat premierul Hua Guofeng — China trebuie să depună eforturi timp de trei ani, începînd din anul acesta, pentru a reajusta, restructura, consolida și îmbunătăți economia națională, pentru a asigura o realizare susținută, proporționată și accelerată a programului de modernizare. Se preconizează dezvoltarea agriculturii, industriei ușoare, industriei grele, ca și a altor ramuri industriale într-un mod armonios, păstrarea unei proporții raționale între acumulare și consum, îmbunătățirea aprovizionării cu combustibil și energie și a calității produselor.

Enunțînd direcțiile de dezvoltare a economiei, premierul Hua Guofeng a precizat că agricultura constituie baza economiei naționale, pentru sporirea producției în acest sector urmînd să fie concentrate eforturi și fonduri mult sporite ; măsuri hotărîte și efective vor fi adoptate pentru creșterea rapidă a industriei ușoare și textile, contribuind, astfel, atît la satisfacerea necesarului de bunuri pentru populație, cît și la solicitările de export și la acumularea de fonduri pentru modernizare ; printre ramurile cu o dezvoltare prioritară vor figura și industriile carboniferă, petrolieră, energetică, transporturile și comunicațiile precum și industria materialelor de construcție ; se va reduce numărul construcțiilor capitale, acordîndu-se întîietate obiectivelor-cheie din ramurile prioritare și renunțîndu-se la realizarea acelor obiective care nu sînt absolut necesare în prezent sau pentru care nu există condiții suficiente ; se vor iniția acțiuni viguroase menite să ducă la dezvoltarea științei, educației și culturii și la accelerarea formării de cadre necesare economiei ; menținînd-se baza de stabilitate a prețurilor, se va trece la reajustarea acelora care nu sînt corespunzătoare ; pe măsura creșterii producției, va crește necontenit nivelul de trai al poporului

Subliniind că politica ce va fi înfăptuită în acești trei ani este prima bătălie pentru modernizare, vorbitorul a arătat, totodată, că vor fi luate măsuri energice pentru dezvoltarea comerțului exterior, extinderea cooperării economice și a schimburilor tehnice cu alte țări și vor fi adoptate diferite practici raționale, folosite în prezent pe plan internațional, pentru a atrage fonduri din străinătate. Bazîndu-se, în principal, pe principiul dezvoltării independente, China va prelua de la alte țări tot ce este mai valoros, importînd în mod selectiv tehnologia avansată de care are nevoie urgentă în procesul de modernizare.

Vorbind despre necesitatea întăririi democrației socialiste și a sistemului legalității socialiste, premierul Consiliului de Stat a subliniat că numai în condițiile unei depline democrații oamenii se pot emancipa din punct de vedere intelectual și ca stăpîni ai țării lor, pot manifesta responsabilitate, inițiativă și spirit creator, pot acționa pentru analizarea și rezolvarea problemelor în diferite domenii ale economiei naționale, pot prezenta propuneri creatoare și pot face invenții și descoperiri. Democrația politică fiind un element esențial pentru cele patru modernizări — în agricultură, industrie, știință și tehnologie —, este necesar — subliniază raportul — să se extindă și să se consolideze permanent democrația, să fie întărit centralismul democratic. A fost subliniată, de asemenea, importanța îmbunătățirii cît mai rapide a sistemului legalității socialiste.

În analiza situației internaționale, premierul Hua Guofeng a evidențiat contribuția activă a popoarelor lumii la frînarea agresiunii și apărarea păcii mondiale. El și-a exprimat convingerea că este posibilă evitarea izbucnirii unui război, cu condiția ca popoarele lumii să-și întărească unitatea și să-și consolideze eforturile.

El a arătat că deși China a declarat că după expirare nu va prelungi Tratatul de prietenie, alianță și asistență mutuală chino-sovietic, guvernul chinez a avansat totuși propunerea angajării de negocieri pentru soluționarea problemelor majore și îmbunătățirea relațiilor între cele două țări.

Modernizarea socialistă a Chinei — se relevă în încheierea raportului — are nevoie de o situație internațională pașnică durabilă.

Deputații au trecut, apoi, la discutarea, pe secții, a raportului de activitate a guvernului. De asemenea, a fost audiat raportul asupra proiectului planului economic național pe anul 1979, prezentat de Yu Qiuli, vicepremier și ministru însărcinat cu Comisia de Stat pentru planificare, precum și proiectul de buget pe anul 1979, prezentat de ministrul finanțelor.

La ora închiderii ediției revistei noastre, lucrările sesiunii continuă.

Ștefan Stancu

REPORTAJ PE GLOB

Despre Bristol, oarecum...

George Serafin

Citisem, cu ani în urmă, într-un ziar oarecare, că cel mai cunoscut oraș englez după Londra ar fi Bristol. Dovada ? Cu excepția capitalei, nici o altă urbe a Regatului Unit nu se bucură de onoarea de a împrumuta numele său unor hoteluri răspîndite în toată lumea. Hotel Bristol la Frankfurt, hotel Bristol la Milano, hotel Bristol la Calcutta și așa mai departe. În general, hoteluri nu de lux, nici de categoria I, dar solide, cu un confort cinstit, cu prețuri (relativ) convenabile.

Și întîmplarea a făcut să mă aflu într-o bună zi la Bristol. La aceeași latitudine cu Londra, cam 165 km spre vest, cele două orașe marcînd, spre răsărit, spre apus, punctele ce leagă cea mai scurtă linie dreaptă din sudul Angliei. Ca și Londra, dezvoltarea Bristol-ului a fost determinată de comerț. Iată, deci, explicația popularității sale hoteliere în diferitele părți ale globului. După cum, la fel de adevărat este faptul că prea puține din aceste hoteluri au fost construite

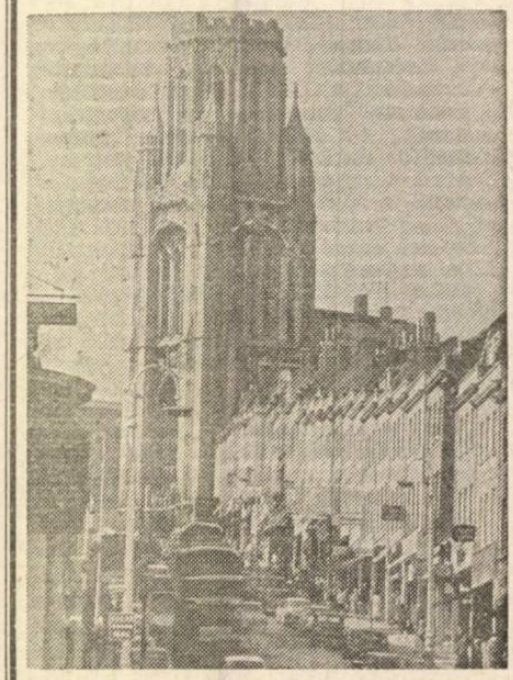

Pe Park Street, prăvăliile urcă pînă la turnul Universității

Important centru industrial, Bristol rămîne, însă, și un foarte pitoresc oraș

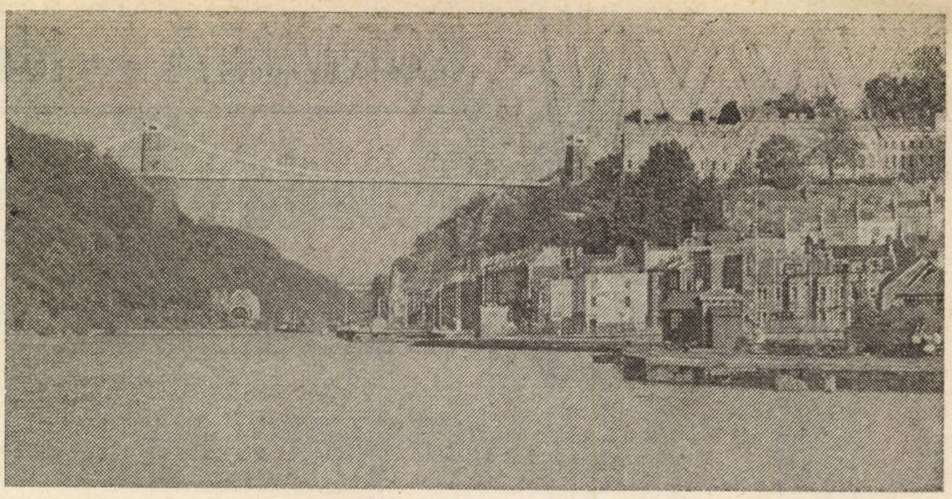

și au împrumutat numele orașului englez, după cel de-al doilea război mondial. Observația nu vrea să însemne că Bristol-ul nu face comerț și în zilele noastre. Dimpotrivă. Pe lîngă particularitatea de a fi cel mai important port britanic aflat în proprietatea municipalității locale, noile sale construcții, docuri, magazii, depozite etc. mărturisesc extinderea remarcabilă a activității portuare a orașului. Practic, sînt puține mărfurile aflate în circulația mondială care să nu își găsească un debușeu sau tranzit prin Bristol. Începînd cu produsele petroliere – aproape trei milioane tone pe an – apoi, cereale, tutun, ceai, cafea, dar și cupru, zinc, fosfați etc., etc.

Poziția favorabilă și facilitățile de transport, dinspre mare și înspre înlăuntrul țării, au determinat atît dezvoltarea hinterlandului portului, cît și devenirea regiunii sale ca atare într-unul din principalele centre de distribuire a bunurilor de care are nevoie țara.

Dar, oricît de importante ar fi activitățile sale portuare, Bristol-ul s-a impus atenției prin industria sa aviatică. De la primul avion militar construit cîndva în lume, Boxkite, și pînă la primul supersonic de pasageri, Concorde, orașul este locul de naștere a unei extrem de largi game de avioane și unul din marile centre mondiale de cercetări în domeniul aviației. Să ne grăbim să adăugăm – de cooperare internațională în domeniul zborului.

Cînd, în iunie anul trecut, președintele

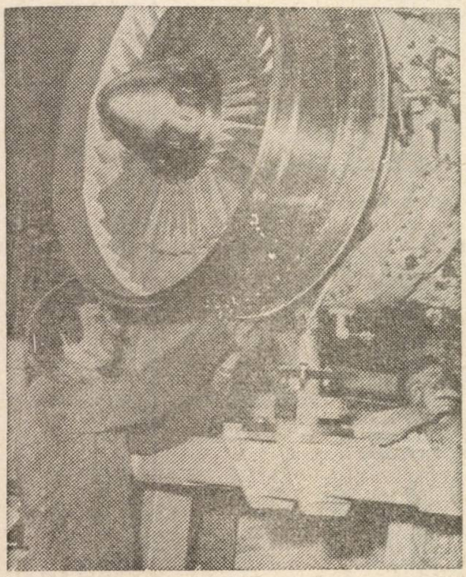

Într-una din secțiile firmei Rolls Royce, unde se construiesc motoarele pentru supersonicul Concorde

României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vizitat aceste întreprinderi, ca și secția din Bristol a motoarelor Rolls-Royce, premisele unei cooperări fructuoase în domeniul aviației și-au găsit o fericită materializare nu numai datorită voinței manifestate în acest sens de cele două părți, ci și grație unei tradiții de cunoaștere și prețuire reciprocă.

Populația Bristol-ului, de circa 420 000 de locuitori, trăiește, firește, în primul rînd de pe urma activităților portuare și industriale. Oricît de industrializat ar fi însă el, un oraș din Anglia are întotdeauna ambiția de a fi și altceva. De pildă, un centru de cultură. În materie de învățămînt elementar și secundar, Bristol-ul se mîndrește cu reputația de a fi unul din orașele cele mai progresiste în acest plan, datorită facilităților pe care le au copiii de a urma direct diversele școli secundare după terminarea celor elementare. În ce privește Universitatea, frecventată de 6 500 studenți, ea a fost fondată în 1876, cel mai ilustru cadru de conducere onorific fiind Winston Churchill, din 1929 pînă la moartea sa, în 1965. Politehnica, Medicina și Fizica sînt printre facultățile cele mai renumite, dar un interes crescînd prezintă secțiile de urbanistică și planificare urbană.

Orașul a traversat după război o perioadă de mari înnoiri. Centrul comercial, distrus de aviația nazistă, a fost refăcut încă din 1950, în viziunea arhitecților un loc mereu mai important în viața orașului trebuind să-l aibă zonele eliberate și ferite de traficul automobilistic. Ca atare, noi zone de acest gen au fost construite, altele sînt în curs de amenajare și, împreună cu acestea, construcții numeroase destinate spitalelor și clinicilor, bibliotecilor publice, sălilor de teatru, vechiul Colston Hall devenind, printr-o serie de refaceri radicale, una din sălile de concert cu o acustică rar întîlnită în instituțiile similare ale Europei. Pentru amatorii de „curiozități" sau „rarități", Bristol-ul oferă cîteva unicate. Ca, de pildă, **Great Britain,** primul vas de pasageri construit din fier, în urmă cu aproximativ 140 de ani, readus acum pe docul uscat unde a fost construit și vizitat în ultimul deceniu de cinci sute de mii de oameni din întreaga lume ; sau biserica St. Mary Redcliffe, pe care Elisabeta I o considera „cea mai frumoasă biserică din Anglia". În nici un caz nu trebuie ocolit Teatrul Regal, inaugurat în 1766, unul din primele teatre din țară cu stagiune permanentă. În ce privește secolul al XIX-lea, monumentele lăsate de el sînt prea „noi" pentru a ne mai opri asupra lor.

Trenul care ne-a dus – și ne-a readus – de la Londra la Bristol este leit trenurilor descrise de Agatha Christie în numeroasele ei romane. Pasagerii intră, de pe peron, direct în compartimentul rezervat, unul din vagoane fiind însă supraetajat. Peisajul nu oferă un prea mare divertisment, dar îți inspiră un gînd : în ce privește Anglia, străinul cunoaște mai ales viața marilor orașe sau intră în contact cu mărturiile elocvente ale înaltului grad de industrializare a țării. Cum este însă agricultura acestei țări ? Mai există, oare ? Interlocutorii britanici ne-au lămurit că agricultura există și prosperă. Cei 2,5 la sută locuitori ai țării angajați în producția agricolă asigură astăzi două treimi din necesarul de alimente al populației. Față de o treime, în 1945. Și, cine ar fi crezut, partea ce revine agriculturii în producția națională globală depășește ca valoare cu peste trei mii de milioane lire sterline valoarea producției realizată de industria automobilelor și carboniferă, luate împreună. Explicația înaltei productivități obținute în agricultură o oferă atît organizarea, cît și mecanizarea, severa selecție calitativă la semințe și șeptel, dezvoltarea activității de cercetare. Se adaugă specializarea fermelor și buna colaborare realizată de acestea în cadrul diferitelor cooperative. În fond, operează la englezi, cu eficiență, o stare de spirit și o atitudine cît se poate de firești : cînd cei 56 milioane de locuitori ai insulei dispun, practic, de relativ puțin pămînt cultivabil, grija pentru valorificarea acestuia devine o preocupare prioritară. Așa cum se întîmplă la Londra cu minigrădinițele din jurul caselor în cartierele rezidențiale, cărora proprietarii le acordă o atenție și o dragoste devenite, pentru străini, subiect de anecdote, la fel există, la scara întregii națiuni, conștiința că pămîntul este un bun prea valoros și necesar pentru a fi neglijat. Mai cu seamă că Piața comună a adus în fața Marii Britanii neplăcuta obligație de a renunța la unele obișnuințe în materie de organizore economică, ceea ce, în condițiile dispariției vechilor tipare de raporturi în cadrul Commonwealthului, n-a făcut decît să adîncească unele probleme economice ale țării.

Există la englezi, dacă te ostenești să-i analizezi cu bunăvoință, o trăsătură distinctă care explică multe din viața politico-socială și economică a acestei națiuni. Refractari și ostili unor schimbări care îi obligă la renunțarea unor habitudini seculare, ei dovedesc uneori o surprinzătoare voință de experimentare a ceva nou. De pildă, este notorie repulsia unei importante părți a populației britanice față de modificările în modul de trai pe care le-a impus dispariția imperiului colonial și integrarea vest-europeană. În același timp, același popor care începuse să recunoască meritele guvernului Callaghan în redresarea economică a țării, a preferat, la ultimele alegeri, să acorde o șansă și conservatorilor și, totodată, să experimenteze o conducere feminină a guvernului lor, în persoana doamnei Margaret Thatcher.

XXXV
23 AUGUST 1944
23 AUGUST 1979

ROMÂNIA — idei în acțiune

Ecuația DEZARMARE — DEZVOLTARE: exigențe ale unei abordări de fond

Constantin Ene

Două evenimente — încheierea la Manila, la începutul acestei luni, a celei de-a V-a sesiuni a Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare și reluarea, în aceste zile, a lucrărilor Comitetului pentru dezarmare de la Geneva — invită la reflecție asupra celor două probleme cardinale ale vieții internaționale pe care le semnifică : DEZVOLTAREA și DEZARMAREA. Că ele se succed la un scurt interval de timp constituie, desigur, o simplă coincidență calendaristică. Nu este, însă, mai puțin adevărat că frecvența mare a reuniunilor și dezbaterilor internaționale în aceste domenii pune în evidență faptul că problemele dezvoltării, ca și cele ale dezarmării au intrat într-o fază acută, că rezolvarea lor a devenit de importanță vitală pentru pacea și securitatea mondială, pentru progresul omenirii.

(I)

UNCTAD V, cu rezultatele cunoscute, a înregistrat un moment de criză pe planul eforturilor în vederea soluționării problemelor grave ale vieții economice internaționale, în primul rînd a lichidării subdezvoltării. Faptul s-a datorat complexității acestor probleme, dar mai ales atitudinii negative a unora dintre țările industrializate, lipsei voinței lor politice de a discuta și negocia. Progresele marcate sînt modeste. Cum, însă, rezultatele unei asemenea dezbateri internaționale sînt evaluate, nu numai în raport cu rezoluțiile adoptate, ci și cu crearea atmosferei politice de natură să conducă la schimbările necesare, efectele UNCTAD V vor decurge atît din ceea ce a realizat, cît și din ceea ce nu a reușit să facă. Contribuțiile pozitive ale conferinței se vor resimți mai ales pe planul gîndirii asupra strategiei dezvoltării următorului deceniu și în anii ce vor urma. Tema de bază care a dominat lucrările a fost **necesitatea unor schimbări structurale** în relațiile economice internaționale, iar dezbaterile au conturat direcțiile fundamentale în care se cer asemenea schimbări. Ele vizează modificări în modelul producției, consumului și comerțului în economia mondială, printr-un ritm de creștere economică mai rapid al țărilor în curs de dezvoltare, comparat cu ritmul țărilor dezvoltate ; creșterea participării țărilor în curs de dezvoltare, în contextul internațional, la controlul efectiv asupra folosirii propriilor lor resurse și la procesul deciziilor internaționale ; reforma cadrului instituțional — reguli și principii — care călăuzește fluxurile comerciale internaționale, ale tehnologiei și financiare ; stabilirea unor raporturi noi, într-o economie mondială restructurată, prin dezvoltarea cooperării economice între țările în curs de dezvoltare și prin comerț și cooperare economică între țări cu sisteme social-economice diferite.

Ca și UNCTAD V la timpul său, noua rundă a Comitetului pentru dezarmare începe, de asemenea, pe fundalul lipsei de rezultate concrete în domeniul negocierilor. Ordinea de zi conține o arie largă de teme, reprezentînd probleme majore pe planul dezarmării și al dialogului internațional în materie : începerea de negocieri pentru încetarea producției tuturor tipurilor de arme nucleare și trecerea la reducerea lor treptată, pînă la eliminarea totală ; interzicerea tuturor experiențelor cu arma nucleară ; interzicerea producției de arme chimice ; interzicerea unor noi tipuri și sisteme de arme de distrugere în masă ; asigurarea securității statelor nenucleare împotriva unui atac nuclear. Rezultatele vor depinde însă, și aici, de voința politică a statelor, în primul rînd a statelor cel mai puternic înarmate, de a dezarma, de a se angaja în negocieri autentice, de a utiliza constructiv cadrul mai democratic de negocieri care a luat ființă în urma sesiunii speciale a O.N.U. consacrată dezarmării. Pentru aceasta este nevoie ca toate statele să-și modifice viziunea asupra vieții internaționale, să renunțe la politica de forță.

O gravă incompatibilitate : înarmare — dezvoltare

Cursa înarmărilor perpetuează forța și dominația celor mai puternici, ea apare ca o manifestare a factorilor structurali de inegalitate. Pentru înfăptuirea dezarmării este necesar, de aceea, ca statele să accepte **schimbări în funcțiile puterii.** În realizarea dezvoltării și dezarmării se **întîlnesc, astfel, două fețe ale aceluiași imperativ, de transformare a structurilor internaționale și a sistemului de relații tradiționale, întruchipat în cerința instaurării noii ordini economice și politice internaționale.**

Conceptele dezvoltării și dezarmării se întîlnesc, însă, nu numai din punct de vedere al naturii lor revoluționare. Relația lor are și un **conținut foarte concret.** Ele se întrepătrund și se condiționează reciproc.

Cursa înarmărilor este în contradicție cu nevoile dezvoltării economice, constituie un obstacol în calea eforturilor pen-

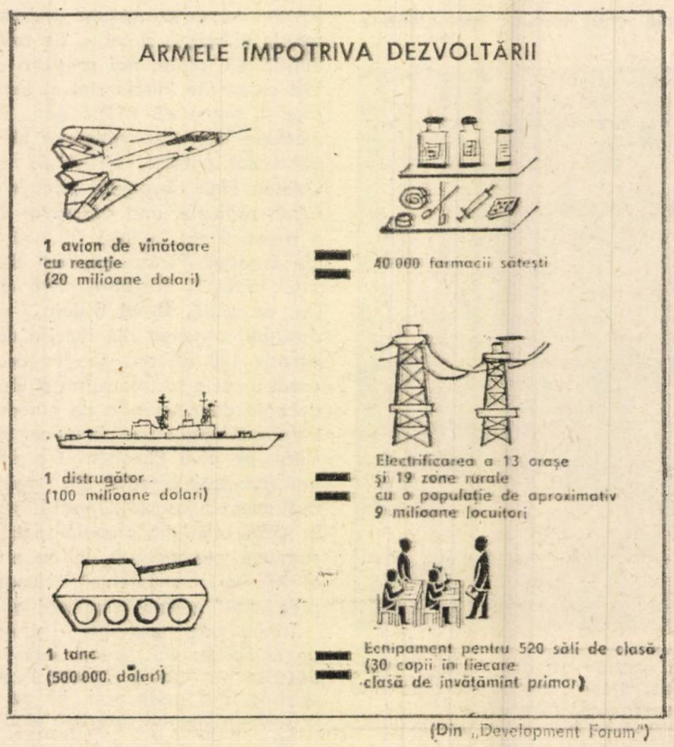

(Din „Development Forum")

„Continuarea cursei înarmărilor exercită o influență nefastă asupra nivelului de trai al popoarelor, frînează progresul și bunăstarea întregii omeniri. Or, dacă fiecare țară ar accepta să-și reducă cheltuielile militare cu numai 10 la sută, la nivelul celor aproape 400 de miliarde dolari cît se cheltuiesc în acest an pentru înarmări s-ar putea obține circa 40 de miliarde dolari ; în cazul cînd circa jumătate din această sumă ar fi pusă la dispoziția unui fond special al Organizației Națiunilor Unite pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare, s-ar putea realiza pe această bază progrese substanțiale pe calea dezvoltării lor, a progresului economico-social".

NICOLAE CEAUȘESCU

tru lichidarea subdezvoltării, frînează rezolvarea celorlalte probleme de care depinde viitorul omenirii. Ea amplifică problemele comune ale națiunilor și slăbește efortul de cooperare necesar soluționării lor.

Două studii întocmite pînă în prezent de O.N.U. — la inițiativa țării noastre — pe tema consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor pun în evidență multitudinea și gravitatea incidențelor înarmărilor asupra problemelor dezvoltării. Ultimul studiu, din 1977, enunță concluzia finală, bazată pe fapte și pe analiză științifică, că „o dezvoltare într-un ritm acceptabil este dificil, dacă nu imposibil de reconciliat cu continuarea cursei înarmărilor". Înarmările absorb, anual, în lume peste 400 miliarde de dolari, sumă care reprezintă 5—6 la sută din produsul total mondial.

Efectele se manifestă, în primul rînd, în distorsiunile economice pe care le provoacă tuturor statelor, prin gestiunea nerațională a resurselor materiale și umane, prin alimentarea inflației și a celorlalte perturbații.

Ele se reflectă, în al doilea rînd, în politicile internaționale, nu numai în domeniul militar, dar și în domeniile comerțului internațional, al cooperării și, în general, al schimburilor — toate influențate de climatul de confruntare propriu cursei înarmărilor.

Se resimt, în al treilea rînd, în accentuarea și exacerbarea problemelor majore care confruntă comunitatea internațională — cu precădere, decalajele economice, cheltuielile pentru înarmare stînd în calea unui efort global conjugat al statelor pentru atacarea lor. În perioada 1960—1976, totalul asistenței către țările în curs de dezvoltare a reprezentat doar 0,3 la sută din produsul global al țărilor donatoare, în timp ce aceleași țări au alocat 6,2 la sută din produsul lor pentru înarmări. Decalajele economice și subdezvoltarea se accentuează prin antrenarea a înseși țărilor în curs de dezvoltare în cursa înarmărilor, ca urmare a exportului de armament. Deși, în majoritatea cazurilor, cheltuielile lor militare sînt reduse în termeni absoluți, implicațiile sînt deosebit de dăunătoare pentru economii aflate în stadiul inițial al dezvoltării.

La rîndul ei, perpetuarea distorsiunilor în dezvoltarea economică, a decalajelor economice și a subdezvoltării accentuează diferențierile politice între state, stimulează confruntarea și politica sferelor de influență, erodează securitatea internațională, dînd impulsuri continue accelerării cursei înarmărilor. Pentru menținerea păcii și a securității mondiale, realizarea de progrese substanțiale în domeniul dezvoltării apare ca o condiție esențială. Pacea și securitatea nu pot fi asigurate într-o lume în care cresc decalajele economice între țări ; pentru o reală securitate este nevoie de cooperare, de schimburi și interdependență crescîndă, de o lume în care inegalitățile să se reducă continuu.

Așadar, **relația dintre dezarmare și dezvoltare are un caracter obiectiv.** Devine, de aceea, tot mai actuală întrebarea, cum poate fi transpusă această relație obiectivă pe planul acțiunii practice, astfel încît — menținîndu-și în totalitate specificul, în raport de caracterul propriu domeniului — eforturile pe cele două planuri să se sprijine reciproc și să faciliteze scoaterea negocierilor, în ambele domenii, din impasul în care se află. Pentru că trebuie arătat deschis că nici problemele dezarmării, nici problemele dezvoltării nu au devenit încă obiectul unor măsuri hotărîte și decisive din partea guvernelor.

Privită din acest punct de vedere, identificarea relației dezarmare—dezvoltare — preocupare încă incipientă în cadrul internațional — reprezintă un **efort conceptual nou,** în vederea găsirii unor noi pîrghii de acțiune și deschiderii unor noi perspective. Noul concept se poate dovedi esențial în procesul formulării strategiei internaționale a dezvoltării pentru următorul deceniu.

Un puternic factor mobilizator

Pînă în prezent, activitatea desfășurată pe acest plan s-a preocupat, în afară de sesizarea relației existente între cele două domenii, pe de o parte, de volumul resurselor consumate prin cursa înarmărilor și scopurile social-economice constructive pentru care ar putea fi utilizate, iar, pe de altă parte, de procesele sociale, politice, economice și instituționale — interne și internaționale — care ar putea fi declanșate pe calea eliberării resurselor uriașe folosite în prezent pentru înarmări. În această activitate s-au înscris studiile realizate la O.N.U., în 1962 și 1972, intitulate „Consecințele economice și sociale ale dezarmării" și cele două studii menționate, privind consecințele cursei înarmărilor, din 1971 și, respectiv, 1977. Un al treilea studiu, pe aceeași temă, urmează să fie efectuat, în 1982, menținînd în mod constant evoluțiile pe planul efectelor cursei înarmărilor în atenția guvernelor și a opiniei publice. Relația dezarmare-dezvoltare a fost evocată, de asemenea, în repetate rînduri, în documente ale Adunării Generale a O.N.U. — în programele celor două decenii pentru dezvoltare, precum și în Declarația și Programul de acțiune privind instaurarea noii ordini economice internaționale. Carta drepturilor și obligațiilor economice ale statelor, adoptată de O.N.U. în 1974, prevede, de asemenea, că „toate statele au datoria de a promova înfăptuirea dezarmării generale și totale sub un control internațional efectiv și de a folosi resursele eliberate pe calea unor măsuri de dezarmare efective pentru dezvoltarea economică și socială a țărilor alocînd o parte substanțială a unor asemenea resurse ca mijloace suplimentare pentru nevoile de dezvoltare ale țărilor în curs de dezvoltare". (Art. 15).

Studiile și chemările de acest gen nu și-au propus însă — și, în consecință, nu au declanșat — programe de acțiune. Principalul lor scop a fost educativ sau de înregistrare în documente internaționale a răspunderilor ce revin statelor față de cele două domenii. Necesitatea utilizării relației dezarmare-dezvoltare în mod activ a fost pusă în evidență de sesiunea specială a O.N.U. consacrată dezarmării. Documentul final al sesiunii a stabilit întocmirea, de către un grup de experți guvernamentali, a unui raport detaliat asupra relației dintre dezarmare și dezvoltare care „să deschidă perspective și să fie orientat spre formularea de politici", să ajungă la concluzii care să poată ajuta la determinarea unor măsuri practice de realocare pentru dezvoltarea economică și socială, în special în avantajul țărilor în curs de dezvoltare, a resurselor folosite în prezent în scopuri militare și care ar putea fi eliberate pe calea unor măsuri de dezarmare. Grupul de experți — din care face parte și un reprezentant al țării noastre — și-a început activitatea. Prin consultarea largă a unui număr important de institute de cercetări în materie, atît naționale cît și internaționale, a căror colaborare a reușit să o mobilizeze, grupul de experți ar putea pune bazele unui adevărat sistem de studiu pe plan internațional asupra relației dezarmare-dezvoltare, cu largi perspective. Alături de alte activități internaționale, **o asemenea acțiune ar putea imprima un nou curs, de asociere a procesului dezarmării cu satisfacerea nevoilor economice și sociale ale maselor largi populare din toate țările, cu lichidarea subdezvoltării** — de natură să ofere, în perspectivă, **ideea mobilizatoare a unei largi mișcări internaționale,** capabilă să pună stavilă risipei monstruoase de resurse materiale și umane, în timp ce două treimi din populația globului trăiește în subnutriție și nevoie.

Propunerile României — bază pentru acțiuni conjugate

Rezultatele UNCTAD V — negative în ce privește cele mai multe dintre problemele principale aflate pe ordinea sa de zi — dau o relevanță specială necesității de **a se explora cu hotărîre toate căile, inclusiv unele căi alternative,** pentru soluționarea grabnică a problemelor grave care confruntă economia mondială și relațiile economice internaționale, pentru lichidarea decalajelor economice și a subdezvoltării. Pe acest fond, apare într-o lumină și mai clară **semnificația profundă și actualitatea deosebită a propunerilor conținute în mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu, adresat celei de-a V-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare. „Pornind de la necesitatea ca țările rămase în urmă să primească un sprijin material mai substanțial și concret în eforturile lor de depășire a decalajelor economico-sociale** — arăta președintele României — **propunem constituirea cît mai grabnică a Fondului comun de dezvoltare, care să se alcătuiască prin participarea țărilor industrializate, precum și prin economiile realizate pe baza reducerii cheltuielilor militare. România propune reducerea acestor cheltuieli de către toate statele cu 10—15 la sută, din care jumătate să fie alocată pentru ajutorarea țărilor slab dezvoltate. Acest fond să fie pus la dispoziție, cu prioritate, țărilor în curs de dezvoltare care au un venit național anual pe locuitor pînă la 500—600 dolari și să fie folosit efectiv pentru realizarea programelor de dezvoltare a industriei, agriculturii, căilor de comunicații și celelalte ra-**

muri ale economiei naţionale. Ajutorul să fie acordat, de asemenea, în primul rînd ţărilor care alocă, ele însele, 20 la sută, pentru propria dezvoltare şi care nu cheltuiesc pentru înarmare mai mult de 4—5 la sută din venitul naţional".

În domeniul cooperării internaţionale nu se poate afirma că un canal ar fi mai eficient decît altul. Ce se poate spune însă este că, în problemele economice şi sociale, UNCTAD reprezintă, probabil, forul cel mai larg şi mai adecvat pentru examinarea acestor probleme din punct de vedere global. De aceea, prezentarea în cadrul UNCTAD a propunerilor ţării noastre — larg cunoscute, acum, pe plan internaţional — privind îngheţarea bugetelor militare şi trecerea la reducerea lor treptată, urmînd ca o parte din resursele astfel eliberate să fie folosite de fiecare stat în parte, iar cealaltă parte să fie destinată sprijinirii ţărilor în curs de dezvoltare cu venitul naţional cel mai redus, dobîndeşte o valoare specială în cadrul eforturilor UNCTAD de căutare a unor căi şi mijloace noi, care să scoată negocierile internaţionale pe planul dezvoltării din imobilism, de elaborare a unor noi forme de acţiune care să conducă la schimbările globale de structură cerute de noua ordine economică internaţională.

Desigur, o idee nu devine acţiune imediat. Orice acţiune are, însă, la bază o idee, care şi-a făcut, la timpul, drum şi a terminat prin a deveni o forţă mobilizatoare. Conceptul românesc privind relaţia dezarmare-dezvoltare, în modul în care a fost formulat la UNCTAD V, poate da un astfel de impuls. El întruneşte condiţiile pentru a putea deveni un factor mobilizator, de acţiune, în sensul preocupărilor actuale : a) **se adresează tuturor ţărilor, oferind avantaje atît ţărilor în curs de dezvoltare, cît şi celor dezvoltate, printr-un efort de împletire a intereselor proprii naţionale cu cele ale economiei mondiale,** b) **vizează nevoile popoarelor, ale maselor populare din toate ţările,** c) **oferă mecanismul de transfer al fondurilor din sectorul militar în cel al dezvoltării economice.**

(Va urma)

Anchetă „LUMEA"

ROMÂNIA — iniţiative constructive, sugestii practice

Privind iniţiativele şi propunerile româneşti în domeniul dezarmării şi, cu precădere, al impactului ei asupra dezvoltării, reproducem, în cele ce urmează, opinii ale unor personalităţi politice pe care redactorii şi colaboratorii noştri au avut, recent, prilejul să le întîlnească în cadrul Conferinţei UNCTAD de la Manila şi a reuniunii Comitetului pentru dezarmare de la Geneva.

Carlos Romulo
ministrul de externe al Filipinelor, preşedintele celei de-a V-a sesiuni a UNCTAD

Mesajul preşedintelui Nicolae Ceauşescu adresat Conferinţei UNCTAD a fost un mesaj remarcabil, deoarece domnia-sa a făcut sugestii foarte constructive. Una din sugestiile sale a fost că bugetul militar al tuturor naţiunilor ar trebui redus, iar suma obţinută în urma acestor reduceri trebuie folosită ca ajutor pentru ţările în curs de dezvoltare. Aceasta este o sugestie practică, deoarece, în acelaşi timp, prevede reducerea armamentelor şi acordarea unui ajutor concret ţărilor în curs de dezvoltare. De aceea, cred că mesajul preşedintelui Nicolae Ceauşescu este unul dintre cele mai constructive pe care le-am auzit în cursul acestei conferinţe.

Fernando Altmann
ministrul economiei, industriei şi comerţului din Costa Rica

Fără îndoială, există o mare convergenţă de opinii între poziţia noastră şi propunerile formulate în mesajul preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Pînă astăzi, nici un şef de stat nu a fost atît de explicit în propunerile sale ca preşedintele României care a argumentat clar necesitatea de a se reduce bugetele militare, de a se acorda ajutoare naţiunilor ale căror cheltuieli militare nu depăşesc 4—5 la sută. Împărtăşim, de aceea, în totalitate, poziţia României. Există convergenţe de păreri şi în privinţa utilizării fondului pentru produsele de bază de care trebuie să beneficieze toate naţiunile. Acestea sînt produse care, în majoritatea lor, se află în ţările în curs de dezvoltare, ţări care trebuie să facă sacrificii enorme pentru a putea găsi o bună piaţă de desfacere în statele dezvoltate. În multe cazuri, aceste din urmă ţări impun taxe vamale care dublează, uneori, preţul produselor. În actualul sistem economic, ţările în curs de dezvoltare sînt nevoite să-şi vîndă materiile prime ţărilor dezvoltate, care, dispunînd de o tehnologie pe care o păstrează cu mare grijă aproape în folosinţă exclusivă, prelucrează aceste materii prime şi ni le revînd sub forma unor produse industrializate, în schimbul unor cantităţi enorme de bani. Sub acest aspect, credem că se poate vorbi, de asemenea, de o mare convergenţă de opinii cu propunerile din mesajul preşedintelui Nicolae Ceauşescu, propuneri pe care le împărtăşim în întregime.

Dragomir Djakić
membru al delegaţiei R.S.F. Iugoslavia la Comitetul pentru dezarmare

O adevărată pace internaţională şi o reală securitate nu vor putea fi realizate pe fundamentul cursei înarmărilor sau pe fundamentul aşa-numitului echilibru al puterii. Aceste obiective pot fi înfăptuite doar prin dezarmare, prin cooperare între state, pe baza egalităţii şi înţelegerii reciproce pentru problemele securităţii individuale a fiecărei ţări. Cursa înarmărilor, care se amplifică îngrijorător, avînd un caracter global, absoarbe o imensă cantitate de materii prime, resurse umane şi naturale. Este vorba, prin urmare, de o imensă povară economică pentru toate statele, cu consecinţe negative asupra dezvoltării economice şi distructive asupra relaţiilor internaţionale.

Atît România cît şi Iugoslavia au arătat un interes excepţional problemelor dezarmării. De aceea, ele şi-au dedicat întreaga activitate acestei probleme, atît în Comitetul pentru dezarmare, cît şi, pe un plan mai larg internaţional, prin propuneri concrete şi insistînd pentru soluţii şi rezoluţii în problemele substanţiale.

Felipe Valdivieso
şeful delegaţiei peruane la UNCTAD V

Aş vrea să spun că mesajul preşedintelui Nicolae Ceauşescu mi-a produs o mare satisfacţie, nu numai datorită clarităţii cu care sînt expuse problemele principale, ci şi pentru că el reflectă o mare asemănare între poziţiile României şi cele ale guvernului peruan. Pot spune că sîntem pe deplin de acord cu toate la un loc şi cu fiecare în parte dintre propunerile preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Domniasa a înţeles foarte bine care sînt interesele ţărilor în curs de dezvoltare, şi toate propunerile sale sînt orientate spre satisfacerea intereselor ţărilor noastre. Consider, deci, că acesta este un document de excepţională valoare, este unul din documentele cele mai importante dintre cele citite sau prezentate în faţa conferinţei. În recomandările sale, preşedintele Nicolae Ceauşescu propune teme prioritare, precum şi altele în a căror rezolvare sîntem deosebit de interesanţi, ca, de exemplu, cele legate de dezvoltarea învăţămîntului, de dezvoltarea comerţului în general, de necesitatea strîngerii legăturilor dintre ţările în curs de dezvoltare.

Noi apreciem că România joacă un rol de excepţională importanţă în politica internaţională, datorită contribuţiilor preşedintelui Nicolae Ceauşescu şi, în mod deosebit, în cadrul Naţiunilor Unite. Iniţiativele sale în direcţia înfăptuirii dezarmării, activizării colaborării internaţionale şi instaurării unei păci solide şi stabile, bazate pe dreptul fiecărei naţiuni de a trăi demn, sînt iniţiative pe care Peru le-a primit cu mare entuziasm şi pe care le sprijină cu toată puterea în forurile internaţionale.

Politica promovată de preşedintele Nicolae Ceauşescu este o politică de independenţă, pe care noi, peruanii, care sîntem angajaţi în dobîndirea unei mai mari libertăţi de acţiune, o considerăm drept un exemplu demn de urmat. Cred că, pe plan internaţional, România joacă un rol de frunte datorită — repet — iniţiativelor preşedintelui Nicolae Ceauşescu, şi avem speranţa că multe dintre acestea vor fi puse în practică.

Solidaritate deplină cu cauza dreaptă a poporului coreean

Poporul român, alături de forțele democratice și progresiste de pretutindeni, marchează, și în acest an, „Luna de solidaritate cu lupta poporului coreean", *care prilejuiește o nouă reafirmare a prieteniei trainice dintre România socialistă și R.P.D. Coreeană, a sprijinului deplin acordat de țara noastră cauzei drepte a poporului coreean, luptei sale pentru împlinirea aspirației fierbinți a întregii națiuni coreene de reunificare pașnică și independentă a patriei. Este, totodată, un prilej de evocare a eroismului poporului coreean în lupta pentru apărarea ființei naționale, a spiritului de profundă abnegație cu care, în anii ce au urmat, acesta s-a angajat, sub conducerea Partidului Muncii din Coreea, în frunte cu tovarășul Kim Ir Sen, în vasta operă de reconstrucție, de dezvoltare susținută pe calea edificării societății socialiste în R.P.D. Coreeană.*

La 24 iunie a.c., cu ocazia „Lunii de solidaritate cu lupta poporului coreean", Partidul Muncii din Coreea și alte 17 partide politice și organizații sociale din R.P.D. Coreeană au adresat un apel partidelor politice, organizațiilor sociale și popoarelor iubitoare de pace din întreaga lume pentru sprijinirea puternică a luptei poporului coreean pentru reunificarea patriei. Subliniind că epoca actuală este o epocă a independenței, în care se manifestă o irezistibilă tendință a timpului ca toate țările și națiunile lumii, mari sau mici, să se opună oricăror forme de subjugare și să înainteze pe calea suveranității și independenței, în apel se arată că reunificarea Coreei este dorința fierbinte a întregului popor coreean și această problemă trebuie să fie hotărîtă de către poporul coreean însuși, fără nici un amestec din afară, pe o bază democratică și pe cale pașnică.

Este, și acest apel, o nouă și pregnantă expresie a politicii consecvente promovate de Partidul Muncii din Coreea, de guvernul R.P.D. Coreene, politică răspunzînd intereselor vitale ale poporului coreean pentru lichidarea diviziării artificiale a țării, pentru înfăptuirea năzuințelor sale arzătoare de independență, unitate națională și progres. O valoare deosebită o au, în acest sens, propunerile conținute în Declarația Comitetului Central al Frontului Democratic pentru Reunificarea Patriei din R.P.D. Coreeană, din ianuarie 1979, care au avansat un program concret pentru abordarea problemelor reunificării Coreei pe calea tratativelor pașnice, pentru deblocarea dialogului deschis pe baza Declarației comune a Nordului și Sudului din 4 iulie 1972, dialog întrerupt ca urmare a poziției autorităților din partea de sud a Coreei. Aceste propuneri au pus din nou în relief atitudinea constructivă a R.P.D. Coreene, dorința sa fermă de a aborda problemele reunificării patriei pe calea negocierilor, a discuțiilor sincere între coreenii înșiși, în consens cu cerințele epocii noastre, cu adevărul demonstrat de viață că problemele cele mai complexe, litigiile de orice fel pot fi abordate într-un mod nou, rațional, pe cale politică, evitîndu-se cu desăvîrșire folosirea forței, a înfruntărilor militare. Pe linia unor asemenea eforturi stăruitoare, s-au înscris și recentele propuneri date publicității de Partidul Muncii din Coreea pentru desfășurarea, la Panmunjon sau într-o țară străină, a unor contacte preliminare între reprezentanții Partidului Muncii din Coreea și cei ai Partidului Nou Democratic din Coreea de Sud.

Este limpede că o soluție justă, în conformitate cu interesele și aspirațiile legitime ale poporului coreean, din Nord și din Sud, nu poate fi găsită decît pe calea dialogului deschis, constructiv, între părțile direct interesate, fără nici un amestec din afară. Viața a demonstrat și demonstrează în toate împrejurările — și cu atît mai mult în acest caz, cînd este vorba de tratativele purtate între cele două părți ale uneia și aceleiași națiuni — că tratativele și nu confruntările armate constituie unica modalitate de soluționare justă și durabilă a problemelor. Materializarea propunerilor R.P.D. Coreene ar fi de natură să asigure baze solide inițierii procesului de reunificare, ar putea să apropie data împlinirii aspirațiilor legitime de unitate națională ale poporului coreean. În același timp, înfăptuirea marelui deziderat național al poporului coreean ar avea, în mod cert, o mare importanță ca factor de stabilitate și pace în Asia și în întreaga lume, ar aduce o contribuție de preț la promovarea cauzei destinderii, securității și păcii, la însănătoșirea întregului climat politic mondial.

Venind din partea unei țări socialiste, a unei țări în care poporul coreean, sub conducerea Partidului Muncii, construiește noua orînduire, propunerile constructive, profund umaniste, ale R.P.D. Coreene reprezintă o elocventă ilustrare a concordanței depline dintre idealurile de pace, libertate și progres — proprii socialismului — și politica concretă pe care o promovează, în mod consecvent, R.P.D. Coreeană ; ele contribuie la creșterea forței și prestigiului socialismului pe plan mondial.

Poporul român, care, în decursul istoriei sale, a dus o luptă dîrză pentru independență, profund atașat idealurilor de libertate și progres social, își manifestă ferm sprijinul și solidaritatea activă cu cauza dreaptă a poporului coreean. Susținînd politica justă a R.P.D. Coreene, inițiativele și propunerile formulate de președintele Kim Ir Sen, România militează cu consecvență la O.N.U. și în alte foruri internaționale pentru respectarea dreptului sacru, inalienabil al poporului coreean de a hotărî de sine stătător asupra destinelor sale, fără nici un amestec din afară. Este ferma convingere a poporului român că o asemenea soluționare ar răspunde intereselor întregului popor coreean, ar crea premise pentru valorificarea mai deplină a energiei și talentului său creator ; o asemenea soluționare ar elimina în același timp una din marile anomalii ale zilelor noastre, divizarea Coreei, și, prin aceasta, ar contribui la diminuarea primejdiei unui război și la consolidarea păcii în această zonă și în întreaga lume.

„România — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — a sprijinit și sprijină în mod hotărît politica justă și constructivă promovată de Partidul Muncii din Coreea, inițiativele și propunerile Republicii Populare Democrate Coreene menite să ducă la împlinirea aspirațiilor naționale pe deplin legitime ale întregii națiuni coreene, de unificare independentă și pașnică a patriei, fără nici un amestec din afară".

Poporul român dă o înaltă apreciere cuceririlor revoluționare, realizărilor remarcabile obținute de poporul coreean, în lupta pentru apărarea și propășirea patriei, în dezvoltarea industriei, agriculturii, a celorlalte domenii ale construcției socialiste, inițiativelor constructive și politicii Partidului Muncii din Coreea și R.P.D. Coreene de înfăptuire a unificării independente și pașnice a țării. Sentimentele de prietenie și prețuire reciprocă ce animă popoarele noastre, cursul ascendent al colaborării româno-coreene pe multiple planuri sînt puternic impulsionate de raporturile de solidaritate, încredere și stimă existente între Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, între statele noastre. O însemnătate hotărîtoare pentru dezvoltarea și adîncirea acestor relații au avut-o întîlnirile și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen. Vizita întreprinsă, în luna mai anul trecut, în R.P.D. Coreeană, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, convorbirile la nivel înalt, deosebit de fructuoase, Declarația comună semnată cu acest prilej, celelalte documente și înțelegeri convenite au ridicat pe noi trepte strînsele relații de prietenie, colaborare frățească și solidaritate revoluționară dintre partidele, popoarele și țările noastre, în interesul construcției socialiste în cele două țări, al cauzei păcii, progresului și colaborării internaționale.

Sabina Diaconu

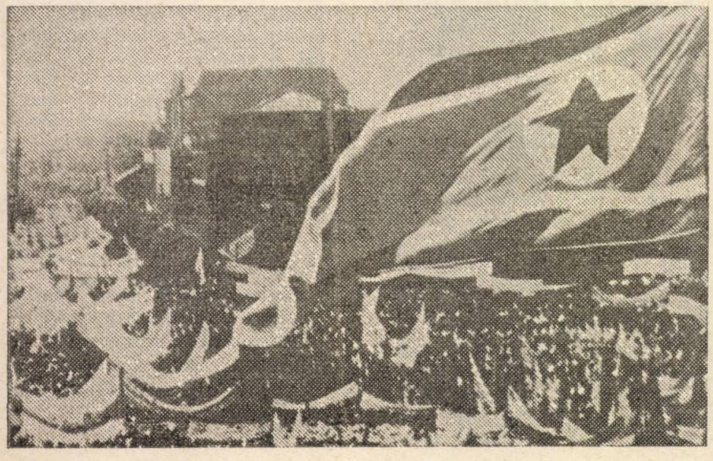

Reunificarea pașnică a patriei — deziderat major al întregului popor coreean

TOT 100

„Euroimnul"

Un imn comun, care să răsune deasupra imnurilor naționale ale fiecărei țări membre a C.E.E., lipsește acut Parlamentului (vest)-european – scrie „Die Welt" (R.F.G.). Toate tentativele de a compune un asemenea imn au eșuat pînă acum. Chiar și „Comitetul de lucru pentru pregătirea Euroimnului" (EEHAA) se lovește, la fiecare ședință a sa, de numeroase probleme. Asupra unui singur lucru este de acord toată lumea, că în imn trebuie să figureze cuvîntul „Euro". Chiar problema celui care va compune textul și muzica a fost viu disputată, dar nu mai puțin chestiunea în ce limbă să se cînte imnul. O propunere britanică de a se cînta pur și simplu „la-la-la", cu condiția ca interpreții să arboreze o figură serioasă, a fost apreciată ca umor britanic, dar respinsă. Cea mai probabilă variantă propune un potpuriu din imnurile naționale ale țărilor membre. Textul ce va rezulta ar urma să fie tradus în latină și cîntat în latină.

Orchestră

La o întreprindere din localitatea Apolda, din R.D.G., au fost turnate 60 de clopote pentru o veritabilă „orchestră". „Instrumentele muzicale" au greutate între 15 kg și 2,5 tone. Specialiștii le testează din punct de vedere al purității tonurilor pe care le realizează. În toamna acestui an, toate cele 60 clopote vor fi instalate în turnul municipalității din Erfurt. Cel mai mare clopot produs la Apolda cîntărește 9 tone și a fost instalat în turnul memorial de pe locul fostului lagăr de concentrare nazist de la Buchenwald.

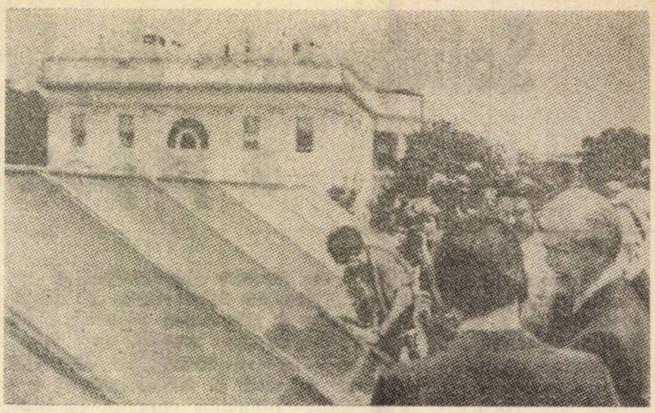

Președintele Jimmy Carter prezintă noua instalație de încălzire a apei cu ajutorul energiei solare, instalație plasată pe acoperișul Casei Albe

San Sebastian, Spania. Cinci noi explozii au zguduit cîteva din edificiile publice ale acestui oraș, aflat, ca și altele, în vizorul elementelor teroriste

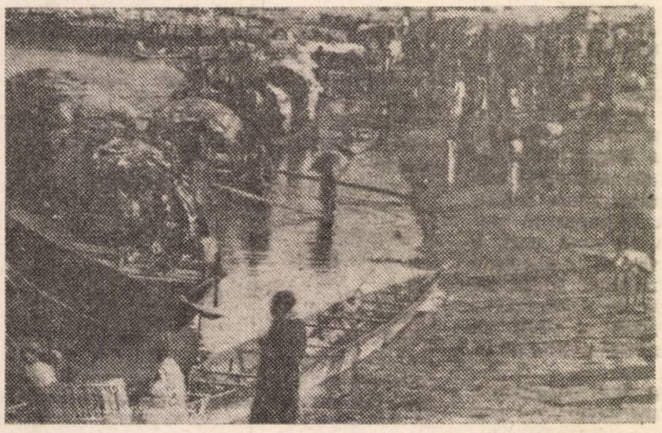

În portul Mopti, din Mali, ambarcațiuni de agrement își așteaptă pasagerii. Bărcile sînt împinse cu tradiționalele prăjini de bambus

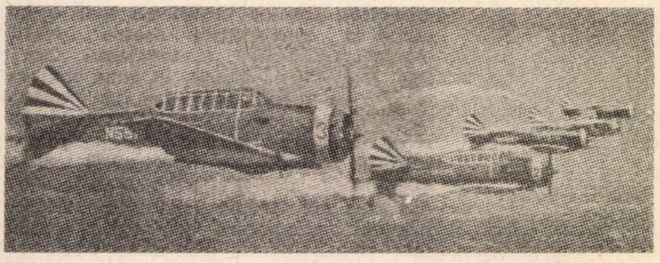

Informații și publicitate la mare înălțime, pe plaja de la Long Beach, California. Cu ajutorul unui computer care reglează jetul de fum emis de mai multe avioane odată...

Recurs

În urma demisiei lui François Mitterrand, prim-secretar al P.S. Francez, din postul de deputat în Parlamentul (vest)-european, P.S.F. a înaintat Consiliului de Stat un recurs în care se cere anularea deciziei de retragere a unui loc de pe lista socialistă, decizie ce este dezaprobată și de observatorii politici. În recurs, P.S.F. arată că, prin această decizie, Comisia națională de recensămînt a comis „un abuz de putere" și a acționat împotriva legilor electorale. Chiar dacă Consiliul de Stat va face dreptate P.S.F., demisia lui F. Mitterrand va rămîne un act politic împlinit", se arată în cercurile Partidului socialist.

Ritm

Pentru al treilea an consecutiv ritmul mondial de creștere economică va continua să se reducă în 1979, relevă raportul pregătit de experții O.N.U. pentru sesiunea Consiliului Economic și Social, care va începe luna viitoare. Fără să dea cifre pentru anul în curs, documentul consemnează reducerea ritmului de creștere economică de la 5,5 la sută, în 1976, la 4,2 la sută în 1977 și 3,8 la sută în 1978. Țările industrializate occidentale, se arată în raport, au înregistrat cea mai accentuată reducere, de la 5,3 la sută, în 1976, la 3,6 la sută, în 1977 și 1978. Pentru țările în curs de dezvoltare, cifrele sînt de 5,7 la sută, în 1976, 5,9 la sută, în 1977, și 4 la sută, în 1978, iar pentru țările socialiste, de 5,9 la sută în 1976, 5 la sută, în 1977, și 4,2 la sută, în 1978.

Deputați

Premierul Hua Guofeng s-a întîlnit cu deputații din Tibet, Qinghai și Taiwan care participă la actuala sesiune a Adunării Naționale a Reprezentanților Populari, a anunțat agenția China Nouă. El s-a interesat de detaliile construcției unei linii ferate în Tibet în vederea îmbunătățirii condițiilor rutiere existente. Hua Guofeng a subliniat că, în prezent, datorită posibilităților insuficiente de transport din Tibet, este necesar să se dea prioritate proiectelor mici și mijlocii, urmînd ca după aceea să se realizeze proiecte mai ample. Premierul Hua a răspuns, de asemenea, întrebărilor puse de deputații din Taiwan în legătură cu diferite aspecte ale activității guvernului.

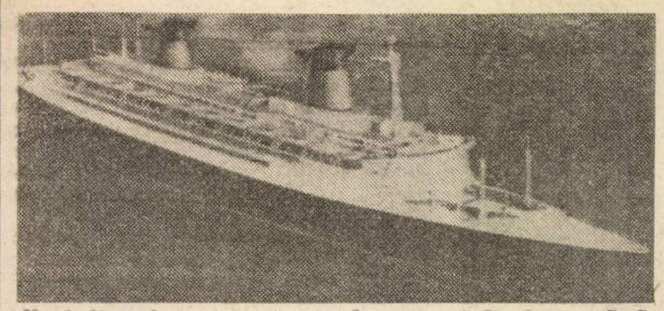

Unul din cele mai mari vase de pasageri din lume, „S. S. France", va reintra în cursă, după mai mulți ani de staționare în port. Proprietarul său, un om de afaceri din Arabia Saudită, l-a vîndut recent unei firme norvegiene, care intenționează să folosească luxosul vas pentru croaziere în Marea Caraibilor

Chiar și supersonicul „Concorde" poate avea defecțiuni. Tehnicienii examinează un asemenea exemplar, aparținînd companiei Air France, pentru a vedea de ce una din roți a explodat în momentul decolării avionului. Împreună cu cei 81 de pasageri aflați la bord, „Concorde" s-a reîntors pe aeroportul internațional Dallas, de unde tocmai plecase

Reconstrucție

Primul ministru al Iranului, Mehdi Bazargan, a anunțat că guvernul a alocat 850 milioane dolari pentru un program de reconstrucție în unele provincii ale țării. Programul constă din proiecte de dezvoltare care vor fi realizate prin participare voluntară. Mehdi Bazargan a lansat, cu acest prilej, un apel tinerilor să se alăture acestei acțiuni și să plece în regiunile cele mai izolate ale celor 23 provincii, pentru a participa la construirea de drumuri și de locuințe sau la alte proiecte de dezvoltare.

Proiecte

Banca mondială a aprobat două credite pentru Egipt în valoare totală de 214 milioane dolari, în vederea finanțării unor proiecte de dezvoltare în această țară, al căror cost se ridică la 632 milioane dolari. Primul proiect are în vedere exploatarea, prelucrarea și transportarea gazelor naturale din cîmpurile petrolifere aflate în Golful Suez, în vreme ce al doilea proiect privește construirea unei centrale electrice cu o putere de 900 megawați în împrejurimile orașului Cairo, care va folosi apele termale de la Shoubrah el Kheima.

Pompei

Prima inventariere completă a tuturor frescelor și picturilor de la Pompei — orașul antic roman acoperit de lava Vezuviului — s-a încheiat la 21 iunie. 18 fotografi au lucrat timp de trei ani la repertoarul tuturor picturilor murale din Pompei, cuprinse în 15000 fotografii însoțite de adnotări ale unor istorici și specialiști în arte plastice.

Energie

Primului ministru al Japoniei, Masayoshi Ohira, i-a fost remis un document semnat de 108 oameni de știință niponi, americani și vest-europeni, care subliniază importanța cercetărilor în domeniul fuziunii nucleare în vederea soluționării crizei energetice. Un apel la promovarea acestor cercetări este adresat de semnatari participanților la apropiata reuniune la nivel înalt, de la Tokio, a principalelor țări industrializate occidentale — Marea Britanie, Canada, Franța, R.F. Germania, Italia, Japonia și S.U.A. Oamenii de știință apreciază că, în condițiile unui program adecvat de cercetări, producerea de energie electrică, pe baza fuziunii nucleare, ar putea fi generalizată înainte de sfîrșitul acestui secol.

Zăcăminte

Guvernul britanic va întreprinde, în curînd, un program de mare anvergură pentru explorarea de noi cîmpuri petrolifere în Marea Nordului, scrie ziarul „Sunday Telegraph", care apare la Londra. Dacă nu vor fi găsite rapid noi zăcăminte de țiței, scrie ziarul conservator, producția de petrol din Marea Nordului va intra în declin în următorii cinci ani, lăsînd din nou Marea Britanie dependentă de import. În acest sens, pentru a stimula marile companii petroliere să relanseze cercetările în Marea Nordului, acestora ar urma să le fie acordate importante avantaje, în special fiscale, adaugă „Sunday Telegraph".

Inaugurare

Președintele Algeriei, Bendjedid Chadli, a inaugurat la Hassi-R'Mel, în sudul țării, lucrările de construcție a conductei de gaze naturale algeriene transmediteraneene. Șeful statului a inaugurat, de asemenea, o uzină de prelucrare a gazelor naturale, precum și stația de comprimare a gazelor naturale de la Hassi-R'Mel. Conducta va lega cîmpurile de la Hassi-R'Mel cu Minerbio (nordul Italiei), pe o lungime de 2 498 kilometri. Cu un diametru de 1,22 metri, ea va fi formată din patru tronsoane : algerian (500 kilometri), tunisian (370 kilometri), submarin, în strîmtoarea Siciliei (160 kilometri), și italian (1418 kilometri).

Denivelări

Începînd din 1976, o regiune de circa opt milioane de hectare din California, între Los Angeles și Bakersfield, înregistrează mișcări ondulatorii, terenul ridicîndu-se sau coborînd. Specialiștii știu deja că apariția acestor denivelări, în prezent de 45 centimetri, sînt adesea dovada creșterii energiei subterane în zona faliilor din Palmdale. De-a lungul acestor falii, regiunea de coastă are, de mai multe milenii, tendința să alunece și să se desprindă de continent. Analizînd ipoteza unei legături între acest fenomen mai puțin obișnuit și activitatea seismică din zona San Andreas, geologii americani se îndoiesc, totuși, că energia acumulată în subsolul de aici ar putea să se degajeze brusc provocînd cutremure puternice, asemenea celor din 1857 sau 1906.

Chichicastenango este orașul cu cele mai vestite, prin frumusețea lor, costume naționale din Guatemala

Intre firma britanică „Rolls Royce" și „Airbus Industrie" — consorțiu vest-european, care va construi avionul de pasageri „A 300" — a fost semnat un acord de colaborare în domeniul realizării motoarelor

Rubrică realizată de Anca Voican

14 milioane de muncitori au luat parte la greva generală organizată în întreaga Italie

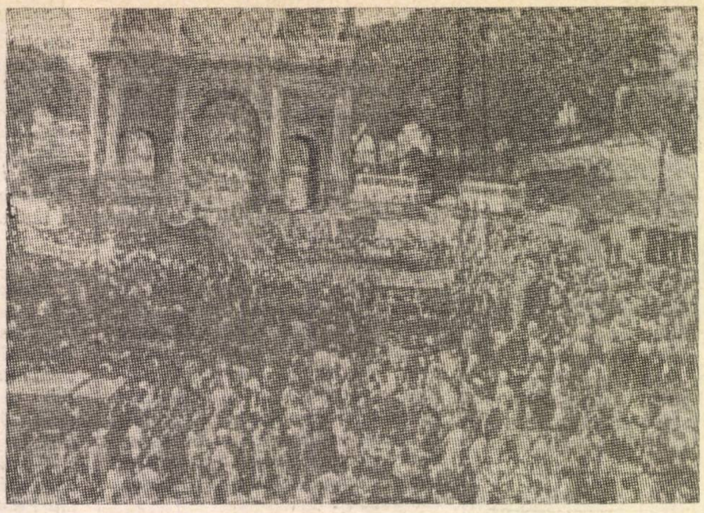

ROMA

Noul parlament și problema viitorului guvern

Deschiderea lucrărilor noului parlament, alegerea președinților celor două Camere ale acestuia, demisia guvernului Andreotti (potrivit prevederilor constituționale) și începerea consultărilor pentru formarea viitorului cabinet — iată cîteva evenimente care au marcat, practic, punerea în mișcare a mecanismului postelectoral în Italia.

Debutul sesiunii „de vară" a parlamentului italian — în configurația conferită de scrutinul legislativ de la 3 și 4 iunie — s-a desfășurat după regulile tradiționale ale unui asemenea eveniment, dar el a inclus momente care au furnizat subiecte de comentariu observatorilor politici de la Roma. Între ele : desemnarea președinților Senatului și Camerei deputaților. Fapt semnificativ : partidele fostei majorități au căzut de acord asupra candidaților la președinția celor două ramuri ale parlamentului. Ca președinte al Senatului a fost confirmat reprezentantul democrat-creștin Amintore Fanfani. Camera deputaților va fi prezidată ca și pînă acum de un membru al Direcțiunii Partidului comunist : Nilde Jotti, care îi succede lui Pietro Ingrao. Nilde Jotti devine astfel prima femeie care ocupă una din cele mai înalte funcții în ierarhia constituțională italiană (a treia, după președintele țării și președintele Senatului).

Menținerea reprezentanților democrat-creștin și comunist la președinția celor două Camere apare ca un fapt firesc în lumina scrutinului legislativ, care a consacrat din nou cele două partide ca formațiunile predominante în viața politică italiană. Dar acordul manifestat în această primă activitate a parlamentului nu are șanse — după părerea unanimă a observatorilor — să fie prelungit. Democrat-creștinii și comuniștii rămîn pe pozițiile exprimate încă de la declanșarea crizei, care a dus la organizarea scrutinului anticipat. În schimb, există semne ale unei înăspriri a tonurilor, îndeosebi de partea P.D.C., în cadrul căruia adversarii oricărei colaborări cu comuniștii dau dovadă de o tot mai vizibilă intransigență. În același timp, rivalitățile de tendințe, dublate de rivalitățile de persoane, devin tot mai acute în interiorul democrației-creștine, mai ales în perspectiva viitorului congres al partidului, care va avea loc în toamnă. Congres așteptat cu deosebit interes, în special pentru precizările pe care el le va aduce în atitudinea față de partidul comunist. Deocamdată, direcțiunea P.D.C. — în ultimele sale declarații — n-a renunțat la formula „solidarității naționale", adică reluarea unei colaborări de genul celei stabilite în martie 1978, însoțită de refuzul admiterii participării directe a P.C.I. în guvern. Benigno Zaccagnini, secretarul politic al P.D.C., afirma în acest sens : „o participare comună a democrației-creștine și a partidului comunist în guvern nu este posibilă", chiar dacă „o mare angajare, constantă și solidară", a tuturor forțelor democratice este necesară pentru a face față gravelor probleme ale țării.

Răspunsul comuniștilor : „sau în guvern sau în opoziție". Un recent document al P.C.I. precizează : „comuniștii nu consideră nici posibil, nici util să sprijine soluții guvernamentale de la care partidul comunist să fie exclus" ; caz în care „P.C.I. va rămîne în opoziție cu fermitate, vigoare și spirit constructiv".

Consultările amorsate de președintele Sandro Pertini la Roma, în vederea constituirii unui nou guvern, nu beneficiază, încă, de auspiciile unei soluționări apropiate. Dincolo de pozițiile divergente ale principalelor două partide, socialiștii — considerați de numeroși comentatori drept arbitri ai situației — continuă să se mențină în expectativă. „Nu există majoritate de centru, așa cum nu este posibilă o reîntoarcere la centru-stînga — declara secretarul P.S.I., Bettino Craxi —, dar rămîne problema guvernabilității țării". Evitarea reeditării unor formule tranzitorii și inconsistente este, de altfel, și preocuparea partidelor mai mici, intermediare. Pietro Longo, secretarul Partidului Socialist Democratic, pledează pentru „căutarea unei stabilități politice", iar republicanii, prin intermediul unui document al direcțiunii P.R.I., resping „propuneri de soluții provizorii".

Contextul politic italian nu oferă deci, cel puțin pînă în acest moment, indiciile unei evoluții cît de cît previzibile. În schimb, climatul social anunță o „toamnă caldă", odată cu o reafirmare a sindicatelor pe primul plan al vieții social-politice. După aproape trei ani, chiar în ajunul deschiderii sesiunii parlamentului, în Italia a fost organizată o grevă generală de patru ore, la care au participat aproape 14 milioane de salariați de pe întreg cuprinsul țării. Ea a fost urmată de greva unui milion și jumătate de metalurgiști și de o mare manifestație desfășurată la Roma, care a reunit două sute de mii de muncitori. Amploarea acestor demonstrații — se apreciază în capitala italiană — are valoarea unui „avertisment politic". Organizate în scopul impulsionării negocierilor pentru reînnoirea contractelor salariale, grevele și manifestațiile de la Roma și din toată țara au dobîndit o adevărată „semnificație politică", după expresia cotidianului „L'Unita". Relansarea ofensivei sindicale nu va rămîne fără consecințe asupra cadrului politic, aflat la începutul unei faze de căutări ce se conturează lungă și dificilă.

Marcel Negreanu

LISABONA

Opțiuni pentru ieșirea din criză

După două runde de consultări, desfășurate între președintele Ramalho Eanes și liderii principalelor partide politice, atmosfera generală e de expectativă. În așteptarea decantării unei soluții pentru criza politică declanșată la începutul lunii iunie, prin demisia cabinetului Mota Pinto, formațiunile politice portugheze își definesc opțiunile, își precizează pozițiile față de situația nou creată.

Rezultatele celor două serii de convorbiri purtate de șeful statului portughez cu reprezentanții principalelor patru partide politice nu permit, deocamdată, desprinderea unor concluzii clare asupra modalității la care se va recurge pentru rezolvarea actualei crize guvernamentale din Portugalia. Chiar și asupra aprecierii generale a atmosferei consultărilor, părerile au fost împărțite. Astfel, potrivit lui Mario Soares, secretar general al Partidului Socialist, în prezent, s-ar putea vorbi de un anume progres al încercărilor de soluționare a situației, pe cînd Leonardo Ribeiro de Almeida, președintele Comisiei politice a Partidului Social-Democrat (P.S.D.), consideră că soluția este încă departe.

De altfel, social-democrații, la recentul lor Congres, și-au reafirmat, în cea mai mare parte, opțiunile în ceea ce privește situația din țară: ei continuă să susțină dizolvarea parlamentului, convocarea de alegeri legislative anticipate și își exprimă opoziția față de crearea unui nou guvern, în actualul cadru parlamentar. Impresia prevalentă la Lisabona este că, împreună cu Centrul Democratic și Social, P.S.D. pare mai interesat de procesul formării unui front electoral în vederea unui viitor scrutin legislativ anticipat, decît de constituirea unui alt cabinet. Un element nou în peisajul politic portughez a fost introdus prin desprinderea din P.S.D. a circa 40 de deputați care au format partidul Acțiunea Social-Democrată Independentă (A.S.D.I.). Crearea acestui partid — care se declară „la dispoziția președinte-

lui Eanes" şi, asemenea socialiştilor, nu reclamă neapărat alegeri anticipate — ar putea facilita — apreciază observatorii din Lisabona — găsirea unei soluţii pentru ieşirea din criză. S-ar putea, de pildă, apela pentru conducerea unui nou cabinet la o personalitate din rîndul A.S.D.I. sau al Partidului Socialist — formaţiune care, deşi îşi definise, ca obiectiv fundamental al strategiei, „fortificarea în opoziţie" în vederea alegerilor constituţional prevăzute pentru anul viitor, în prezent, pare să întrevadă posibilitatea revenirii sale la putere.

Cît priveşte Partidul Comunist Portughez, declaraţiile liderilor săi, ca şi concluziile plenarei desfăşurate în urmă cu puţin timp — concluzii sintetizate în documentul intitulat „Cu privire la criza politică din Portugalia şi căile de depăşire a ei" — subliniază că esenţială este soluţionarea actualei stări de criză pe o bază democratică şi, în acest cadru, avansează ideea creării unui guvern capabil să stabilizeze situaţia şi să gireze treburile ţării pînă la alegerile din 1980. P.C.Portughez consideră că există condiţii pentru realizarea acestui obiectiv, avînd în vedere că, în parlament, există o majoritate a deputaţilor socialişti şi comunişti, şi doar în cazul în care formarea unui asemenea guvern se dovedeşte imposibilă, ar trebui să se apeleze la alegeri parlamentare anticipate.

În etapa următoare, este de aşteptat ca noi personalităţi ale vieţii politice şi economico-sociale să fie solicitate să-şi spună opinia asupra posibilităţilor de ieşire din criză. Se apreciază, însă, că aceasta se va întîmpla după revenirea preşedintelui Eanes din vizita oficială în Iugoslavia (26—29 iunie). O nouă consultare — care se presupune că va fi şi ultima — cu liderii partidelor şi cu Consiliul Revoluţiei va trebui să permită alegerea celei mai eficiente din cele trei posibilităţi de soluţionare a crizei, care ar fi : numirea unui alt guvern independent (faţă de partide) ; alegerea unui premier şi a unui cabinet cu apartenenţă politică, sau dizolvarea parlamentului şi convocarea de alegeri anticipate în toamnă. Oricare ar fi soluţia aleasă, ea trebuie să ţină seama de faptul că — aşa cum sublinia preşedintele Eanes la recenta aniversare a zilei naţionale a Portugaliei — „principala preocupare care continuă să se impună autorităţilor portugheze priveşte consolidarea regimului democratic", deci a noului curs instaurat în urmă cu cinci ani în viaţa politică internă.

Este, de asemenea, necesar să fie avute în vedere efectele pe care o situaţie de criză prelungită le-ar putea avea asupra contextului economic şi social, context căruia date recent publicate îi reliefează o serie întreagă de dificultăţi. Astfel, raportul anual al Băncii Portugaliei, publicat cu cîteva zile în urmă, relevă că, în 1978, Portugalia a cunoscut o creştere de numai 3,4 la sută a produsului său intern brut, faţă de 6,5 în 1977 şi 6,6 în 1976. Cifre critice înregistrează — potrivit aceloraşi date — şi situaţia datoriei externe sau balanţa comercială (al cărei dezechilibru s-a mai redus, totuşi, în ultimele luni). Stagnarea din sectorul investiţiilor a accentuat şomajul, care a ajuns să afecteze 14 la sută din populaţia activă, iar salariile reale au ajuns la un nivel mai redus decît cel din 1973. Pe fondul dificultăţilor din economie şi al efectelor lor exprimate în plan social, s-a putut observa o resuscitare a activităţii forţelor conservatoare, reacţionare, îndepărtate în urmă cu cinci ani de la putere.

De aceea — după cum atrag atenţia şi documentele comuniştilor portughezi — este necesar un dialog larg al tuturor forţelor interesate în apărarea şi întărirea cuceririlor democratice, în asigurarea progresului economic şi social al ţării.

Liana Enescu

WASHINGTON

SALT-II înaintea dezbaterilor din Senat

La 13 ore după semnarea, la Viena, a acordului SALT-II, preşedintele Jimmy Carter şi-a început „cruciada" (scrie „International Herald Tribune") pentru aprobarea de către Senat a noului tratat de limitare a armelor strategice, printr-o cuvîntare televizată în faţa celor două Camere reunite ale Congresului american. „Am sosit aici, spunea preşedintele, fiind animat de sentimentul necesităţii unei atitudini de perseverenţă, de speranţă, de raţiune şi responsabilitate. Perseverenţă — pentru că drumul este lung şi dificil, iar obstacolele din faţa noastră sînt cel puţin tot atît de mari pe cît cele care au fost depăşite în cursul ultimilor 30 de ani de muncă intensă. Speranţă — pentru că sînt în măsură să vă anunţ că au fost realizate progrese reale. Raţiune şi responsabilitate — pentru că atît una, cît şi cealaltă vor fi necesare dacă dorim să transformăm în realitate speranţa care a apărut la Viena".

Amintind riscurile unei „sinucideri globale" în era nucleară, preşedintele Carter afirma că, „pentru a menţine pacea, trebuie să evităm o cursă necontrolată şi inutilă a înarmării nucleare, care ar periclita securitatea tuturor ţărilor, inclusiv a ţării noastre. Iată pentru ce noul tratat de limitare a armamentelor strategice este atît de important". Aprobarea noului acord este „o problemă de bun simţ", deoarece — subliniază el — este atît de limpede în interesul Americii şi al păcii în lume, în timp ce respingerea de către Senat n-ar duce decît la relansarea cursei înarmărilor şi sporirea riscurilor proliferării nucleare. În cele din urmă, un asemenea act ar aduce prejudicii şi alianţei Statelor Unite cu ţările vest-europene, a precizat preşedintele.

În acelaşi discurs, preşedintele american a precizat că viitoarea etapă a negocierilor strategice dintre Uniunea Sovietică şi S.U.A. nu va începe decît în momentul în care SALT-II va intra în vigoare. „SALT-II este condiţia prealabilă, a spus Jimmy Carter, absolut indispensabilă pentru a realiza reduceri mai mari şi mai semnificative ale armamentelor strategice în cadrul SALT-III".

Apelul pentru a fi aprobat şi, mai ales, convingerea preşedintelui Carter că tratatul va rezista examinării minuţioase din Senat sînt explicabile. Pentru a intra în vigoare, SALT-II trebuie să primească asentimentul a cel puţin două treimi din cei 100 de senatori americani. Proporţia celor care ar vota favorabil, în acest moment, pare să fie — e de părere un asistent al senatorului Alan Cranston — de 58, cu nouă mai puţin decît numărul necesar; oponenţii tratatului nu dispun, însă, nici ei, de posibilitatea de a cîştiga uşor, lipsindu-le aproximativ patru voturi. Audierile în legătură cu SALT-II vor începe în Comitetul pentru relaţii externe al Senatului, în a doua săptămînă a lunii iulie. Ulterior, se vor desfăşura audieri şi în Comitetul pentru serviciile armate şi în Comitetul special pentru informaţii secrete, unde vor fi examinate aspecte speciale ale acordului. Se aşteaptă ca audierile şi dezbaterile să dureze cîteva luni, cel puţin pînă la 1 octombrie. Dar, întrucît mulţi senatori nu şi-au făcut o opinie definitivă, practic lupta pentru aprobarea tratatului SALT-II a început prin discursul preşedintelui Carter.

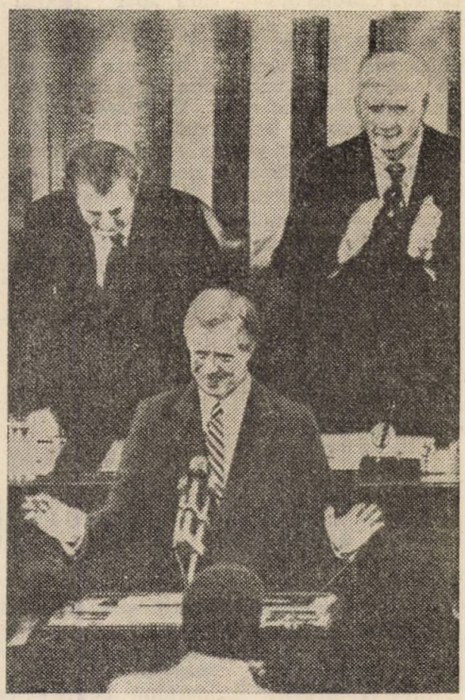

„Pentru a menţine pacea, trebuie să evităm o cursă necontrolată şi inutilă a înarmării nucleare", a declarat preşedintele Jimmy Carter în faţa celor două Camere reunite ale Congresului american

„A fost cel mai bun discurs pe care l-a ţinut preşedintele — declara Thomas O'Neill, preşedintele Camerei Reprezentanţilor — şi a fost primit de cea mai atentă audienţă pe care am întîlnit-o de cînd mă aflu în Congres". „Încurajez populaţia Americii — a adăugat Thomas O'Neill — să sprijine acest tratat". Senatorul Edward Kennedy a declarat că este alături de preşedinte şi că intenţionează să sprijine aprobarea acordului, fără introducerea unor amendamente. „Cred că preşedintele Carter — a spus Kennedy — merită mulţumirile noastre pentru că a contribuit la încheierea cu succes a celor şapte ani de negocieri dificile şi complexe".

Liderii din Senat ai celor două partide nu şi-au exprimat încă public poziţiile, dar, în mare, opiniile le sînt cunoscute. Robert Byrd, liderul majorităţii democrate, vorbea de intenţia unor senatori de a propune modificări la tratat. „S-ar putea — scria el în «The Washington Post» — să susţin sau nu o asemenea acţiune, dar genul acesta de decizie, care poartă cu ea consecinţe cu mari implicaţii, ar trebui luată numai după cea mai profundă analiză şi cercetare minuţioasă". „Poate fi în interesul Statelor Unite, adăuga Byrd, să aprobe acordul SALT-II... În acest moment, nu am luat o poziţie faţă de SALT-II şi nici nu mă aştept să o fac în viitorul imediat... În sinea mea, sînt convins că poporul Statelor Unite doreşte ca Senatul american să ratifice

un acord SALT solid. El dorește să știe că potențialul de distrugere nucleară a fost diminuat și că lumea este mai sigură". Liderul majorității democrate întreprinde, în această săptămînă, o vizită la Moscova, în scopul declarat de a explica rolul Senatului american — care își dă avizul și acordul asupra tratatelor semnate de guvern —, dar în care, potrivit opiniei sale, există „rezerve de interpretare" referitor la SALT II. „Nu plec să renegociez tratatul, funcția mea nu este aceasta". Byrd și-a exprimat speranța că dezbaterile asupra ratificării vor lămuri „problemele care apar pentru moment".

Howard Baker, liderul minorității republicane din Senat, își exprima părerea că tratatul „nu are șanse de a fi aprobat fără amendamente". Personalitate politică extrem de importantă în lupta președintelui Carter pentru aprobarea acordului, Howard Baker a avut, după Viena, o lungă întrevedere cu Jimmy Carter, la sfîrșitul căreia a declarat reporterilor că a fost abordată în special problema verificării acordului și a precizat: „Am spus președintelui că, pe baza lecturii pe care am făcut-o tratatului și în împrejurările pe care le cunoaște, nu simt că pot sprijini tratatul fără amendamente".

Aceeași opinie este împărtășită și de senatorul Daniel Moynihan. Henry Jackson — care încă înaintea semnării de la Viena își făcuse cunoscută opinia și care conduce grupul oponenților — a declarat că întreg tratatul ar trebui renegociat. George Bush, fost director al C.I.A. și candidat republican la alegerile prezidențiale de anul viitor, a precizat, la o întrunire desfășurată sîmbătă în Florida, că se împotrivește tratatului în forma actuală, datorită problemelor garanțiilor și ale verificării acordului.

În același timp, însă, șefii statelor majore ale armatelor au declarat, potrivit unor oficiali ai Casei Albe și ai Departamentului apărării, că vor susține aprobarea tratatului de către senatori. Observatorii sînt de părere că aceste declarații vor avea un impact pozitiv asupra voturilor a 30—40 de senatori moderați.

Stelian Țurlea

ACCRA

După alegerile generale

Șase partide politice și zece candidați la președinție și-au disputat, la 18 iunie a.c., voturile a cinci milioane de alegători. Partidul Național al Poporului — P.N.P. —, condus de Hilla Limann, ce se inspiră din ideile primului președinte al Ghanei independente, Kwame Nkrumah, a cîștigat 51 de mandate din cele 140. Tot liderul acestei formațiuni politice conducea, cu un număr însemnat de voturi, în competiția pentru funcția de președinte. Este primul scrutin electoral în ultimii nouă ani și, în plus, organizat în condițiile evoluțiilor de după lovitura de stat militară din 4 iunie a.c.

Așadar, Consiliul Revoluționar al Forțelor Armate, condus de căpitanul John Jerry Rawlings, care a preluat puterea după evenimentele de la începutul acestei luni, a menținut data organizării alegerilor prezidențiale și parlamentare pentru 18 iunie a.c., dată care fusese stabilită cu mai mult timp în urmă de fostele autorități ghaneze. În perspectiva scrutinului, la începutul acestui an, au fost legalizate partidele politice care, în perioada scursă de atunci, au organizat și desfășurat campanii electorale despre care observatorii din Accra afirmă că au fost destul de animate. Cele șase partide ce și-au desemnat candidați la funcția supremă în stat au fost: Convenția Unității Naționale (lider William Ofori Atta), Frontul Popular (lider — Victor Owusu), Partidul Național al Poporului (lider — Hilla Limann), Partidul Acțiunea Congresului (lider — colonelul Bernasko, fost ministru în guvernul generalului Akuffo, răsturnat la 4 iunie a.c.), „A treia forță" și „Frontul social democratic". (Celelalte patru candidaturi pentru funcția de președinte au aparținut unor personalități independente).

Despre primele două partide, apreciate ca avînd o orientare liberală, se opina că dețineau cele mai mari șanse de a cîștiga. Totuși, în prim plan a apărut Partidul Național al Poporului, al cărui lider, Hilla Limann, 46 de ani, este un diplomat de carieră care, la debutul campaniei electorale, era puțin cunoscut de marele public. Astfel, după numărătoarea voturilor în 107 circumscripții, partidul lui Hilla Limann obținuse 51 de mandate în viitoarea Adunare Națională (ce va avea 140 de deputați), Frontul Popular — 31 de locuri, Convenția Națională Unită — 11 locuri, iar Acțiunea Congresului — 10. Cu 400 000 de voturi obținute, Hilla Limann deținea și un important avans pentru funcția de președinte, în timp ce principalului său contracandidat — Victor Owusu — îi reveniseră 330 000 voturi. Dar, în conformitate cu reglementările în vigoare, pentru a fi proclamat președinte, candidatul trebuie să întrunească minimum 51 la sută din voturi. Or, observatorii apreciau că nici un candidat nu va obține minimum de voturi necesare alegerii sale ca președinte —, situație în care, în decurs de 21 de zile de la anunțarea rezultatului alegerilor, se va desfășura un al doilea tur de scrutin.

Firește, alegerile prezidențiale și parlamentare au mobilizat atenția cetățenilor ghanezi care, prin voturile lor, s-au pronunțat asupra programelor electorale ce le-au fost prezentate. Dar, cu justificat interes au fost urmărite și opțiunile noilor autorități militare de la Accra. Reamintim, în acest sens, că, recent, Consiliul Revoluționar al Forțelor Armate preciza că va transmite puterea civililor peste trei luni și nu la începutul lunii iulie a.c., cum se stabilise anterior. Astfel, printr-un decret al președintelui Consiliului Revoluționar, dat publicității la 15 iunie, noul guvern militar a stabilit data de 1 octombrie drept termen pentru revenirea Ghanei la un regim constituțional.

În aceeași perioadă, au fost executați fostul șef al statului (între ianuarie 1972 și iunie 1978), generalul Ignatius Kuttu Acheampong, și generalul E.K.Etuka, fost comandant șef al trupelor de grăniceri. Deși nu a fost comunicat numărul celor arestați, s-a anunțat că 52 de persoane, civile și militare, acuzate de îmbogățire și folosire abuzivă a fondurilor statului, au contul de bancă blocat, iar printre acestea se află și ultimul șef al statului, generalul W.F. Akuffo, răsturnat de recenta lovitură de stat. Între timp, pe cînd încerca să fugă din țară, a fost reținut și Akwasi Afrifa, general care a jucat un rol important în înlăturarea lui Nkrumah (în februarie 1966).

În legătură cu aceste ultime evenimente, la Accra s-a precizat că este vorba de o operațiune de „curățire" a țării de corupție, dar că problemele pe care le cunoaște Ghana vor fi rezolvate „pe o cale neviolentă". Aceste precizări au fost oferite de noile autorități ghaneze unei misiuni de bunăvoință formată de statele vecine — Coasta de Fildeș, Togo, Volta Superioară. — ce a întreprins o vizită în Ghana, pentru a înmîna mesaje ale președinților respectivi, care, din considerente „geografice, istorice și umanitare", își exprimau „profunda preocupare" față de situația de la Accra de după lovitura de stat militară.

Dumitru Constantin

Regele Juan Carlos al Spaniei a efectuat, la sfîrșitul săptămînii trecute, o vizită oficială în Elveția. În imagine, la sosirea pe aeroportul din Zürich, alături de președintele Confederației Helvetice, Hans Hürlimann (stînga)

Din istoria celui de-al treilea Reich

Enigme descifrate

(I)

Lev Bezimenski

Fiecare epocă își are enigmele ei. Dar epoca dominației naziste a împins la perfecțiune mecanismul și „aparatura" planificării secrete. Iată de ce, toți cei 12 ani ai dominației nazismului — de la 30 ianuarie 1933 pînă la 9 mai 1945 — sînt presărați cu enigme a căror dezlegare nazismul nu voia cu nici un chip s-o facă publică. Dar s-a întîmplat altfel — toate vălurile tainei care pluteau asupra nazismului au fost smulse, inspiratorii și protectorii lui au fost demascați, a fost dat în vileag complicatul mecanism de înșelare a opiniei publice.

În paginile noii sale cărți, „Enigme descifrate ale celui de-al treilea Reich", Lev Bezimenski *elucidează cîteva enigme ale istoriei europene. Lucrarea — în curs de apariție la Moscova, și din care revista noastră publică extrase, cu înlesnirea agenției „Novosti" — are un caracter pronunțat documentar: în ea nu poate fi găsit nici un dialog inventat, nici o afirmație care să nu poată fi atestată cu un document.*

Secretele finanțelor germane

...Nici crahul Reichului nu dezlegase toate enigmele. Tocmai de o asemenea realitate se lovesc cercetătorii care încearcă astăzi să reconstituie mecanismul relațiilor dintre nazism și marele capital al Germaniei acelor vremuri. Știm că, după eșecul nazismului, au rămas mii, zeci de mii de documente de diverse grade de „secret brun". Dar dintre acestea, relativ puține se referă la finanțarea partidului nazist. Principala arhivă a finanțelor naziste, condusă de Reichsleiter-ul Franz-Xavier Schwarz, a dispărut fără urmă — există părerea generală că ea ar fi fost arsă în primăvara anului 1945. Cînd autorul cărții de față a încercat să caute urmele arhivei faimosului „Fond al industriei germane, cu numele Adolf Hitler", i s-a comunicat că și această arhivă a dispărut la Berlin, în primăvara anului 1945...

Firește, arhivele marilor firme pot spune multe lucruri. Istoricii din Republica Democrată Germană au adus o contribuție de seamă la înțelegerea esenței nazismului, studiind minuțios arhivele lui „Deutsche Bank", „Zeiss", „Mansfeld AG" și ale altor firme, a căror documentare a rămas pe teritoriul R.D.G. Dar mii de arhive au rămas acolo unde actualii lor stăpîni sînt cel mai puțin interesați într-o asemenea analiză. Procesele de la Nürnberg ale autorităților S.U.A. împotriva lui „IG Farben" și a altor cîtorva concerne n-au făcut decît să ridice puțin perdeaua care ascunde „taina cea mare" a regimului nazist, și anume strînsa legătură dintre lumea de afaceri și „dictatura brună".

Una din caracteristicile actualului „val hitlerist" din literatura occidentală o constituie tocmai strădania de a ocoli problema determinării sociale a fascismului. Se emit zeci de explicații — de ordin psihologic, biologic, partinico-politic —, dar se vorbește extrem de puțin de sistemul care a generat fascismul. În cartea lui J. Fest, „Hitler" — devenită astăzi în R.F.G. și în alte țări occidentale un „etalon de aur" pentru interpretarea nazismului —, problemei legăturilor cu monopolurile i se consacră literalmente numai cîteva paragrafe. Pentru Fest, această legătură este produsul „mitologiei politice". Toate datele concrete ale istoriografiei marxiste, el le declară, dintru început, ca tendențioase. De abia la pagina 1 086 a cărții (undeva la adnotări), Fest recunoaște: „Se poate afirma următorul lucru: deși industriașii nu l-au adus pe Hitler la putere, lui i-ar fi fost greu să ajungă acolo, contrar voinței industriașilor..."[1])

Cu mulți ani în urmă, feldmareșalul Moltke le recomanda subalternilor săi: „Spuneți adevărul, numai adevărul, dar nu întreg adevărul". Se pare că indicația n-au urmat-o numai subalternii lui...

Dar, să intrăm în tema noastră.

Călătorie la Köln

...3 ianuarie 1933. La reședința din Bavaria a lui Adolf Hitler se fac geamantanele. Führerul partidului nazist se pregătea să plece în nord, în orașul Detmold, unde era programată o obișnuită întrunire electorală. Dar, la gara din München, suita viitorului cancelar al Reichului a rămas complet buimăcită: Hitler s-a urcat în tren, dar nu în cel care se îndrepta spre Braunschweig-Detmold, ci spre Köln. Noaptea a fost plină în tentative de a dezlega enigma.

Dimineața, toată suita a coborît din tren, dar nu la Köln, ci la Bonn. Aici, pe neinițiați avea să-i aștepte o nouă surpriză: lîngă gară stătea un „Mercedes" mare, venit de la München, care îi aparținea lui Hitler. La volan se afla șoferul personal al Führerului, Kempka.

De la Bonn, cortegiul s-a îndreptat spre Köln, pe prima autostradă din Germania, construită încă din 1928 de primarul Köln-ului, Konrad Adenauer. Cu trei kilometri înainte de Köln, Hitler a ordonat suitei să se oprească. Aici se afla altă mașină, în care el s-a mutat singur.

Suita a înghețat timp de cîteva ore sub zăpada moale și ploaia care cădea, pînă la întoarcerea lui Hitler. De abia mult mai tîrziu, cei din anturajul lui Hitler au aflat că mașina care l-a adus pe Hitler aparținea bancherului Kurt von Schroeder, din Köln. Hitler își petrecuse dimineața chiar în vila lui. Dar nu singur. Tot aici, a venit — nu în mașina sa personală, ci într-un taxi — prietenul lui Schroeder, Franz von Papen, pînă nu demult cancelar al Germaniei.

Întîlnirea care a avut loc la 4 ianuarie 1933 este menționată, acum, în manualele de istorie. Căci, tocmai la această întîlnire a fost încheiată tranzacția dintre Hitler, Papen și Schroeder, care le-a permis naziștilor ca, după numai cîteva săptămîni, să ajungă fără dificultate la putere. Faptul că, la acel 4 ianuarie, Hitler a fost nevoit să se compor-

[1]) Joachim Fest. Hitler. Berlin — Frankfurt am Main. 1968.

1923. Finanțat de marii bancheri germani, Hitler își recruta adepți

te după toate regulile unui roman polițist nu face decît să sublinieze importanța întîlnirii de la Köln, pe care participanții la ea ar fi dorit s-o țină secretă cu orice preț – atît în fața contemporanilor lor, cît și în fața istoriei.

Dar faptul rămîne fapt : din gura bancherului von Schroeder, lumea de afaceri a Germaniei de atunci i-a dat lui Hitler „lumina verde" pentru a veni la putere. Iar rolul lui Schroeder nu s-a redus cîtuși de puțin la a-i oferi automobilul și vila. Semnătura bancherului figura, împreună cu altele, pe o petiție pe care i-au înmînat-o, la 19 noiembrie 1932, președintelui Hindenburg cei mai mari industriași și bancheri germani. În petiție se cerea ca „puterea să fie transmisă" lui Hitler, iar ea fusese semnată de cei care erau adevărații stăpîni ai țării. După cum s-a calculat, ei reprezentau un capital de acțiuni de peste 1,5 miliarde mărci, din totalul de 2,2 miliarde ale societăților germane !

În prezent, unii încearcă să afirme că Kurt von Schroeder n-ar fi avut pe atunci vreun rol mai de seamă. Varianta aceasta a fost infirmată de baronul von Schroeder însuși, care, în 1945, a declarat la proces că, înaintea întîlnirii de la 4 ianuarie, avusese convorbiri cu o serie de reprezentanți ai industriei. Din aceste convorbiri, el trăsese concluzia că opinia generală a industriașilor era că, în Germania, trebuie să vină la putere un Führer energic, care să formeze un guvern capabil să rămînă la conducere [2]).

Cine era acest Kurt von Schroeder ? Ca și mulți alți reprezentanți ai regimului, Schroeder avea în urma sa nu numai o carieră financiară, ci și una militară. În timpul primului război mondial, fusese șeful statului major al unui regiment, iar apoi căpitan la marele stat major. Cînd războiul a luat sfîrșit, el a făcut o căsătorie strălucită – cu fiica patronului cunoscutei bănci din Köln, Stein. Încă de pe atunci, Kurt von Schroeder vădea interes pentru aventurile politice. Astfel, în 1918, el a luat parte la tentativa de a separa provincia renană de Germania. Dar, n-a mers mult timp alături de separatiști : încă din anii '20, s-a asociat naziștilor.

Lucrurile s-au petrecut pe o bază „de afaceri" : banca Stein participa la operațiuni financiare legate de două firme – Stess și Odinwerke – al căror coproprietar era viitorul consilier economic al lui Hitler, Wilhelm Keppler (despre care vom mai vorbi). În 1933, Schroeder a intrat oficial în NSDAP, iar în 1936 – în rîndurile SS, primind, scurt timp după aceea, gradul de general.

Lista posturilor ocupate de Schroeder nu este scurtă : președintele Camerei de comerț și industrie din Köln, membru al consiliilor de conducere ale firmelor „Felten und Guillaume", „Mitropa", „Rheinische Zellwolle", „Adlerwerke", „BRABAG", „Dinamit-Nobel", „Mitteldeutsche Stahlwerke" și altele.

Personalitatea lui Kurt von Schroeder este destul de marcantă ea însăși, dar nu numai atît. El făcea parte din ramificata familie de bancheri Schroeder, care posedau bănci nu numai la Köln, dar și la Londra și la New York. Mă voi ocupa, însă, numai de ramura germană a Schroeder-ilor.

Aceasta își avea cartierul general la Köln, unde se afla banca Stein – una din cele mai mari din zona Rhinului – și, ceea ce este mai important, „Trustul oțelului" – cea mai mare întreprindere monopolistă din acel timp. Fără „trustul oțelului" nu putea fi decisă soarta războiului și a păcii, deoarece, fără el, fără Krupp și fără alți cîțiva, nu putea fi înfăptuit programul de înarmare a Germaniei. O altă legătură ducea de la bancă la monopolul chimic „IG Farbenindustrie" : însuși baronul Kurt von Schroeder era cumnatul unuia dintre întemeietorii lui „IG Farben" , Richard Schnitzler. Dacă adăugăm că baronul avea și gradul de general SS, „calitățile lui deosebite" devin clare.

Corespondența lui Schroeder cu „consilierul economic" al lui Hitler, Wilhelm Keppler, descoperită după război și publicată de istoricii din R.D.G., a confirmat că întîlnirea din ianuarie 1933 fusese plănuită cu mult timp înainte, iar ea avea drept scop să pregătească direct venirea nazismului la putere.

Un dialog semnificativ

Problema rolului industriei germane în soarta nazismului include **în primul rînd, problema finanțării partidului nazist** de către diverse firme – mari, mijlocii, mici. De la bun început, trebuie să notăm că aceasta nu era cîtuși de puțin singura formă de colaborare a industriei cu nazismul, dar ea nu poate fi ignorată.

Cine cunoaște funcționarea democrației parlamentare burgheze știe că ea nu este posibilă fără a i se asigura baza financiară. Alegerile reclamă fonduri colosale ; partidele ființează, rareori, din cotizațiile membrilor, iar partidele care parvin la putere nu pot realiza aceasta fără „acțiunile de binefacere" ale industriașilor și bancherilor.

Cînd, după război, unul din „regii neîncoronați" ai industriei germane, Friedrich Flick (coproprietar al „Trustului oțelului") a fost interogat în legătură cu suma pe care a dat-o naziștilor, experimentatul Flick a comis o mare imprudență. Străduindu-se să demonstreze că el ar fi dat naziștilor mai puțini bani decît altor partide, Flick „s-a căit", prezentînd următoarea listă a donațiilor făcute în anul 1932, cînd, în Germania, au avut loc alegeri pentru Reichstag (iulie și noiembrie) și alegeri prezidențiale (în martie) :

– pentru alegerea președintelui Hindenburg – 950 000 mărci ;
– lui Brüning și altor reprezentanți ai partidului de centru – 150 000 mărci ;
– generalului Schleicher – 120 000 mărci ;
– lui Gugenberg (Partidul național german) – 30 000 mărci ;
– lui Papen – 100 000 mărci ;
– social-democraților și altor grupări „de stînga" – 100 000 mărci ;
– lui Hitler – 50 000 mărci.

Prin urmare, în total, 1,5 miliarde mărci ! Dacă avem în vedere că cifra de 50 000 mărci pentru Hitler a fost prezentată de Flick „aproximativ" și că, în realitate, ea era mai mare (directorul uzinelor lui Flick, Steinbrick, a „evaluat-o" la 80 000 mărci), ni se înfățișează o anumită imagine a pseudodemocrației care trăia din banii lui Flick și ai altora asemeni lui. La rîndul său, concernul „IG Farben" a mobilizat, pentru alegerea lui Hindenburg, un milion de mărci, iar plățile pe care le-a făcut el diverselor partide (de centru, popular-german, democrat-german), în acea perioadă, au depășit 600 000 mărci.

Încă din stadiul incipient al activității sale, partidul nazist a primit un important sprijin financiar de la o serie de firme. Pe lista donatorilor figurau magnatul oțelului Thiessen – 100 000 mărci de aur în 1923, Ernst von Borsig (proprietar al unei firme de construcții navale), fabricantul de piane Bechstein, editorul Brukmann și mulți alții. De ce au făcut ei asta ?

Vremurile se schimbă, diferite nume apar și dispar. Cui îi mai spune astăzi ceva – chiar și pe Rhin – numele Hugo Stinnes ? Dar, cu 50 de ani în urmă, nu exista om în Occident care să nu-l cunoască pe „regele cărbunelui", proprietarul imensului concern carbonifer Hugo Stinnes. În fața lui tremurau miniștri, fabricanții îl lingușeau ; ambasadorii străini își plecau urechea la părerea lui.

...În acea zi, Hugo Stinnes a fost destul de sincer, de altfel, așa cum își poate permite un om care nu se îndoiește de dreptul lui de a spune ceea ce gîndește. Cu atît mai mult cu cît în fața lui se afla o persoană cu care se asemăna în multe privințe. Mr. Huton, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al S.U.A. în Germania, reprezenta o țară care nu voia să ratifice Acordul de la Versailles și care se pregătea să ofere Germaniei împrumuturi colosale. Iată ce își nota în jurnalul său, prin septembrie 1923, ambasadorul american în Germania :

–„Muncitorul german – a declarat Stinnes – trebuie să muncească mai mult și mai încordat. Dar sînt convins că muncitorul german nu face asta de bună voie. Prin urmare, el trebuie să fie constrîns. Tocmai de aceea trebuie găsit un dictator, care să aibă puterea necesară. Acest om trebuie să vorbească într-un limbaj accesibil poporului – și un asemenea om am și găsit. În Bavaria a început o mare mișcare. Ea e sprijinită de toate partidele de dreapta și de unii politicieni moderați, deoarece această mișcare este îndreptată, în primul rînd, împotriva comunismului...

– Industriașii sprijină această mișcare ? a întrebat ambasadorul.

– Da, o sprijină, a răspuns Hugo Stinnes și a adăugat : curînd, șomajul va afecta 3–4 milioane de oameni, ceea ce îi va determina pe comuniști să treacă la acțiune. În acest caz, președintele Germaniei va numi un dictator, care va lichida regimul parlamentar. Trebuie să terminăm fără cruțare cu comuniștii, și în Germania se va instaura ordinea. Atunci S.U.A. vor putea investi fără teamă capital în industria germană" [3]).

Dacă ținem seamă de faptul că discuția dintre Stinnes și Huton a avut loc în septembrie 1923, adică cu zece ani buni înainte de venirea lui Hitler la putere, „regelui Ruhrului" nu i se poate imputa lipsa de perspicacitate. El a greșit în ce privește termenul : primul puci al lui Hitler, care s-a produs la șase zile după convorbirea amintită, n-a avut succes. Hitler a trebuit să mai aștepte 10 ani : președintele Germaniei care l-a chemat pe dictator la putere n-a fost președintele de atunci, Ebert, ci Hindenburg. Cu toate acestea, „schema Stinnes" s-a dovedit a fi durabilă. Și acest lucru nu e greu de explicat: ea pornea de la un om în mîinile căruia – și în mîinile altor cîtorva asemenea lui – se afla adevărata putere în țară.

Acești oameni puteau să dispretuiască și unele convenienețe. Astfel, partidul lui Hitler se autodenumea „socialist". Dar Stinnes și alții de o seamă cu el înțelegeau toată demagogia unor asemenea denumiri.

(Va urma)

Prezentare și traducere de Sanda Grigoriu

[2]) Documentul de la Nürnberg, nr. 1—7990

[3]) G. Hallgarten, Die deutsche Wirtschaft und Politik. Düsseldorf, 1975, pag. 175

The Washington Post

MAREA BRITANIE. NOUA STRATEGIE A IMPOZITELOR

COTITURA fermă a Marii Britanii în strategia impozitelor e urmărită cu atenție la Washington, de cînd există suficient sprijin pentru a se încerca același lucru și în Statele Unite. Primul ministru Margaret Thatcher și noul guvern conservator au decis să reducă impozitele progresive. Pentru a reface o parte din pierderea de venituri, s-a hotărît și ridicarea ratei taxei asupra valorii adăugate (TVA) — în fapt, o taxă asupra vînzărilor.

Ideea de bază este de a schimba povara impozitelor națiunii de la venituri către consum. În Statele Unite, același principiu e susținut de președintele comitetului financiar al Senatului, Russell Long, și de mulți oameni care vorbesc în numele cercurilor de afaceri.

În amîndouă țările, strategia aceasta emană dintr-o anume anxietate și exasperare față de performanțele economice slabe. Productivitatea muncii este una din coordonatele fundamentale ale standardului de viață al unei țări, iar Marea Britanie și Statele Unite și-au împărțit, în anii din urmă, recordul celei mai slabe productivități între țările industrializate. În deceniul 1967—1977, productivitatea muncii s-a dublat în Japonia și Olanda, și acum este mai mare decît în Statele Unite. În Franța și R.F. Germania, productivitatea a sporit cu 70 la sută. În Marea Britanie și S.U.A. — doar cu 26 la sută. O rațiune esențială a unei productivități scăzute — sînt de părere unii — constă în investiții scăzute în echipamente moderne și în echipamente capabile să producă mai mult. Urmînd aceste argumente, guvernul trebuie să taxeze cheltuielile, mai curînd decît venitul din economii și investiții. Acesta este experimentul pe care Marea Britanie intenționează să-l aplice cu taxa asupra valorii adăugate. Dacă acesta va funcționa potrivit teoriei, rămîne de văzut. Dar dacă investițiile britanice și cifrele productivității muncii vor începe să fie favorabile, va exista o sporită presiune în favoarea taxei asupra valorii adăugate și în Statele Unite. Situația, în cazul acestui gen de impozite, este diferită în S.U.A., față de Marea Britanie. Impozitele asupra venitului sînt de departe mai mari în Marea Britanie. De asemenea, în Marea Britanie un rol îl joacă și apartenența sa la C.E.E., întrucît aceasta cere o concordanță cu sistemele fiscale vest-europene care, în mod tradițional, s-au sprijinit din plin pe taxa asupra valorii adăugate.

Margaret Thatcher susține că este necesar să fie revigorată economia britanică, dar prelungitele lupte sociale asupra împărțirii veniturilor nu par să slujească productivității. D-na Thatcher va trebui să admită că majorarea TVA va spori inflația într-un moment în care rata ei a început deja să crească. Ca un experiment economic, politica impozitelor promovată de d-na Thatcher este extrem de îndrăzneață, dar și extrem de riscantă.

INTERNATIONAL Herald Tribune
Published with The New York Times and The Washington Post

S. U. A. ȘI REALITĂȚILE PACIFICULUI

STATELE UNITE sînt confruntate, fie că sînt pregătite sau nu pentru aceasta, cu un viitor legat tot mai mult de țările din Pacific. Din nefericire, acest viitor va fi poate, în continuare, amenințat de fricțiunile și ostilitățile care, de-a lungul istoriei, au venit în contradicție cu sensul cu-

Stane Dolanț despre probleme de politică internă și externă ale Iugoslaviei

La Centrul „Sava" din Belgrad, Stane Dolanț, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., a avut o întîlnire cu ziariștii străini.

Răspunzînd la o primă întrebare, Stane Dolanț a apreciat că inițiativa președintelui Tito cu privire la conducerea colectivă este o parte componentă a acțiunilor pentru continua dezvoltare a relațiilor democratice în societate. El a anunțat că, pe baza discuțiilor purtate pînă acum, Prezidiul C.C. al U.C.I. va prezenta în curînd concluziile cu privire la introducerea principiului conducerii colective. „Preconizăm introducerea mandatului de un an pentru acele funcții unde există toate condițiile, în contextul dezvoltării în continuare a relațiilor democratice, sporind astfel gradul de eficiență". De aceea, după părerea lui Dolanț, nu este vorba numai de o acțiune, ci de un proces, deoarece „lucrurile nu se pot schimba peste noapte. Este necesar ca unele prevederi constituționale și statutare să fie adaptate la practica nouă".

Răspunzînd la o serie de întrebări din domeniul politicii externe, Stane Dolanț a apreciat pozitiv relațiile cu Uniunea Sovietică, cu S.U.A., precum și rezultatul recentei reuniuni ministeriale a nealiniaților de la Colombo. „Apreciem în mod foarte pozitiv vizita tovarășului Tito în Uniunea Sovietică și convorbirile Tito-Brejnev", a spus Dolanț. El a adăugat că ambele părți și-au exprimat dorința și interesul să dezvolte în continuare colaborarea multilaterală. „Apreciem întîlnirea ca foarte pozitivă deoarece a constituit un prilej de a se confirma clar baza pe care se clădesc relațiile iugoslavo-sovietice, respectiv principiile cuprinse în documentele comune, începînd cu Declarația de la Belgrad din 1955". De asemenea, a spus Dolanț, apreciem întîlnirea ca încununată de succes, pentru că ambele părți au constatat că — în pofida punctelor de vedere diferite — există toate condițiile să se dezvolte o colaborare sinceră și prietenească. S-a discutat despre aceste deosebiri. Ambele părți au declarat că respectă deosebirile existente în sistemele lor și, „dat fiind nivelul calitativ atins în colaborarea reciprocă, putem găsi baza comună a colaborării multilaterale în pofida acestor deosebiri". „Sistemele interne din cele două țări constituie o cauză a fiecărei deosebiri în parte. Nu dorim ca cineva să se amestece în modul nostru de soluționare a problemelor interne, a problemelor referitoare la calea proprie de construire a socialismului. Tot așa și alții au dreptul să sconteze că nici noi nu ne vom amesteca în treburile lor interne. Considerăm că vizita în U.R.S.S. reprezintă un pas înainte în dezvoltarea relațiilor noastre reciproce", a spus Dolanț.

În legătură cu reuniunea ministerială de la Colombo, Dolanț a spus că, în pofida problemelor existente, s-a manifestat din nou un înalt grad de unitate a țărilor nealiniate. „Apreciem aceasta ca un pas important înainte în afirmarea mișcării de nealiniere, indiferent de dificultățile existente."

Reuniunea ministerială a făcut recomandări în legătură cu unele probleme, în conformitate cu împuternicirile acordate. Aceste probleme urmează să fie soluționate la Havana. De altfel, la Colombo s-a dovedit că nimeni nu poate să impună mișcării propriile sale poziții drept poziții juste și singurele valabile. S-a exprimat cu fermitate dorința de a se dezvolta relații democratice în cadrul mișcării. S-a exprimat, de asemenea, voința profundă a țărilor membre de a se respecta principiile fundamentale ale mișcării de nealiniere. În acest context, a spus Dolanț, au eșuat combinațiile sau încercările de separare a mișcării în forțe progresiste și forțe conservatoare, precum și toate încercările de a se imprima mișcării un nou conținut, total diferit de cel al principiilor care stau la baza nealinierii. De aceea, întîlnirea de la Colombo a fost încununată de un mare succes și reprezintă o bază foarte bună pentru pregătirea celei de-a șasea reuniuni la nivel înalt de la Havana.

O întrebare s-a referit la relațiile Iugoslaviei cu S.U.A. Dolanț a menționat că aceste relații sînt foarte bune și se dezvoltă pozitiv. În ce privește activitatea emigrației dușmane din S.U.A., a fost abordată problema cu organele americane de resort, cerîndu-le să se alăture normelor internaționale privind activitatea ostilă Iugoslaviei. Dolanț a arătat că este vorba de rămășițe ale grupurilor fasciste „gata, la un moment dat, să servească pe oricine, dacă li se oferă sprijin financiar."

(După **Agenția Taniug**)

vîntului care denumește cea mai mare întindere de apă a planetei noastre.

În 1977, comerțul S.U.A. cu țările asiatice a depășit, pentru prima dată, volumul comerțului S.U.A. cu Europa și se pare că această tendință continuă. Hotărîrea de a stabili relații diplomatice oficiale cu R. P. Chineză este doar ultimul din seria de evenimente care au contribuit la transformarea peisajului politic, economic, strategic și social al zonei Pacificului.

Realitățile actuale sugerează că este poate timpul să vorbim de o „eră a Pacificului". De fapt, noul prim-ministru al Japoniei, Masayoshi Ohira, a propus recent luarea unor inițiative în vederea creării unei „Comunități a Oceanului Pacific".

Cîteva evoluții majore au determinat abordarea zonei Pacificului ca îmbrăcînd din nou un caracter important și urgent. Printre acestea sînt : ridicarea Japoniei ca importantă putere economică globală ; creșterea economică, în ritm rapid, a numeroase țări asiatice recent industrializate ; afirmarea R. P. Chineze. ca important factor pe plan internațional; reînvierea unui anume interes pentru reînarmare în Japonia ; sfîrșitul războiului din Vietnam ; și, în fine, evenimentele recente din Indochina.

Totuși, numeroși americani sînt surprinzător de neinformați sau greșit informați despre realități fundamentale din regiune, așa după cum reiese din sondajele naționale ale opiniei publice. Astfel, doar 58 la sută dintre americani știu că Japonia este o țară formată din insule și doar două treimi realizează că guvernul R. P. Chineze este un guvern comunist.

Situația nu este deloc cu mult mai bună dacă o privim de pe celălalt mal al Pacificului. O înțelegere profund greșită a sistemului și procesului politic american a contribuit, aproape în mod cert, la activitățile sud-coreene în S.U.A., activități cunoscute sub denumirea de „Coreeagate". Această situație a creat grave probleme în relațiile cu o țară care s-a considerat drept unul dintre cei mai fermi adepți ai S.U.A. Pe de altă parte, se pare că numeroși lideri japonezi nu sînt dispuși — sau nu vor — să recunoască realitatea că marele dezechilibru comercial între America și Japonia se va dovedi, pînă la urmă, inacceptabil pentru S.U.A. și va genera un protecționism păgubitor.

S-a făcut deja destul de mult pentru completarea acestor lacune ale cunoașterii și înțelegerii reciproce. În S.U.A., de exemplu, „Asia Society", „Japan Society" și „China Council" au contribuit în mod semnificativ la pregătirea publicului. Împrejurările actuale par să impună crearea unei noi instituții — a unui Consiliu al Pacificului. Desemnat să-și concentreze atenția asupra Pacificului în ansamblu, obiectivul mai amplu al Consiliului ar fi schimbul de informații și idei în scopul promovării păcii, prosperității și înțelegerii reciproce.

Din punctul de vedere al S.U.A., sfîrșitul războiului din Vietnam și normalizarea relațiilor cu China au contribuit la netezirea căii spre o politică americană mai coerentă în Asia.

Activitatea Consiliului Pacificului ar putea include un spectru larg : grupuri de studiu și de lucru pentru examinarea unor probleme ca aprovizionarea cu energie, dreptul mării, barierele comerciale, transferul de tehnologie ; grupuri de experți pentru examinarea unor probleme mai restrînse, reuniuni anuale pe bază de rotație în țările membre.

Din recentele convorbiri avute în Asia cu numeroase personalități guvernamentale, cu oameni de afaceri, ziariști, academicieni și alții, precum și cu persoane de aceleași preocupări din S.U.A. a reieșit că ideea se bucură de sprijin.

William Watts

PROFIL

FLORA MACDONALD

ministrul de externe al Canadei

În noul guvern canadian, funcția de ministru de externe a fost încredințată, pentru prima oară în istoria acestei țări, unei femei — Flora MacDonald.

Originară din North Sydney (Noua Scoție), Flora MacDonald s-a născut la 3 iunie 1926. A studiat științele politice, apoi a fost conferențiar la universitatea Queen's din Ontario. A condus un număr important de organisme, între care Institutul canadian pentru probleme internaționale, Comitetul pentru o Canadă independentă, Asociația canadiană a libertăților. Ca membru al partidului conservator, a fost aleasă în parlament în 1972, reprezentînd circumscripția Kingston-and-Islands, din provincia Ontario.

Flora MacDonald face parte din comitetul ministerial restrîns (la 10 miniștri) pe care premierul Joe Clark l-a alcătuit după formarea guvernului, comitet care va lua principalele decizii politice.

În politica externă canadiană — se afirmă — vor interveni unele modificări de nuanță, deși nu într-un viitor imediat. Guvernul înclină spre o mai mare apropiere de Statele Unite, nemulțumit de relațiile de pînă acum cu Europa occidentală. În problema Africii australe, se crede, nu va lua nici o decizie înaintea întrunirii la nivel înalt a Commonwealth-ului.

Le Monde

PARIS

SCANDALURI LA PRETORIA

DUPĂ scandalul din Africa de Sud, care a avut drept urmare demisia lipsită de glorie a șefului statului, „părintele națiunii", J. B. Vorster, s-ar fi putut crede că, văzîndu-și ridiculizate în această afacere de deturnare de fonduri publice „valorile creștine", cu care se mîndrește, comunitatea albă va proceda la un examen de conștiință sau că va reflecta măcar asupra prăpastiei dintre principiile sale și modul în care se comportă statul apartheid-ului. Dar nici noile măsuri luate la Johannesburg, nici remanierea cabinetului lui Botha nu lasă să se întrevadă, cîtuși de puțin, o asemenea revizuire.

Pe planul libertății presei, primul ministru ar fi trebuit să fie mai mult decît îndrăzneț pentru a menține proiectul legii care se afla în pregătire de o lună și prevedea interdicția de a publica orice informație privitoare la cazurile de corupție sau de proastă administrare a fondurilor publice. Cum să nu dai înapoi cînd presa a jucat un rol hotărîtor în dezvăluirea activităților fostului ministru al informației? Connie Mulder fusese acoperit de persoane influente în tentativele sale dubioase de a ameliora, cumpărînd ziariști și ziare, imaginea republicii „calomniate" în străinătate.

Cu toate acestea, primul ministru sud-african menține ideea creării unui post de „avocat general" însărcinat să vegheze ca presa să joace un „rol responsabil". Pe lîngă aceasta, o lege va împiedica ziarele să publice pe viitor informații asupra activităților poliției fără a i le prezenta în prealabil pentru ca aceasta să „restabilească faptele eronate" și să-și dea aprobarea. Cu alte cuvinte, după cum scrie cotidianul din Johannesburg, „The Star", în editorialul său, acest text „face imposibilă orice relatare normală a unei rebeliuni, a unui val de arestări sau a actelor de violență ale poliției. El n-ar fi îngăduit niciodată ca afacerea Steve Biko să devină publică"

Cei pe care uciderea în închisoare a liderului de culoare i-a edificat întru totul asupra metodelor practicate în Africa de Sud ar putea să găsească o măruntă satisfacție în remanierea ministerială care a avut loc. Jimmy Kruger, „ministru al justiției și al închisorilor", nu mai face parte, este adevărat, din noul cabinet. După „afacerea Biko" el primise sprijinul lui Vorster și situația sa devenise și mai solidă. Acest ministru se remarcase întotdeauna prin cinismul declarațiilor sale, considerînd o dată drept „foarte simplu" faptul că un deținut „sărise pe fereastră în timp ce noi îl interogam". Datorită unei tîrzii preocupări de decență, ciudatul său minister juridico-represiv este acum scindat în două portofolii încredințate unor conservatori cu opinii ferme. Și, departe de a cădea în disgrație, Kruger devine președinte al Senatului.

Conducătorul ultraconservator al Partidului Național din Transvaal, Andries Treurnicht, intră în guvern pe un post secundar, în timp ce ministrul transporturilor, Louwrens Muller, demisionează, arătîndu-și astfel dezamăgirea de a nu-i fi succedat lui Vorster la președinția republicii.

Opoziția, refuzînd să acorde vreo importanță remanierii, o consideră „o dozare savantă a diverselor fațiuni ale partidului la putere care nu corespunde exigențelor situației". Mai puțin nici nu s-ar putea spune. Nimic din ceea ce face din Africa de Sud o societate blocată de propria nedreptate nu este pus în cauză, nici dogma „dezvoltării separate", alibi-ul pentru liniștirea conștiinței, nici farsa bantustanelor „independente", nici cruzimea represiunii. Un scandal nu este suficient pentru a zdruncina aceste certitudini.